

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพ
ช่วงอุตสาหกรรม จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก อุตสาหกรรมศึกษา
มีนาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

138๗๖๖

-2 ส.ก. 2543

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพ
ช่างอุตสาหกรรม จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก อุตสาหกรรมศึกษา
มีนาคม 2542

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรม จากโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อสำรวจสถานะภาพการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีการศึกษา 2537 - 2538 จำนวน 450 คน หัวหน้างาน 40 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดวิทยาลัยเทคนิคและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในส่วนกลางจำนวน 140 คน รวมทั้งสิ้น 630 คนโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้บริการทางไปรษณีย์ รวมทั้งการติดต่อด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้สำเร็จการศึกษา 423 ฉบับ หัวหน้างาน 40 ฉบับ อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง 140 ฉบับ รวม 603 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.31 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้น้อยและนำไปศึกษาต่อได้ในระดับปานกลาง
2. ผู้สำเร็จการศึกษามีการปรับปรุงบุคลิกภาพได้ในระดับน้อยขาดการเป็นผู้นำ ชอบเป็นผู้นับตาม
3. ผู้สำเร็จการศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ในระดับดี สามารถปรับตัวและทำงานกับเพื่อนและบุคคลอื่นได้ดี
4. ผู้สำเร็จการศึกษาระสบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน คือ มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติน้อยเกินไป เครื่องมือไม่พอเพียง ห้องปฏิบัติการเล็กคับแคบ
5. ผู้สำเร็จการศึกษาคิดเห็นและขอเสนอแนะว่าควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาช่างให้เข้มข้นควรมีการฝึกงานในโรงงานให้มากขึ้น พัฒนาครูอาจารย์ด้านช่างให้มีคุณภาพ และผู้สอนควรจบจากช่างที่สอนจริง ควรปรับปรุงเครื่องมือ เครื่องจักรตลอดทั้งอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยและพอเพียง

6. หัวหน้างานให้ทัศนะว่าผู้สำเร็จการศึกษาขาดทักษะในการปฏิบัติงานจริงขาดความรู้พื้นฐานในวิชาช่าง ขาดความเป็นผู้นำ ชอบเป็นผู้ตามมีมนุษยสัมพันธ์ดี ปฏิบัติตามคำสั่งได้ดีไม่ขัดหรือฝ่าฝืนคำสั่ง เครื่องมือ ควรใช้ให้ทันสมัยมากกว่านี้

7. อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างในวิทยาลัยเทคนิค มีความเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาแล้วมาเรียนต่อสายช่างหรือสายอาชีพ ควรที่จะมีพื้นฐานความรู้ทางด้านช่างมาากพอสมควรไม่ใช่มาเริ่มเรียนใหม่ ซึ่งพื้นฐานความรู้ทางช่างจะมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาต่อไป และควรจัดสัมมนาอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างในโรงเรียนขยายโอกาสในเรื่องวิชาการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

8. อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีความเห็นต่อผู้สำเร็จการศึกษาว่าการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเนื่องจากเป็นโรงเรียนเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาใหม่จึงขาดความชำนาญในการเรียนการสอน ขาดความเข้าใจในการปกครองนักเรียนการจัดกิจกรรมอาจไม่สอดคล้องเท่าที่ควร ควรฝึกหรือเน้นในการเป็นผู้นำ ส่วนด้านมนุษยสัมพันธ์ดำเนินการสอนได้ในระดับดีแล้ว

**A FOLLOW- UP STUDY OF THE GRADUATES TAKING INDUSTRIAL
EDUCATION COURSES AS A SELECTIVE SUBJECTS FROM EXTENSION
PROJECT IN BANGKOK METROPOLITAN PRIMARY SCHOOLS.**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for
the Master of Education degree in Industrial Education
at Srinakharinwirot University**

March 1999

The purpose of this research was to conduct a follow-up study of graduates who took industrial education courses as a selective subjects of special area in the lower secondary school curriculum. The research was to seek understanding of the knowledge on the job by participants. Four hundred and fifty graduates, forty foremen and from one hundred and forty teachers of industrial subject Rajamangala Institute of Technology and technical colleges answered the mailed questionnaires which were sent to. The ratio of return was 95.31 percent. Descriptive statistics of means and standard deviation were used to analyze the data. The results of the research were;

1. The graduates used very little knowledge on the job. Most of them furthered their education immediately.
2. The graduates had difficulties in adjusting their personality on the job. They preferred to be a follower.
3. The graduates had a good human relation at high level enabled them to improve and working with their colleagues successfully.
4. The graduates had some difficulties in some aspects of job performance. They lacked knowledge on the theory and could not work with some tools and equipments.
5. The graduates expressed that the schools should improve their school offering. The teachers should graduate in a given technology. The machinery and tools should be modernized.
6. The foremen thought that graduates lacked skills, theoretical knowledge and leadership ability but they had good human relation and followed the instruction without any comments.
7. The teacher who teaches the technical school commented that graduates did not have appropriate technical background. Teachers at the secondary school should coordinate and improve their teaching activities.
8. Teachers from the Rajamangala Institute of Technology suggested that secondary schools should improve teaching and learning process, attempt to understand teenage students and should promote leadership ability through student activities.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ประเสริฐ เศษฐพันธ์ และอาจารย์ ดร.ละเอียด รัชนีเผ่า ซึ่งได้กรุณาแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และด้วยความกรุณาของท่านอาจารย์ทุกท่านที่ให้ข้อคิดและประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่เด็กจนเรียนสำเร็จระดับปริญญาโทและต่อไปในอนาคตโดยเฉพาะ สาขาอุตสาหกรรมศึกษาในความดูแลของอาจารย์ ดร.อุปวิทย์ สุวคันธกุล ประธานกรรมการบริหาร หลักสูตรบัณฑิตศึกษาที่กรุณาดูแลและแนะนำจนจบหลักสูตร ขอขอบพระคุณ อาจารย์ รศ.ชูชีพ อ่อนโลกสูง อาจารย์ ผศ.เกษญา หิรัญกาญจน์ และอาจารย์วีระ กุหลาบ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบถ่วงงานวิจัย ในฐานะ ผู้เชี่ยวชาญ

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุมณฑา พงษ์มาลา ผู้อำนวยการโรงเรียนคันทนาบาว ที่กรุณา คำประกันให้มาศึกษาต่อ ท่าน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าศาลาแดง รวมทั้งเพื่อนร่วมงานทุกๆ ท่าน ในโรงเรียนสุเหร่าศาลาแดงที่กรุณารับภาระงานสอนแทนตลอดเวลา 3 ปี รวมทั้งผู้ที่ให้ กำลังใจ และผู้ที่ช่วยสนับสนุนด้านการเงินยามขาดแคลน รวมทั้งเพื่อนทุก ๆ คน ที่อยู่ในสำนัก การศึกษาและตามที่ต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนข้อมูล และทุนวิจัย ขอขอบคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจ คุณฐิติมา อรรถวิเวก และลูกมิตติวัลย์ อรรถวิเวก รวมทั้งบิดา-มารดา ผู้ให้กำเนิด ทั้งพี่ชายที่แสนดี นายวิชัย อรรถวิเวก ถึงแม้ว่าจะล่วงลับ แต่ผู้วิจัยไม่เคยลืมและทำความฝันให้เป็นความจริงมอบให้ พี่แล้ว สมกับสร้อยคอสมบัติชิ้นเดียวที่มีอยู่ และมอบให้ผู้วิจัยพร้อมคำพูดเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2514 ที่ว่า " การศึกษาสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใด ต้องยอมเสียค่าใช้จ่ายเพื่ออนาคตที่ดีในวันข้างหน้า"

สมบัติ อรรถวิเวก

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ 2540

สารบัญ

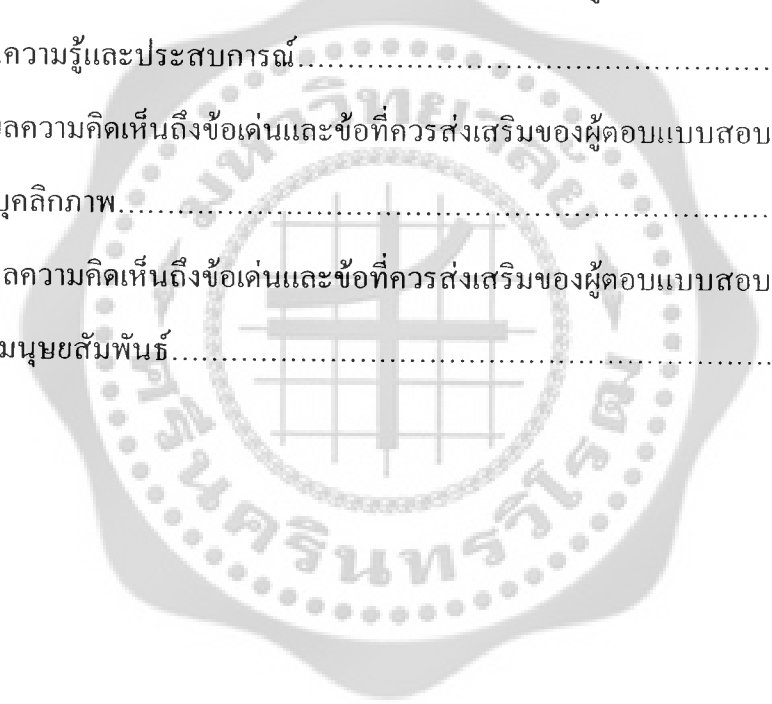
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของงานวิจัย.....	3
ความสำคัญของงานวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	7
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของกรุงเทพมหานคร.....	9
ความเป็นมาและแนวคิดของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	10
วัตถุประสงค์โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ.....	11
รูปแบบและวิธีการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร.....	12
หลักสูตรที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	19
คณะกรรมการการศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	24
การติดตามผล.....	26
ความรู้และประสบการณ์.....	33
บุคลิกภาพ.....	33
มนุษยสัมพันธ์.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
จุดมุ่งหมายของงานวิจัย.....	76
เครื่องมือ.....	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สรุปผล.....	78
อภิปรายผล.....	50
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	87
ภาคผนวก ก.....	88
หนังสือขอความร่วมมือ.....	88
ภาคผนวก ข.....	100
แบบสอบถามความคิดเห็น.....	101
ภาคผนวก ค.....	117
หลักสูตรวิชาการทำงานและอาชีพชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	117
การประเมินหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	130
รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ.....	138
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	154

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	13
2 ตารางแสดงจำนวนประชากรที่สำเร็จการศึกษาเป็นรายโรงเรียน.....	40
3 แสดงโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาช่าง.....	41
4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาจำแนกตามสำนักงานเขต.....	42
5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างหัวหน้างาน.....	43
6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอน.....	43
7 แสดงแบบสอบถามที่แจกและได้รับกลับคืน.....	51
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ออกประกอบอาชีพ.....	53
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ออกประกอบอาชีพ.....	54
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ออกประกอบอาชีพ.....	55
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ.....	56
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ.....	57
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ.....	58
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์ของ ผู้สำเร็จการศึกษาตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน.....	59
15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษาตาม ความคิดเห็นของหัวหน้างาน.....	60
16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน.....	61

17	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง.....	62
18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านบุคลิกภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง.....	63
19	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง.....	64
20	แสดงผลความคิดเห็นถึงข้อเด่นและข้อที่ควรส่งเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านความรู้และประสบการณ์.....	73
21	แสดงผลความคิดเห็นถึงข้อเด่นและข้อที่ควรส่งเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านบุคลิกภาพ.....	74
22	แสดงผลความคิดเห็นถึงข้อเด่นและข้อที่ควรส่งเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้านมนุษยสัมพันธ์.....	75

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานเริ่มแรกที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (พระธรรมปิฎก. 2538) เป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดชีวิต พัฒนาขีดความสามารถที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งทุกฝ่ายเห็นควรพัฒนาคน เพราะคนเป็นทั้งเหตุ ปัจจัยและผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 12) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา (2538) ได้ทรงตรัสว่าการพัฒนาคนให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพนั้น การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โอกาสทางการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญที่รัฐบาลต้องปฏิบัติตาม แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) เด็กและเยาวชนทุกคนต้องได้รับการ ศึกษาให้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะอยู่ในสังคมเมืองหรือสังคมชนบท พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2534 ว่าจะเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปีเป็น 9 ปี และปรับปรุงเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นควบคู่กับการเพิ่มพูนความรู้ผ่านระบบสื่อสารมวลชน (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2536 : 87-88)

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนและประชาชนในสังคมพร้อมทั้งให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสให้เป็นอย่างดีจากเด็กเล็กจนถึงระดับมัธยมศึกษา(สำนักงานการศึกษา. 2536 ก. : 12)และได้เปิดสอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาครั้งแรกตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2535 จำนวน 4 โรงเรียน ต่อมาในปีการศึกษา 2539 มีโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 44 โรงเรียน จากโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 427 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษา. 2538 : 1-42) จากการดำเนินการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนถึงปีการศึกษา 2539 มีผู้สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครแล้วจำนวน 2 รุ่น ในปีการศึกษา 2537 และ 2538 รวม จำนวน 1,790 คน ในการเรียนการสอนใช้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) โดยเน้นด้านวิชาชีพ (สำนักงานการศึกษา. 2536 ข. : 1-4)

ในกระบวนการผลิตใด ๆ ก็ตาม จะมีขั้นตอนที่สำคัญอยู่ด้วยกัน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนวางแผน ขั้นตอนดำเนินการ และขั้นตอนติดตามประเมินผล ซึ่งทั้งสามขั้นตอนนี้เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องเป็นวงจร การวางแผน ต้องใช้ข้อมูลที่ได้จากการติดตามประเมินผลของการดำเนินการที่ผ่านมา และการดำเนินการต้องอาศัยการวางแผนที่วางไว้และเมื่อดำเนินการ ก็ต้องติดตามและประเมินผลต่อเนื่องกันไปสำหรับขั้นตอนติดตามประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าขั้นตอนอื่นๆ การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วเป็นวิธีการหนึ่งเพื่อให้ทราบถึงคุณภาพของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ทราบถึงสภาพปัญหา ที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ประสบ เพื่อที่จะนำข้อมูลต่างๆ มาใช้ประเมินผล เป็นแนวทางในการพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น (อนันต์ อนันตรัตน์. 2521 : 167) และยังเป็นหลักในการพิจารณาจัดการศึกษาเพิ่มเติมให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์ให้ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำทั้งนี้เพราะผู้ที่สำเร็จจากสถาบันต่าง ๆ นั้น จะสูงหรือ ต่ำประการใดขึ้นอยู่กับวิธีการ หรือ โครงการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการวิจัยข้อเท็จจริงและติดตามผลเป็นสำคัญ (สุวชัย จัยวัฒน์. 2536 : 12-13)

จากการประเมิน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการพบว่า การจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในหลายด้าน โดยเฉพาะการขาดบุคลากรและอัตรากำลังด้านวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 81-82) การบรรจุครูต่างวิชาเอก (สำนักการศึกษา. 2538 : 1-42) ผลจากการประเมินเป็นภาพรวมที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้สำเร็จการศึกษา ในด้านความรู้ และทักษะพื้นฐานในการทำงานหรือการเตรียมอาชีพไม่เพียงพอตามจุดประสงค์ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานครซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนให้จบไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งแตกต่างจากจุดประสงค์ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติตั้งไว้เพียงให้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจ (สำนักการศึกษา. 2536 ข. :3-8 ; กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 10) ประกอบกับยังไม่มี การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เพื่อแสดงภาพสะท้อนของนักเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และเพื่อทราบผลการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร หรือไม่ ผู้วิจัยจึงต้องการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครว่าสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อได้เพียงใด ผลที่ได้รับจากการศึกษานี้ จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และเป็นข้อมูลที่สำคัญ

ในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ต่อไป

จุดมุ่งหมายของงานวิจัย

เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรมจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครใน 3 ด้าน ดังนี้

1. การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่าง
2. บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่าง
3. มนุษยสัมพันธ์ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่าง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัยนี้มุ่งติดตามผลการออกประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรมในปี พ.ศ.2537-2538 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน ที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2535-2536 มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 1,790 คน
2. การติดตามผลครั้งนี้ ศึกษาตามทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานหรือศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรมเท่านั้น

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 กลุ่มประชากรแบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ

- 3.1.1 ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 1,790 คน
- 3.1.2 หัวหน้างาน
- 3.1.3 อาจารย์ที่สอนวิชาช่าง

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

3.2.1 ผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน	450 คน
3.2.2 หัวหน้างาน	จำนวน	40 คน
3.2.2 อาจารย์ที่สอนวิชาช่าง	จำนวน	140 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

- 4.1 การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่างอุตสาหกรรม
- 4.2 บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่างอุตสาหกรรม
- 4.3 มนุษย์สัมพันธ์ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่างอุตสาหกรรม

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อด้านช่างอุตสาหกรรมได้ในระดับดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกันจึงกำหนดความหมายของคำ หรือข้อความที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การติดตามผล หมายถึง การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรมในด้านการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่างบุคลิกภาพ และมนุษย์สัมพันธ์ ในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในด้านช่างอุตสาหกรรม

2. การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อด้านช่างอุตสาหกรรม หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านวิชาช่างอุตสาหกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) การฝึกงาน ตลอดจนการนำความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จการศึกษา มีอยู่หรือได้ใช้ในการประกอบอาชีพหรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เช่น วิทยาลัยเทคนิค หรือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

3. บุคลิกภาพในการทำงานหรือศึกษาต่อ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความสุภาพอ่อนน้อม ร่าเริงแจ่มใส มีความมานะพยายาม กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา สุขุมรอบคอบ ขอมรับในความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีความคิดอย่างมีเหตุมีผล เชื่อมั่นในตนเอง

4. มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงานหรือศึกษาต่อ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้ร่วมงานอื่นๆ ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน ให้ความเป็นกันเอง ร่วมมือและร่วมกิจกรรม นำความรู้ด้านอาชีพไปสนับสนุนท้องถิ่น ตลอดจนการทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นสุข และมีประสิทธิภาพสามารถใช้มนุษย์สัมพันธ์ในการศึกษาต่อได้

5. ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

6. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานครที่เปิดสอนเพิ่มจากเดิมอีก 3 ปีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ..2535 โดยใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จำนวน 44 โรงเรียน

7. หัวหน้างาน หมายถึง เจ้าของหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานทั่วไป ให้มีหน้าที่ดูแล และควบคุมการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

8. อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง หมายถึง อาจารย์วิทยาลัยเทคนิค หรือสถานศึกษาอื่นๆ ที่เปิดสอนด้านวิชาช่างอุตสาหกรรม ในระดับวิทยาลัยเทคนิค หรือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

9. วิชาช่างอุตสาหกรรม หมายถึง วิชาช่างต่างๆที่เปิดสอนเป็นพื้นฐานสำหรับงานอุตสาหกรรมในกลุ่มวิชาแรงงานและอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยขอเสนอ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
2. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของกรุงเทพมหานคร
 - 2.1 ความเป็นมาและแนวคิด ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
 - 2.2 รูปแบบและวิธีดำเนินงาน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร
 - 2.3 หลักสูตรวิชาอาชีพช่างอุตสาหกรรมที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 2.4 คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานี้ มุ่งศึกษาว่า ความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรมในโรงเรียนนั้น เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ มีอุปสรรค ปัญหา ในด้านความรู้ ใด มีบุคลิกภาพ หรือมนุษยสัมพันธ์ในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือ ศึกษาต่อตรงตามที่ 0 โรงงาน สถานประกอบการหรือสถานศึกษา ต้องการหรือไม่ ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาตามแนวทางของเวนทลิง (Wentling, 1980) ใน 3 ด้าน คือ
 - 3.1 ความรู้และประสบการณ์ ด้านช่างที่นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ
 - 3.2 บุคลิกภาพที่นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ
 - 3.3 มนุษยสัมพันธ์ที่นำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายด้านการศึกษา ของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงทางด้านการให้การศึกษาในระดับประถมศึกษา ศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ป.1-6) และยังให้บริการพิเศษแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเพิ่มการศึกษาก่อนวัยเรียน (2 ปีก่อนการศึกษาภาคบังคับ) และการศึกษาตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา (ม.1-3) ในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานครจึงมีนโยบายด้านการจัดการศึกษาอยู่ 12 ข้อ ด้วยกัน เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจในการจัดการศึกษาเพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนงาน โครงการและ กิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ เห็นผลได้ ประเมินผลได้โดยคำนึงถึงความสุขของผู้ให้บริการและผู้รับบริการอันนำมาซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีลักษณะพึงประสงค์ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) และแผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2535-2539) เพื่อให้ผู้ศึกษาและปฏิบัตินโยบาย 12 ข้อ มาดำเนินงาน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ คือ (สำนักการศึกษา. 2536 ก. : 1-4)

1. ด้านปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม เร่งพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ด้านวิชาการ เร่งพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
3. ด้านโภชนาการ ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียน ได้รับอาหารที่ดี มีคุณภาพ ถูกหลัก โภชนาการอย่างทั่วถึง เพียงพอ และมีวินัยในการรับประทานอาหาร
4. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยเน้น ด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ และอาชีพท้องถิ่น
5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน
6. ด้านอาคารสถานที่ เร่งปรับปรุงสภาพอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้ สวยงาม สะอาด งดงาม มีบรรยากาศวิชาการ
7. ด้านสวัสดิการครูและบุคลากร ปรับปรุงสวัสดิการที่เหมาะสมแก่ครู ภารโรง เพื่อ สร้างขวัญกำลังใจ และความภาคภูมิใจในวิชาชีพ

8. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน เสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน ชุมชน และสังคมให้แน่นแฟ้นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

9. ด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษา

10. ด้านการบริหารบุคคล ปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล

11. ด้านส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เร่งส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

12. ด้านบริการประชาชน จัดบริการทางการศึกษา แก่ประชาชน และผู้ด้อยโอกาส

จากแนวนโยบายทั้ง 12 ข้อนี้ จะสังเกตเห็นว่าการให้การศึกษา และบริการของ กรุงเทพมหานครครอบคลุมงานทางการศึกษา ด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล และงานส่งเสริมพัฒนากรุงเทพมหานคร ในนโยบายการศึกษาทั้ง 12 ข้อ จะมีข้อ 9 และข้อ 12 ที่กำหนดนโยบายส่งเสริมด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา แก่นักเรียนทุกคนและสนับสนุน ส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาทั้งในชุมชนแออัดในเมืองและชานเมืองให้ได้มีโอกาสเสมอภาคเท่าเทียมกันในการศึกษาซึ่งมีรายละเอียดในข้อ 9 และข้อ 12 ตามนโยบายการศึกษา กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ข้อ 9 นโยบายด้านการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร จะดำเนินงาน ดังนี้

9.1 ขยายการเปิดสอนชั้นเด็กเล็กก่อนวัยเรียนให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน

9.2 เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น โดยเน้นบริการแก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

9.3 สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ ทั้งในโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เหมาะสมกับความต้องการ

9.4 เร่งพัฒนาครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส

9.5 ส่งเสริมสนับสนุน ให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

9.6 ตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา และเร่งพัฒนาโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็ก และ โรงเรียนขยายโอกาสให้ได้มาตรฐานทางวิชาการ

9.7 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำผลไปแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาเทคนิควิธีสอน

ในข้อ 12 มุ่งเน้นการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส เช่น นักเรียนที่ยากจน นักเรียนที่ครอบครัวเป็น คนงานก่อสร้าง เด็กที่ขาดหลักฐานการสมัครเรียน เด็กในชุมชนแออัด และนักเรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ เป็นต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

12. การจัดบริการทางการศึกษาแก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาส

12.1 ขยายการศึกษาเพื่อเด็กเร่ร่อน เด็กในชุมชนแออัด เด็กลูกคนงานก่อสร้าง และเด็กที่ต้องติดตามผู้ปกครอง ฯลฯ ให้ได้เข้าเรียนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครได้

12.2 รับเด็กนักเรียนที่ขาดหลักฐานในการเข้าเรียน พยายามติดตามการมีหลักฐานของนักเรียน ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา

12.3 จัดทำใบรับรองการศึกษาแก่เด็กที่ขาดหลักฐานเพื่อแสดงว่าเด็กได้รับการศึกษาใน โรงเรียน

12.4 ประชาสัมพันธ์การบริการการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส ต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อมวลชน

12.5 สงเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน อาหารกลางวัน ตลอดจนทุนการศึกษา

2. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของกรุงเทพมหานคร

นโยบายทางการศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานครนั้น การศึกษา คือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้ได้ลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกำหนดหลักในการพัฒนาไว้ 4 ด้าน ที่เรียกว่าองค์ 4 ของการศึกษา ได้แก่

1. การพัฒนาด้านสติปัญญา
2. การพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม
3. การพัฒนาด้านความถนัดในการใช้มือ
4. การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย

ในการกำหนดนโยบายทางการศึกษานอกจากจะกำหนดด้วยองค์ 4 ของการศึกษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ศาสนาและ วัฒนธรรม

2.1 ความเป็นมาและแนวคิด ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

เริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2530 ในแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 ซึ่งมีนโยบายที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกำหนดว่า “ เร่งขยายมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อยกระดับการศึกษาของประชากรให้สูงขึ้น ทั้งให้เกิดความเสมอภาค ในโอกาสการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและเป็นการขยายบริการมัธยมศึกษาในพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำเป็นพิเศษและยังได้กำหนดเป้าหมายให้ผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียนให้ได้ร้อยละ 55 เมื่อรวมกับเป้าหมาย นักเรียนที่เรียนนอกระบบ โรงเรียนแล้ว มีอัตราการเรียนต่อประมาณร้อยละ 60 (ไพบูลย์ เดชคำภู. 2536 : 24-26)

จากที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2530 ได้มีมติเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พอสรุปได้ว่า รัฐควรขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีไม่บังคับเนื่องจากเป็นวิธีการที่แสดงถึงเจตนารมณ์ของรัฐในอันที่จะยกระดับความรู้พื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นถึงระดับที่ได้ระบุไว้ บนพื้นฐานของการคงไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยไม่บังคับ

22 พฤษภาคม พ.ศ.2533 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการการขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับออกไปอีก 3 ปี โดยประกาศใช้ในพื้นที่ที่มีความพร้อมเป็นปีๆ ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดำเนินการโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษา โดยไม่บังคับเรียนต่อไปอีก 3 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ของกรมวิชาการ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนให้ใช้งบประมาณจากที่ได้รับปกติ โครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ ในปี 2533 มีโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ 219 โรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 10)

วัตถุประสงค์ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ

1. เพื่อยกระดับความรู้พื้นฐานให้ประชาชนและเด็กนักเรียนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ได้เรียนรู้สูงขึ้นถึงมัธยมศึกษา
2. เพื่อปูพื้นฐานการดำเนินการขยายการศึกษาภาคบังคับ 6 ปี เป็น 9 ปี
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีโอกาสพัฒนาทักษะในวิชาชีพที่ตนเองถนัดและสนใจ

ในการสัมมนาเรื่อง การศึกษาระบบเปิด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 10-12) ทางเลือกสำหรับขยายการศึกษาเพื่อปวงชน ผู้ร่วมสัมมนาได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการขยายการศึกษาภาคบังคับออกเป็น 2 แนวความคิดคือแนวคิดสนับสนุนและแนวคิดคัดค้าน

1. ฝ่ายสนับสนุน ให้เหตุผลว่า การขยายการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้สูงขึ้นเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่าโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา เป็นการยกระดับความรู้ ความสามารถของประชาชนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมในอนาคตเป็นการขยายโอกาสให้กับประชาชนได้รับการศึกษาสูงขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้เด็กได้อยู่ในระบบการศึกษานานขึ้น ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ดีกว่าอยู่นอกระบบการศึกษาซึ่งไม่ได้รับการพัฒนาทางสติปัญญาและอาจถูกชักนำไปในทางที่ไม่ดี

2. ฝ่ายคัดค้าน ให้เหตุผลว่า เด็กในวัยที่จะเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถเป็นแรงงานช่วยผู้ปกครอง ได้ถ้านำเด็กมาอยู่ในระบบ โรงเรียนจะขาดรายได้จากการให้บุตรหลานมาช่วยประกอบอาชีพ ประกอบกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา 6 ปี ในปัจจุบันยังมีปัญหาในเรื่องคุณภาพเป็นอย่างมากการขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปเป็นการยากที่จะหวังได้ว่าคุณภาพของประชากรจะสูงขึ้น รัฐมีข้อจำกัดในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณ ดังนั้นเมื่อขยายการศึกษาภาคบังคับออกไป จะเป็นปัญหาให้กับผู้ปฏิบัติงาน ขณะเดียวกันประชาชนยังไม่พร้อมที่จะรับการลงทุน จะเกิดการสูญเปล่าได้

ผลจากการสัมมนา ตกลงให้ทดลองเปิดโรงเรียนนาร่องในต่างจังหวัด ให้โรงเรียนที่มีความพร้อมดำเนินการ โดยไม่มีการบังคับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 12)

2.2 รูปแบบและวิธีดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีรูปแบบการดำเนินงานตาม โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดย แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ (สำนักการศึกษา.2536 ข : 3)

1. การจัดให้เปล่า คือ ผู้เรียน ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน การดำเนินงานจะใช้งบประมาณของ รัฐและงบประมาณของกรุงเทพมหานครสมทบ
2. จัดระบบการศึกษา ขยายต่อจากโรงเรียนประถมศึกษาเดิมที่มีอยู่ และต่อไปในอนาคต อาจดำเนินการเป็น โรงเรียนมัธยม โดยเฉพาะได้
3. ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นให้ผู้เรียน ได้เลือกกลุ่มวิชาการงานและอาชีพที่สอดคล้องกับความอง การทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และแรงงานท้องถิ่น
4. ระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา กรุงเทพมหานคร
 - 4.1 ปีการศึกษา 2535 เริ่มดำเนินการ 4 โรงเรียน
 - 4.2 ปีการศึกษา 2536 ขยายเพิ่มจากเดิม 12 โรงเรียน เป็น 16 โรงเรียน
 - 4.3 ปีการศึกษา 2537-39 ตั้งเป้าขยายเพิ่มขึ้นปีละ 15 โรงเรียน

จุดประสงค์ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร

1. เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในด้านการศึกษา
2. เพื่อช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ต้องการศึกษาต่อ แต่มีข้อจำกัด เช่น เศรษฐกิจ การเดินทาง ทุนการศึกษา ฯลฯ
3. ส่งเสริมการประกอบอาชีพตามความถนัด และสนใจของนักเรียนให้สอดคล้องกับ สภาพท้องถิ่นสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อจบการศึกษา

จากเป้าหมายในการเปิดโรงเรียนขยายโอกาสในปีการศึกษา 2537 - 2539 ต้องเปิดปีละ 15 โรงเรียน แต่เนื่องจากความไม่พร้อมบางประการทำให้เปิดได้ในปีการศึกษา 2537 เพียง 6 โรงเรียน และปี 2538 เปิดได้ 7 โรงเรียน ปีการศึกษา 2539 เปิด 14 โรงเรียน (ตามตาราง 1)

ตาราง 1 ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	สำนักงานเขต	ชื่อ โรงเรียน	พ.ศ. ที่เปิด	หมายเหตุ	
1	ปทุมวัน	วัดชัยมงคล	2535		
			2536		
2	หนองจอก	วัดลำด้อยตั้ง	2535		
			2536		
			วัดสามง่าม	2535	
3	มีนบุรี	วัดบางชัน	2535		
			2536		
4	ดอนเมือง	สุเหร่าทรายกองดิน	2536		
		วัดคูบัวอน	2537		
		สุเหร่าแสนแสบ	2539		
		การเคหะท่าทราย	2536		
		เคหะทุ่งสองห้องวิทยา	2536		
		วัดเวฬุวนาราม	2539		
5	ดินแดง	วิสุทธิศ	2536		
		สามเสนนอก	2539		
		วัดมัชฌันติการาม	2539		
6	คลองเตย	ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	2536		
		วิจิตรวิทยา	2538		
7	พระโขนง	รุ่งเรืองอุปถัมภ์	2536		
8	บางเขน	วัดหนองใหญ่	2536		
			สายไหม	2537	
			ไทโยนิยมสงเคราะห์	2538	
9	จตุจักร	ประชานิเวศน์	2536		
10	คลองสาน	วัดเสวตฉัตร	2536		
			วัดทองเพลิง	2539	

ตาราง I (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขต	พ.ศ. ที่เปิด	หมายเหตุ
11	บางขุนเทียน	พระยามนธาตุราชศรีพิจิตร	2536	
		วัดบางกระดี	2537	
		วัดหัวกระบือ	2539	
		วัดสะแกงาม	2539	
12	จอมทอง	วัดโพธิ์ทอง	2536	
		วัดยายร่ม	2538	
13	ตลิ่งชัน	วัดปรณาวาส	2536	
14	บึงกุ่ม	สามแยกคลองหล่อแหล	2537	
		คลองกุ่ม	2539	
15	ภาษีเจริญ	คลองหนองใหญ่	2537	
		วัดอ่างแก้ว	2538	
16	หนองแขม	วัดราษฎร์บำรุง	2537	
		บ้านขุนประเทศ	2538	
		วัดอุดมรังสี	2539	
17	ประเวศน์	สุวิทย์เสรีอนุสรณ์	2538	
18	ลาดกระบัง	วัดราชโกษา	2538	
		วัดสังฆนราชา	2539	
19	บางกะปิ	บ้านบางกะปิ	2539	
20	ลาดพร้าว	วัดลาดพร้าว	2539	
21	บางกอกน้อย	วัดมะลิ	2539	
22	ราษฎร์บูรณะ	รัตนจินะอุทิศ	2539	
23	ห้วยขวาง	ประชาราษฎร์บำเพ็ญ	2539	

จากรูปแบบการดำเนินงานและจุดประสงค์ของโครงการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนออกไปประกอบอาชีพได้โดยสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นทางกรุงเทพมหานครจึงแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ขึ้นจากผู้มีคุณวุฒิหรือตัวแทนกลุ่มอาชีพในท้องถิ่นเพื่อเป็นที่ปรึกษาในการกำหนดหลักสูตรหรือแนวทางในการดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการจัดความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพให้นักเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพให้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการหรือความต้องการของ ชุมชนในท้องถิ่น

การดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ตั้งแต่เริ่มสถาปนาในปี 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยรับโอนการจัดการศึกษาจากเทศบาลนครหลวง และองค์การบริหารนครหลวง กรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา. 2536 ก. : 1)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้มอบหมายให้สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครรับผิดชอบโดยตรงและปีการศึกษา 2538 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนที่รับผิดชอบทางการศึกษาทั้งหมดในกรุงเทพมหานครอยู่ 427 โรงเรียน (สำนักการศึกษา. 2536ข. : 5-8, 2538 : 1 - 43) ในเรื่องของการดำเนิน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาได้แบ่งงานลงไปเป็นขั้นตอน ดังนี้ คือ

การแบ่งงานระดับสำนักการศึกษา

1. ตั้งคณะกรรมการคัดเลือก โรงเรียนที่ขอเปิดเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ
2. พิจารณาจัดหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
3. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย ฯลฯ รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร การฝึกอบรม เป็นต้น

4. ดำเนินการเรื่องงบประมาณ โดยขอตั้งงบประมาณประจำปีไปยังสำนักงานงบประมาณและขอรับเงินสนับสนุนจากกรุงเทพมหานคร ในส่วนที่ไม่เพียงพอ
5. จัดหาเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน สื่อการเรียนการสอนและวัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ
6. จัดอัตรากำลังครู โดยจ้างครูชั่วคราวเพื่อปฏิบัติหน้าที่สอนห้องละ 2 อัตรา ต่อจำนวนนักเรียนห้องละ 40 คน โดยให้สำนักงานเขต และผู้บริหาร โรงเรียน เป็นคณะกรรมการสรรหาครูเพื่อจ้างเป็นลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งครู ในแต่ละสาขาวิชาเอก ตามที่โรงเรียนต้องการ
7. จัดประชุมอบรม สัมมนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานตามโครงการ ตลอดจนถึงแนวการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และแนวการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้แก่โรงเรียน สำนักงานเขต ประชาชน และสื่อมวลชนให้ทราบอย่างทั่วถึง
9. นิเทศ ติดตาม สรุปและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ
10. รายงานความก้าวหน้า สรุปผลการดำเนินงาน ให้ผู้บริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

การแบ่งงานระดับสำนักงานเขต

1. กำหนดแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสำนักการศึกษาและนโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่เขต เช่น โรงงาน โรงฝึกงาน หรือแหล่งวิชาชีพที่จะให้การสนับสนุน
3. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในด้านวิชาการ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในการเป็น โรงเรียนพี่เลี้ยง วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือแหล่งวิทยาการอื่นๆ
4. ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่เขตได้ทราบถึงการดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

5. กำกับดูแล และนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ
6. บริการ สนับสนุนสื่อการสอน ครุภัณฑ์ หรือสิ่งจำเป็นอื่นๆ โดยใช้งบประมาณพิเศษ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชน
7. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. จัดทำสถิติข้อมูลด้านต่างๆ ของโรงเรียนให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และรวบรวมข้อมูล ผู้อำนวยการในสาขาวิชาชีพต่างๆ ภายในท้องถิ่น รวมทั้งแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
9. ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
10. รายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานให้สำนักงานการศึกษาทราบ

การแบ่งงานระดับโรงเรียน

1. ศึกษาเอกสารอย่างละเอียดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะ
2. ประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจในการจัดโรงเรียนขยายโอกาสฯ ให้ครูในโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนตลอดจนชุมชนได้ทราบ
3. ประสานงานกับสำนักงานเขต สำนักงานการศึกษา ในการจัดอัตรากำลังครู การจัดทำเอกสารหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ฯลฯ
4. จัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน เช่น
 - 4.1 บุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนวุฒิการศึกษา
 - 4.2 จำนวนห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ที่จำเป็นอื่นๆ
 - 4.3 ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ

5. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มโรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา รวมทั้งองค์กรเอกชน สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่น

6. พัฒนาความรู้ความสามารถของครูภายในโรงเรียนให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เตรียมอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจนบุคลากร ดังนี้

7.1 อาคารสถานที่ โรงเรียนต้องจัดเตรียมสถานที่เพื่อใช้เป็นห้องเรียน ห้องพิเศษ สนาม พื้นที่ทำการเกษตร ตลอดจนสถานที่สำหรับประกอบกิจกรรมต่างๆ ตามหลักสูตรอย่างเพียงพอ รวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

7.2 วัสดุ อุปกรณ์ เตรียมวัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็น เช่น โต๊ะ ม้านั่ง อุปกรณ์การศึกษา สื่อการสอนแต่ละรายวิชา เครื่องมือเครื่องใช้ในการสอนวิชาอาชีพ รวมทั้งเอกสารและแบบพิมพ์ต่างๆ โดยประสานงานกับสำนักงานการศึกษา

7.3 บุคลากร จัดเตรียมโดยคำนึงถึงคุณวุฒิ สาขาวิชาเอก ความถนัด ความสนใจ ประสบการณ์ ความสมัครใจ ฯลฯ ในกรณีไม่มีครูที่มีคุณวุฒิ วิชาเอกในรายวิชาที่เปิดสอน ควรพิจารณาหาอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ นอกจากนี้ควรแสวงหาและเตรียมบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรภายนอกสำหรับวิชาอาชีพต่างๆ ด้วย

8. พิจารณาและปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

9. นิเทศภายในและพัฒนาการสอนของครู

10. ประเมินผลและพัฒนาการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

11. รายงานความก้าวหน้าและผลการดำเนินงานให้สำนักงานเขตและสำนักงานการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

จากขั้นตอนการแบ่งงานและการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นหลายขั้นตอน จึงจำเป็นต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานที่ได้ทำไปเพื่อตรวจสอบว่าปฏิบัติได้ตรงตามจุดประสงค์โครงการขยายโอกาสของกรุงเทพมหานคร หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรในเรื่องใดหรือไม่

การจัดกระบวนการเรียนการสอนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ทางสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเรียนการสอนเหมือนกับที่ทางกระทรวงศึกษาธิการจัด เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ การจัดการเรียนเป็นไปตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จะมีต่างก็ตรงวิชาเลือกเสรี กับกิจกรรมซึ่งถ้าเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจะเน้นวิชาเลือกเสรีเป็นวิชาสามัญได้ ถ้านักเรียนต้องการและได้คะแนนวิชานั้นสูง แต่ถ้าเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิชาเลือกเสรีและกิจกรรมจะใช้วิชาชีพแทน อันเนื่องมาจากสภาพท้องถิ่นและสภาพทางบ้านของนักเรียน เพราะฉะนั้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานครจึงเน้น ไปสู่การฝึกวิชาชีพ เมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้วสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ทันที ตามนโยบายการศึกษา ฉบับ 4 (พ.ศ. 2536-2539)ข้อที่ 9(5) ที่ว่า “ เร่งพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนเปิดสอนวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น” (สำนักการศึกษา. 2536 ก.: 6-7)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งเป้าหมายในการศึกษาถึงความรู้และประสบการณ์ในด้านช่างอุตสาหกรรมตลอดถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับจากโรงเรียนแล้วนำไปใช้ในการนำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อเกี่ยวกับด้านช่างอุตสาหกรรม

2.3 หลักสูตรวิชาอาชีพที่เปิดสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาได้ใช้หลักสูตรเดียวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษา คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้ (สำนักการศึกษา. 2536 ข.: 15-20, กระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 1-3)

หลักการ

1. เป็นการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง
2. เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพหรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ

จุดมุ่งหมาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และการศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะเป็นพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือก และตัดสินใจประกอบสัมมาชีพทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยการปรับปรุงงานตนเองและสังคมเสริมสร้างงานอนามัยชุมชนและครองชีวิต โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญและทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆ
2. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาและเสริมสร้างสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน และเลือกแนวทางแก้ปัญหา ให้สอดคล้องกับ

ข้อจำกัดความต่าง ๆ

4. มีความภูมิใจในความเป็นไทย สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เต็มใจช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน

ในการปลูกฝังคุณลักษณะของผู้เรียนนี้ ผู้วิจัยคิดว่าควรคำนึงถึงความต้องการของ โรงงานหรือสถานประกอบการและชุมชนจึงต้องมีการติดตามผลในด้านความรู้และประสบการณ์ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

รูปแบบการนำหลักสูตรมาใช้

หลักสูตรนี้มีส่วนเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอยู่หลายประการ

1. เน้นให้ผู้เรียน เลือกตามถนัดความสนใจในการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียนชนบท จึงควรจัดวิชาเลือกเสรี เพื่อเน้นการเรียนวิชาชีพ ซึ่งมีรูปแบบการจัดดำเนินการได้ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 จัดให้เรียนเน้นวิชาการมากกว่าวิชาชีพ สนองผู้เรียน ที่มีความสามารถในเชิงวิชาการ

รูปแบบที่ 2 จัดให้เน้นวิชาชีพมากกว่าวิชาการ เหมาะสำหรับนักเรียน ที่มีผลการเรียนปานกลางหรือค่อนข้างต่ำและมีความประสงค์จะศึกษาต่อด้านวิชาชีพ

รูปแบบทั้งสองรูปแบบนี้ สามารถโอนผลการเรียนและเปลี่ยนสายการเรียนได้ โดยผู้เรียนแต่ละสายอาจจะต้องเรียนวิชาเพิ่มเติมและเน้นให้มีความต่อเนื่องกันในระบบ กรุงเทพมหานครเน้นรูปแบบที่ 2 ตามนโยบายด้านการศึกษา ข้อ 9 (กรุงเทพมหานคร.2536 : 6-8)

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกวิชาเรียนจากหลักสูตรอื่นๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการอนุมัติแล้วได้ และสามารถนำผลการเรียนจากหลักสูตรอื่น มาขอเทียบโอนผลการเรียนได้ เช่น หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปอ.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ (ปวช.พิเศษ) เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เป็นงานที่มีกระบวนการซับซ้อน ย่อมเกิดปัญหาในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการยกวางตลอดจนถึงการนำหลักสูตรไปใช้ย่อมมีปัญหามากมาย โดยเฉพาะหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)เป็นหลักสูตรที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้นำไปใช้ทำการสอนในปัจจุบันความคาดหวังของหลักสูตรปรับปรุง กรมวิชาการคาดหวังว่าเมื่อได้ใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่แล้วผลดีที่นำเกิดขึ้น คือ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครู อาจารย์ สามารถมองเห็นและตระหนักในจุดหมายวัตถุประสงค์ชัดเจนขึ้น

2. เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ใช้กระบวนการเรียนการสอนเน้นให้เด็กคิด ให้เด็กทำมากขึ้น
3. ให้นักเรียนได้เรียนในสภาพจริง ชีวิตจริง ตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น
4. นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาชีวิต สังคม และเศรษฐกิจ
5. นักเรียนมีประสบการณ์พื้นฐานรวมทั้งมีทักษะ ประสบการณ์เพื่อความเป็นเลิศด้วย
6. นักเรียนมีส่วนเลือกในการแก้ปัญหาส่วนตัว โรงเรียน ชุมชนตามวุฒิภาวะ และความสามารถ
7. นักเรียนได้รับการส่งเสริมเพื่อมุ่งอาชีพ
8. แผน โครงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และตลาดแรงงานได้รับการตอบสนอง

ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมไม่มากนักจำนวนคาบการเรียนต่อสัปดาห์กำหนดไว้ 35 คาบ เช่นเดิม แต่แบ่งเป็นการเรียนการสอน 30 คาบ โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบ่งเป็นวิชาแกนบังคับ 14 คาบ วิชาบังคับเลือก 6 คาบ และวิชาเลือกเสรี 10 คาบ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็นวิชาแกนบังคับ 11 คาบ วิชาบังคับเลือก 6 คาบ และวิชาเลือกเสรี 13 คาบ ส่วนอีก 5 คาบ เป็นกิจกรรม โดยแบ่งเป็นกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ 1 คาบ กิจกรรมตามระเบียบกระทรวง 1 คาบ

หลักสูตรวิชาชีพที่เปิดสอนในโรงเรียนขยายโอกาส

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาชีพ คือ

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักของวิชาชีพพอที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในอาชีพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัย

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการ การตลาด และการร่วมมือในการประกอบกิจการ หรือ ธุรกิจ

วิชาอาชีพแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มงานผลิต
2. กลุ่มงานบริการ
3. กลุ่มงานเสริมงานผลิตและงานบริการ
4. กลุ่มงานอาชีพอิสระ

กรุงเทพมหานครได้เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพตามความพร้อมของโรงเรียนดังนี้

1. คหกรรม (เสื้อผ้า)	2. ช่างไฟฟ้า
3. ช่างตัดผม	4. ช่างเสริมสวย
5. ช่างขนมไทย	6. ช่างขนมอบ
7. ช่างอาหารไทย	8. ช่างดอกไม้ประดิษฐ์
9. ช่างซ่อมจักรยาน	10. ช่างเชื่อมโลหะ
11. ช่างหนัง	12. เกษตรกรรม
13. คอมพิวเตอร์	14. พิมพ์ดีด
15. ช่างเขียนภาพ	16. เครื่องปั้นดินเผา
17. ช่างไม้เครื่องเรือน	18. ผลิตภัณฑ์หินล้างหินขัด
19. การปลูกไม้ดอกประดับ	20. ซิลค์สกรีน

2.4 คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการการศึกษา พ.ศ.2532 โดยแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำสนับสนุน ช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้า นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ประสานงานระหว่างโรงเรียน กับชุมชน หรือหน่วยงานราชการ และเอกชนเพื่อให้โรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการให้บริการชุมชนหรือส่วนราชการในท้องถิ่นนั้น ๆ

ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีสาระสำคัญดังนี้

(ราชกิจจานุเบกษา. 2532 : 536-540)

1. ให้มีคณะกรรมการการศึกษาตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 30 คน
2. ให้คณะกรรมการการศึกษา คัดเลือกประธาน และรองประธาน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้บริหารโรงเรียนมีสิทธิเลือกครู 1 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
3. ให้ผู้อำนวยการเขตพิจารณาแต่งตั้งแล้วแจ้งให้ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาทราบ
4. กรรมการการศึกษาจะต้องจัดประชุม ปีละ 2 ครั้งมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 จึงถือว่าครบองค์ประชุม
5. คณะกรรมการการศึกษา มีหน้าที่ให้คำปรึกษา สนับสนุน ช่วยเหลือ และประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่นนั้น ๆ ให้เจริญ
5. คณะกรรมการการศึกษา ควรเลือกจากผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ข้าราชการ พ่อค้า ผู้ปกครอง นักเรียน และศิษย์เก่า
6. คณะกรรมการการศึกษาอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี

บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน

โดยทั่วไปแล้ว บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนนั้นมีหน้าที่หลัก คือ ให้การศึกษาแก่เยาวชน แต่ถ้ามองพิจารณาถึงบทบาทของโรงเรียน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแล้วโรงเรียนจึงต้องมีหน้าที่และบทบาทต่อชุมชนทั้งในด้านเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชนและเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนด้วยอีกด้านหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนควรมีบทบาท ดังต่อไปนี้ (กิติมา ปรืดิฉิลก. 2532 : 241-242)

1. นำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันทางการศึกษาคงจะเป็นผู้นำความรู้ที่แปลกใหม่และสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้นโดยอาจทำได้โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่นนักเรียน สมาคมครูผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า การเปลี่ยนแปลงนี้อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลง เพื่อการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เช่น การปรับปรุงวิธีการประกอบอาชีพให้ดีขึ้น การสร้างอาชีพใหม่ ๆ ของชุมชนนั้น
2. เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้แหล่งสำหรับการศึกษา ค้นคว้าวิชาการ วิชาชีพและถ้าหากจำเป็นโรงเรียนควรจัดเครื่องมือใช้ที่จำเป็นสำหรับให้ความรู้แก่ชุมชนด้วย
3. เป็นศูนย์พัฒนาชุมชน ในการพัฒนาชุมชนนั้น รัฐไม่สามารถจะจัดหน่วยงานพัฒนาชุมชนให้ครบทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน โรงเรียนซึ่งมีความพร้อมอยู่แล้ว ทั้งในด้านสถานที่ และบุคลากร ควรจะทำหน้าที่เป็นศูนย์ หรือผู้ประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาต่างๆ ของชุมชน เช่น ด้าน การอาชีพ อนามัย การสหกรณ์ ฯลฯ เป็นต้น
4. เป็นแหล่งส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม หน้าที่หนึ่งของโรงเรียน คือ การส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจะได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่อาจจะโดยการอำนวยความสะดวกหรือเป็นตัวกลางในการรวบรวมประกวด หรือจัดงานเกี่ยวกับประเพณี หรือวัฒนธรรมของชุมชน ขึ้น
5. เป็นศูนย์กลางดำเนินงานของราชการ โรงเรียนที่กระจายอยู่ในท้องถิ่นต่างๆเป็นจำนวนมากในระยะเวลาที่ผ่านมาจะประสบกับปัญหาเรื่องจำนวนนักเรียนลดลงทำให้อาคารเรียนว่างลงหากปล่อยให้ว่างจะทำให้เกิดการสูญเปล่าดังนั้นจึงควรให้อาคารเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนโดยให้เป็นที่ทำงานของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง เช่น อนามัยตำบล เกษตรตำบล ฯลฯ ดังนั้นโรงเรียนในอนาคตจึงอาจจะมีหน่วยงานอื่นตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันหลายหน่วยงานก็ได้

6. เป็นสถานฝึกอาชีพ บทบาทนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับเป็นแหล่งวิทยาการ แต่เน้นหนักเฉพาะงานอาชีพที่เห็นว่าเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น แต่เพียงอย่างเดียว โดยการฝึกอาชีพนั้นควรเป็นการฝึกที่มีระยะเวลาไม่นานนัก (สมพงษ์ ธรรมวิริยรักษ์. 2538 : 34-35)

โรงเรียนควรจะดำเนินการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน โดยการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งบริการต่างๆ ด้าน ต้องแนะนำเชิญชวนผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และประชาชนมาเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและวางแผนการดำเนินงาน ส่วนประการสุดท้ายที่ไม่อาจขาด คือโรงเรียนจะต้องมีความเข้าใจ วัฒนธรรมของชุมชนของตนเองได้เป็นอย่างดี (ค้วน ขาวหนู. 2527 : 61-62)

3. การติดตามผล

การติดตามผล คือ การศึกษาเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วว่าได้ออกไปประกอบอาชีพอะไร และมีปัญหา หรือ อุปสรรคในการประกอบอาชีพอย่างไรและมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ต่อ โรงเรียนของตนในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านอาชีพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาประเมินผลและวางแผน และปรับปรุง การเรียนการสอน ให้ดียิ่งขึ้น

มิลเลอร์ และคนอื่น ๆ (Miller and others. 1978 : 404) ได้ให้ความหมายของการติดตามผลว่า “เป็นวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อโรงเรียน เช่น ลักษณะอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผล ด้านวิชาการและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากโรงเรียน

นอร์ริส และคนอื่น ๆ (Norris and others. 1966 : 302) ได้ให้ความหมายของการติดตามผลไว้ว่า “ การติดตามนักเรียนที่เรียนจบออกไปแล้วนั้น เป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่ใช้ในการประเมินผลผลิตของโรงเรียน”

เมธี ปิณฑนานนท์ (2527 : บทคัดย่อ) การติดตามผลเป็นสิ่งที่ดี เพื่อประเมินประสิทธิภาพของ โปรแกรมการศึกษาและการติดตามผลก็เพื่อจะ ค้นพบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ได้ทำงานตรงตามที่เขาได้รับการศึกษา ฝึกอบรมมา หรือทำงานที่เกี่ยวข้องกันหรือไม่ ผู้สำเร็จการศึกษามีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพมากน้อยเพียงใดด้วย

ความสำคัญของการติดตามผล

กรมวิชาการ (2521 : 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนมีการปรับตัวที่ดีขึ้น
2. เป็นแนวทางในการกำหนดแบบงาน หรือโครงการแนะแนวต่อไป
3. เป็นแนวทางในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนแนะแนวให้เหมาะสม
4. ช่วยลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน
5. ช่วยผู้บริหาร ผู้จัดหลักสูตร และปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสม

สุริยา แก้วมณี (2537 : 14) ได้กล่าวถึงการติดตามผลมีความสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษา การติดตามผลจะช่วยผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ให้ได้งานเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ นอกจากนี้ยังจะได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ควรจะต้องให้มีขึ้นในโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนต่อไป
2. ผู้ให้คำปรึกษา การติดตามผลจะเป็นการตรวจสอบความสำเร็จของโครงการแนะแนว และความสามารถของผู้ให้คำปรึกษา ผลที่ได้รับจะใช้เป็นข้อมูล ในการที่จะพิจารณาปรับปรุงแก้ไขโครงการต่อไปในอนาคต
3. หน่วยบริการจัดหางาน การที่ได้ทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษา ได้เข้าทำงาน หรือไม่ หน่วยบริการจัดหางานจะได้ใช้ในการพิจารณาบรรจุผู้ที่ยังไม่ได้เข้าทำงาน ให้ได้งานที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้คนนั้นมากที่สุด
4. ผู้บริหารหรือผู้จัดทำหลักสูตร ผลที่ได้จากการติดตามผล จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร การเรียน การสอน ให้ดียิ่งขึ้น แล้วยังจะได้ทราบเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ เช่น การปรับตัว และสังคม ฯลฯ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการติดตามผล

ในการศึกษาติดตามผลผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว ก็เพื่อประเมินผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้รับจะมีความสำคัญมากต่อผู้บริหารหรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพราะจะช่วยให้มีการปรับปรุงการดำเนินงานในด้านต่างๆรวมทั้งการเรียนการสอนที่ดำเนินการอยู่ให้ดียิ่งขึ้น

เวนทลิง (Wentling, 1980 : 141 - 144) ได้กำหนดวัตถุประสงค์สรุปไว้ดังนี้

1. เพื่อสำรวจอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว
2. เพื่อสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร
4. เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ สำหรับเปิดอบรมระยะสั้น ๆ ให้กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว
5. เพื่อสำรวจถึงสภาพการศึกษาต่อและการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้

ในการปฏิบัติงาน

6. เพื่อประเมินผลงานของหน่วยบริการต่างๆ ที่จัดทำขึ้น เช่น หน่วยบริการแนะแนว หน่วยบริการให้คำปรึกษาและหน่วยจัดหางาน
7. เพื่อศึกษาลักษณะงานที่แท้จริงของตำแหน่งหน้าที่การทำงานต่างๆ ที่หน่วยงานนั้นต้องการ
8. เพื่อเน้นให้เห็นถึงวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการศึกษาสายอาชีพให้กับนักเรียนก่อนที่จะจบออกไปทำงาน
9. เพื่อดำเนินการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเสนอรายงาน ต่อผู้บริหารหรือส่วนราชการอื่น ๆ ที่ต้องการ

กรมวิชาการ (2521 : 14) ยังได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้วไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย เมื่อพบว่าโรงเรียนยังไม่ทอดทิ้ง
2. เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จของหลักสูตร
3. เพื่อให้ข้อมูลด้านอาชีพเพิ่มเติม
4. เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตร
5. เพื่อป้องกันการออกจากโรงเรียนกลางคัน
6. เพื่อให้ได้คนเหมาะสมกับชุมชน
7. เพื่อให้เป็นพลเมืองดี
8. เพื่อให้บริการแนะแนวและการศึกษาในระบบนอกโรงเรียนต่อไป

อนันต์ อนันตรศมี (2521 : 178-179) ได้ให้วัตถุประสงค์ของการติดตามผลไว้สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อทราบข้อสนเทศเกี่ยวกับสภาพต่างๆ ที่นักเรียน ได้พบหลังจบจากโรงเรียนไปแล้ว
2. เพื่อหาข้อมูลเพื่อใช้ประเมินผลสำหรับการแนะแนว และปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดีขึ้น โดยใช้ประสบการณ์ของศิษย์เก่าเป็นแนวทาง
3. เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนเก่าที่จบจากโรงเรียนไปแล้ว มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพต่างๆ ในโลกของงานเพียงพอหรือไม่
4. เพื่อติดต่อกับนักเรียนที่จบแล้วเป็นระยะ ๆ เช่นทุก 1 ปี 3 ปี หรือ 5 ปี
5. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่าง โรงเรียน ชุมชน และศิษย์เก่า
6. เพื่อรวบรวมข่าวสารสนเทศเกี่ยวกับงานอาชีพซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนปัจจุบัน
7. เพื่อทราบความคิดเห็นของศิษย์เก่า เกี่ยวกับการที่จะปรับปรุงโครงการต่างๆ ของโรงเรียนให้สนองความต้องการของนักเรียนได้ดีที่สุด
8. เพื่อจัดบริการให้คำปรึกษาแก่ศิษย์เก่าของโรงเรียน

ผู้วิจัยได้ตั้งจุดประสงค์ในการติดตามผลครั้งนี้ ไว้เพื่อศึกษาสภาพการประกอบอาชีพด้านช่างของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านที่เกี่ยวข้องกับความรู้ และประสบการณ์ด้านวิชาช่างอุตสาหกรรม ตลอดจนบุคลิกภาพ และการมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ

วิธีการติดตามผล

สุริยา แก้วมณี (2537 : 16-19) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. วิธีการสัมภาษณ์ เป็นส่วนตัวกับนักเรียน ผู้ปกครอง หรือบุคคลต่างๆ วิธีนี้มีข้อดี คือสามารถสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้ถาม และผู้ตอบได้ดีกว่าวิธีอื่นซึ่งจะได้ความจริงและข้อมูลมากกว่าวิธีอื่น และถ้าผู้ตอบคำถามยังไม่เข้าใจคำถาม ผู้ถามสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ หรือถ้าคำตอบไม่เป็นที่ชัดเจนผู้ถามสามารถขอคำตอบเพิ่มเติมได้จนพอใจ แต่วิธีนี้เสียเวลามากและยุ่งยากต้องติดตามสัมภาษณ์เป็นรายๆ ไปและผู้ถาม ต้องมีความชำนาญในการตั้งคำถาม ตลอดจนถึงจัดเตรียมคำถามอย่างมีระบบ มิฉะนั้นข้อมูลที่ได้รับจะกระจัดกระจายมาก

2. วิธีประชุมศิษย์เก่า เพื่อได้ถามความเคลื่อนไหวของศิษย์เก่า ครูและนักแนะแนว ควรจะติดต่อกับนักเรียน ที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วอยู่เสมอ โดยเฉพาะผู้แทนรุ่นต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อข่าวสารระหว่างกันและกัน

3. วิธีใช้แบบสอบถามเพื่อติดตามผลนักเรียน วิธีการนี้เป็นวิธีประหยัดเวลาเหมาะสำหรับติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ข้อดีของวิธีนี้คือประหยัดเวลา แต่มีปัญหาเกี่ยวกับการรวบรวมที่อยู่ของนักเรียนซึ่งทำได้ยาก และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนนั้น ได้คืนมาเป็นจำนวนน้อย ทำให้การวิเคราะห์ผลเชื่อถือได้น้อย แต่การที่จะขจัดข้อบกพร่องต่างๆ นี้อาจทำได้ คือด้านการรวบรวมที่อยู่สำหรับนักเรียนที่จะจบการศึกษา ก่อนโรงเรียนจะปิดภาคควรให้นักเรียนแจ้งที่อยู่ไว้กับทางหน่วยแนะแนวเพื่อติดต่อ หรือแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้ที่จะติดต่อกับนักเรียนได้ในกรณีนักเรียนย้ายที่อยู่ สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการติดตามผลนั้นควรเป็นแบบสอบถามที่เข้าใจง่าย ตอบง่าย และควรมีจดหมายชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดทำแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมากขึ้น นอกจากนี้ควรให้ความสะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับมาโดยเจ้าหน้าที่โรงเรียน และติดดวงตราไปรษณีย์ให้เรียบร้อย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ผสมผสานวิธีการต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยใช้ แบบสอบถามเป็นหลัก แล้วใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ เช่น ผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วน อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างในวิทยาลัยเทคนิค หรือ หัวหน้างาน เพื่อเน้นข้อมูลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลักษณะของแบบสอบถามในการติดตามผล

ในการส่งแบบสอบถามให้ผู้สำเร็จการศึกษาดอบนั้น ลักษณะเนื้อหาในแบบสอบถามควรมีลักษณะดังที่ สุริยา แก้วมณี (2537 : 17-18) ได้ให้ตัวอย่างดังนี้

1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนแล้วไปศึกษาต่อที่สถาบันใดหรือประกอบอาชีพใด
2. ใครเป็นผู้ช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกสถานที่ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
3. สำหรับผู้ไม่ได้ศึกษาต่อ หลังจากจบการศึกษาแล้วใช้เวลาานเพียงใดกว่าจะหางานได้
4. สาเหตุของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันก่อนจบการศึกษา
5. วิชาต่างๆ ที่อยู่หลักสูตรของโรงเรียนเป็นพื้นฐานพอเพียงหรือไม่ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

6. นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพเพียงใด
7. มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาต่อและประกอบอาชีพหรือไม่
8. นักเรียนได้รับประโยชน์จากบริการแนะแนวที่โรงเรียนจัดขึ้นเพียงใด
9. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อบริการแนะแนวและกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

นอกจากนี้กรมวิชาการ (2521 : 14) ได้ยกตัวอย่างของข้อมูลที่ควรติดตามผลดังนี้

1. อาชีพของผู้ที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว
2. อาชีพที่ต้องการคนเพิ่ม
3. อาชีพที่ต้องการคนงานน้อยลง
4. ระยะเวลาของการออกจากโรงเรียนกับการทำงาน
5. ความสำเร็จในการทำงาน
6. ขอบเขตของความต้องการทราบเกี่ยวกับอาชีพ
7. ระดับการฝึกฝนอาชีพภายในโรงเรียน
8. องค์ประกอบต่างๆ เช่น เพศ อายุ สถิติปัญญา สุขภาพ ผลการเรียน ฯลฯ ที่เกี่ยวกับการปรับตัวในอาชีพ
9. รายได้
10. ขอบเขตการศึกษาต่อหลังจากจบจากโรงเรียนไปแล้ว
11. สภาพของอาชีพที่เป็นอุปสรรคในการก้าวหน้า
12. ความสำเร็จในการเรียนชั้นสูงขึ้น
13. องค์ประกอบสำคัญของการเปลี่ยนอาชีพ
14. วิธีการที่นักเรียนเห็นว่ามิมีประโยชน์ในการฝึกฝนในโรงเรียน
15. วิธีการที่โรงเรียนควรจะฝึกนักเรียน

การดำเนินงานการติดตามผล

ในการดำเนินการติดตามผล จะต้องมีการวางแผน และขั้นตอนดำเนินงานทั้งหมดดังที่ เวนทลิง (Wentling, 1980 : 160-178) กล่าวพอสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มประชากรที่ต้องการติดตามผล จะต้องกำหนดช่วงระยะเวลา ปีที่ศึกษาและ จำนวนประชากรที่ศึกษาว่ามีจำนวนเท่าใด
2. เลือกวิธีการที่จะใช้ในการติดตามผล เพราะเทคนิคในการติดตามผลมีหลายวิธี ผู้วิจัย ต้องเลือกกำหนดเอาไว้
3. การส่งข้อมูลกลับคืน จำนวนข้อมูลที่รับกลับมา ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงให้มากเพราะถ้า ได้กลับคืนน้อยย่อมทำให้งานวิจัยนั้น ได้ผลออกมาไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นการสร้างเครื่องมือ และ แบบสอบถามต้องออกแบบให้ดี เพราะถ้าแบบสอบถาม ไร้เนื้อหาสาระอ่านแล้วมีที่สงสัยไม่เข้าใจ กิฉขึ้นหรือข้อมูลมีผลร้ายต่อผู้ตอบ ใช้เวลาในการทำแบบสอบถามมาก อาจทำให้ผู้ตอบ ไม่ส่งแบบ สอบถามคืนมาให้ผู้วิจัย ผู้วิจัยจึงต้องระมัดระวังในการออกแบบสอบถามให้ดี และอาจต้องหาวิธีการ ต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลกลับคืนมามากที่สุด เท่าที่จะมากได้
4. สํารวจที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา หลังจากได้จำนวนประชากรที่จะศึกษา พร้อมทั้งสำรวจรายชื่อ พร้อมทั้งที่อยู่ที่สามารถจะติดต่อ ได้แน่นอน เพื่อส่งแบบสอบถามไปให้ ทางไปรษณีย์สำหรับผู้ที่อยู่ห่างไกล
5. จัดส่งแบบสอบถาม ให้กลับกลุ่มประชากรที่ศึกษา เพื่อความสะดวกเวลาส่งคืน ผู้วิจัยจึงควรพิมพ์ที่อยู่และติดแสตมป์ไว้ให้เรียบร้อย
6. ติดตามผลสำหรับผู้ยังไม่ตอบแบบสอบถาม จุดประสงค์ของการวิจัย ต้องการ ให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เป็นการยากมากที่จะได้รับกลับเต็มจำนวน ข้อมูลที่ได้รับควรได้กลับคืนประมาณร้อยละ 80 หรืออย่างต่ำประมาณร้อยละ 60 ก็พอใช้ได้ แต่ผลที่ได้ไม่ค่อยดีนัก

จากงานวิจัยที่นำเสนอ ผู้วิจัยเห็นว่า การติดตามผลเป็นสิ่งที่ดี มีความสำคัญในด้านการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการพัฒนาในด้านการศึกษา มีประโยชน์ในการปรับปรุง และ พัฒนาค้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ที่มุ่งพัฒนา"คน" ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิธีการแบบผสมผสานกัน โดยมีการสัมภาษณ์ หัวหน้างาน อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง และผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วน และการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ สำหรับผู้ที่อยู่ห่างไกลและมีจำนวนมาก

3.1 ความรู้และประสบการณ์

ได้แก่ความรู้ที่ได้จากทฤษฎีและการฝึกงานตามหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาชีพ พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ที่เปิดสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งมี คณะกรรมการการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนการสอน วิชาที่เปิดสอน แล้วได้แก่วิชา

1. คหกรรม (เสื้อผ้า)	2. ช่างไฟฟ้า
3. ช่างตัดผม	4. ช่างเสริมสวย
5. ช่างขนมไทย	6. ช่างขนมอบ
7. ช่างอาหารไทย	8. ช่างดอกไม้ประดิษฐ์
9. ช่างซ่อมจักรยาน	10. ช่างเชื่อมโลหะ
11. ช่างหนัง	12. เกษตรกรรม
13. คอมพิวเตอร์	14. พิมพ์ดีด
15. ช่างเขียนภาพ	16. เครื่องปั้นดินเผา
17. ช่างไม้เครื่องเรือน	18. ผลิตภัณฑ์หินล้างหินขัด
19. ซิลค์สกรีน	20. การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

ในการศึกษาติดตามผลครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับด้านงานช่างอุตสาหกรรม 7 ช่าง ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างโลหะ ช่างหนัง ช่างไม้ ช่างซ่อมจักรยาน ช่างเครื่องปั้นดินเผา คอมพิวเตอร์

3.2. บุคลิกภาพ (Personality)

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะโดดเด่นโดยส่วนรวมของบุคคล ทั้งลักษณะภายนอก และภายใน ซึ่งแสดงออกทางท่าทาง ความรู้สึกนึกคิด ความเฉลียวฉลาด ตลอดจนกิริยามารยาท ลักษณะนิสัย และอุปนิสัย พอแบ่งออกได้ดังนี้

1. พวกชอบสังคม (Extrovert หรือ Social) ชอบติดต่อภายนอก อยากรู้อยากเห็น
2. พวกชอบเก็บตัว (Introvert หรือ Asocial) ไม่สูงส่งกับใคร เชื้อมั่นความคิดของตนเอง

3. พวกก้าวร้าว (Psychopathic Personality) มีนิสัยก้าวร้าว อวดดี มีนิสัยอิจฉาริษยา
เกะกะ หลอกลวง

4. พวกโรคจิต (Paranoid) ขี้ระแวงสงสัย คิดว่าผู้อื่นมีเจตนาไม่ดีกับตน
5. พวกผู้นำ (Domination) มีความพยายามและตั้งใจเป็นผู้นำ เวลาเข้าสังคม
6. พวกผู้ตาม (Submission) ชอบเป็นเบี้ยล่าง ไม่ออกหน้า และประจบสอพลอ
7. พวกขอไปที (Compromise) ชอบผลัด ทำงานให้เสร็จ และมีคำพูดว่า "ขอคิดก่อน"
8. พวกรักหมู่ (Integration) มีจิตใจโอบอ้อมอารี รักหมู่คณะ
9. พวกต่อต้านสังคม (Anti Social) ชอบเป็นฝ่ายตรงข้ามกับสังคม

นอกจากนี้ มีผู้ให้ความหมายไว้อีกหลายท่าน เช่น

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534 : 450-452) ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึง ลักษณะโดย
ส่วนรวมจำเพาะของบุคคล ซึ่งแสดงออกมาด้วยท่าทาง ความคิด และการปฏิบัติ

วินิจ เกตุจำ (2535 : 12-14) ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึง คุณลักษณะส่วนรวม
ที่มีความมั่นคง ของบุคคล และบ่งบอกถึงความเหมือนหรือแตกต่างกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2539 : 542) ให้ความหมายว่าบุคลิกภาพ หมายถึง
สภาพนิสัยเฉพาะบุคคล

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะต่างๆ ที่มีอยู่ในบุคคลโดยรวม แบ่งได้
ออกเป็นส่วน คือ

1. บุคลิกภาพภายนอก ได้แก่ รูปร่างหน้าตา กิริยามารยาท ความสามารถ
2. บุคลิกภาพภายใน ได้แก่ สติปัญญา อารมณ์

กฤษดา ผ่องวิทยา (2537 : 42-43) ได้จำแนกส่วนที่ดีส่งเสริมลักษณะของบุคคลทั้ง
บุคลิกภาพภายนอกและบุคลิกภาพภายใน ไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. บุคลิกภาพภายนอก ควรประกอบไปด้วย

1.1 ร่างกายสมส่วน	1.2 สุขภาพแข็งแรง
1.3 ร่างกายสะอาด	1.4 ผิวพรรณผ่องใส
1.5 หน้าตาขี้มเข้มแจ่มใส	1.6 ใช้เสื้อผ้าได้เหมาะสม
1.7 กิริยา มารยาท อ่อนน้อม เรียบร้อย	1.8 ทำงานคล่องแคล่ว
1.9 พูดจาสุภาพ ชัดถ้อยชัดคำ น้ำเสียงชัดเจน	

2. บุคลิกภายใน ควรประกอบไปด้วย

2.1 ความคิดริเริ่มที่ดี	2.2 มีความรอบรู้ที่ดี
2.3 ปฏิภาณไหวพริบที่ดี	2.4 ความจำที่ดี
2.5 อารมณ์มั่นคง	2.6 มีความรับผิดชอบ
2.7 ซื่อสัตย์ จริงใจ	2.8 ตรงต่อเวลา
2.9 ช่างสังเกต	2.10 มีความอดทน

ไกรนุช ศิริพุด (2531 : 86-87) บอกถึงส่วนประกอบที่ส่งเสริมให้มีบุคลิกดีเพิ่มขึ้น ได้แก่

1. รูปร่างหน้าตา สะอาด สดใส
2. กิริยา มารยาท เรียบร้อย อ่อนโยน
3. อารมณ์เย็น ใจดี
4. สุขอนามัย แข็งแรง
5. มีความรู้ความสามารถ ในงานที่รับผิดชอบ
6. มีความเป็นผู้นำ
7. สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

วิไล ทองแผ่ (2537 : 55-60) ได้ทำการศึกษาวิจัยเอกสารของหน่วยงานต่างๆ และศึกษาความต้องการคนงานของโรงงานในทุกๆ ระดับ ตั้งแต่ผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษา จนถึงปริญญาตรีพบว่าความต้องการของโรงงานในทุกๆ ระดับไม่ต่างกัน บุคลิกภาพ ที่แสดงถึงคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่โรงงานต้องการ สรุปเรียงลำดับความต้องการได้ดังนี้

1. มีความขยัน อดทน สู้งาน	2. มีความรับผิดชอบ
3. มีความซื่อสัตย์	4. มีระเบียบวินัยในการทำงาน
5. ทำงานตรงเวลา	6. มีความรู้ความสามารถในงาน
7. มีคุณธรรม ประพฤติดี	8. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
9. กิริยา มารยาทดี วาจาสุภาพ	10. เชื่อมั่นในตนเอง
11. มีอายุเหมาะสมกับงาน	12. ช่างสังเกตและเรียนรู้
13. มีความเป็นผู้นำ	14. สุขภาพแข็งแรง ไม่ติดยาเสพติด

3.3 มนุษยสัมพันธ์

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความสัมพันธ์กันกับบุคคลอื่นตลอดเวลา ดังนั้น มนุษยสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

วิจิตร อวระกุล (2534 : 25-27) ให้ความหมายว่า การครองใจคนเพื่อให้เกิดความรักใคร่ ทำงานอยู่ด้วยความเต็มใจ พอใจ และมีความสุข

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2539 : 629) ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ในทาง สังคมระหว่างมนุษย์ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจดีต่อกัน

เมื่อนำมนุษยสัมพันธ์ไปใช้ในการทำงาน เพื่อประสงค์ให้บุคคลเหล่านั้นให้ความ ร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้กับงานนั้นๆ

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534 : 263-265) กล่าวถึงคุณลักษณะเฉพาะของผู้มีมนุษยสัมพันธ์ ใน การทำงานร่วมกับคนอื่นๆ ให้ได้ผลดังนี้

1. หน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใส ในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นตลอดเวลา
 2. เต็มใจทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่หลบหนีสังคม
 3. มีจิตใจกว้างขวาง พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นๆ
 4. ยินดีเสียสละผลประโยชน์ หรือความสุขส่วนตัวเพื่อผลงานส่วนรวม
 5. ชอบเรียนรู้นิสัยใจคอของผู้อื่น เช่น หัวหน้า เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ได้บังคับบัญชา และ พยายามนำความรู้เหล่านั้นมาปฏิบัติในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลเหล่านี้ให้เป็นผลดี
 6. ยินดีเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของเพื่อนร่วมงาน และหน่วยงาน โดยถือว่าเป็น ความสุขและพอใจ ที่จะ ได้คุ้นเคยกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้น
 7. เสนอตัวเข้าช่วยเหลืองานโดยไม่คิดว่าเป็นการเสียเปรียบหรือเหน้อยโดยไม่จำเป็น
 8. ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือแก่ผู้มีปัญหา หรือต้องการความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ
 9. คบหาคนอื่นๆ ด้วยความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจ ไม่มีการถือเขาถือเรา หรือเปรียบเทียบว่า ดีกว่าในเรื่องการเงิน ความรู้ ครอบครัวย ฯลฯ
 10. แสดงน้ำใจแก่เพื่อนร่วมงานในวาระโอกาสต่างๆ ตามความเหมาะสม เช่น การส่งบัตร อวยพร หรือการแสดงความยินดีในวาระต่างๆ การเสนอตัวเข้าช่วยเหลือ เป็นต้น
- วินิจ เกตุจำ (2535 : 18) ได้แสดงให้เห็นว่า มนุษยสัมพันธ์ช่วยให้งานดำเนินไปอย่างเกิดผล สรุปความสำคัญ ได้ดังนี้

1. มนุษยสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นของการปฏิบัติงานถ้าทุกฝ่ายนำไปใช้จริงตั้งแต่ระดับ

ผู้บริหารหัวหน้า จนถึงผู้ร่วมงาน

2. การใช้มนุษยสัมพันธ์จะช่วยให้เพิ่มผลผลิต หรือทำให้งานมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น
3. ช่วยแก้ช่องว่างและปัญหา ระหว่างผู้บังคับบัญชา กับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือแก้ไขปัญหา ด้านแรงงานสัมพันธ์
4. ช่วยลดความขัดแย้งที่รุนแรงที่อาจเกิดขึ้นภายในหน่วยงานหรือองค์กร จากความสำคัญดังกล่าว มนุษยสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานเพื่อลดความขัดแย้งของบุคคลภายในหน่วยงาน และทำให้ผลการปฏิบัติงาน หรือผลผลิตเพิ่มขึ้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นรูปแบบหนึ่งของการวิจัยที่นิยมกันมากทั้งในและต่างประเทศ เพราะเป็นวิธีการที่ทำให้ได้ข้อเท็จจริงสะท้อนข้อบกพร่อง ของผู้สำเร็จการศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นผู้ผลิต เพื่อนำผลกลับมาแก้ไข ทราบถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาวิธีการเรียนการสอน และฝึกอบรม และยังเป็น การแสดงถึงความห่วงใย สนใจและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ของสถาบันที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาอีกด้วย (กฤษดา ผ่องพิทยา. 2539 : 50-61)

ธวัช ทันโตภาส (2521 : 85-88) ได้ศึกษาบทบาทของ โรงเรียนชุมชนในประเทศไทยต่อการพัฒนาชุมชนเขตการศึกษา 12 พบว่า โรงเรียนชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้เจริญทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม การเมืองเป็นอย่างดี โดยมีครูและคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนเป็นกลจักรสำคัญ ที่ทำให้ชุมชนเกิดความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น นอกจากนี้การปฏิบัติงานในโรงเรียนมีอุปสรรค เกี่ยวกับการขาดความช่วยเหลือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขาดความสามัคคีในระหว่างผู้ดำเนินการ ขาดความรู้ในการดำเนินการการประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนยังไม่ดีพอและไม่มี การติดตามผลงานที่ปฏิบัติไปแล้ว ครูและคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียน มีฐานะยากจน เป็นอุปสรรค ทำให้ นโยบายการดำเนินงาน และการปฏิบัติงาน ไม่เป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างสมบูรณ์

ปรีชา กรประเสริฐ (2523 : 72-84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลบัณฑิตคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงสถาบันที่ปฏิบัติงาน อิทธิพล ที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพของ ผู้สำเร็จการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน การนำความรู้และประสบการณ์จากการ

ศึกษาไปใช้งาน เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา จากผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษา โดยแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นการติดตามผล ชุดที่ 2 เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้อำนวยการสถาบันการศึกษา จำนวน 51 ท่าน และผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 565 คน ผลของการวิจัยพบว่า อิทธิพลที่มีต่อการเลือกอาชีพของบัณฑิตคือ รายได้ และภูมิฐานะของบัณฑิต ส่วนอาชีพพบว่า เป็นครุมากที่สุดรองลงมาทำงานบริษัทและรัฐวิสาหกิจตามลำดับ ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงานคืองานที่รับผิดชอบมากเกินไป การนำความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาไปใช้งานส่วนใหญ่เห็นว่าใช้ได้มากพอประมาณ

สุรียา แก้วมณี (2537 : 96-107) ได้ทำการวิจัยเรื่องการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ป.วท.) สาขาเทคนิคเขียนแบบวิศวกรรมเครื่องกล วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2526-2532 ซึ่งสำรวจจากผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 98 คน และหัวหน้างานจำนวน 19 คน ได้ผลสรุปว่า ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นควรเพิ่มคาบเรียนในรายวิชา 16 รายวิชา และควรฝึกงานด้านเขียนแบบให้มากขึ้น หัวหน้างานมีความเห็นว่า คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาที่จบมา มีความรู้และประสบการณ์น้อย เนื้อหาที่เรียนส่วนใหญ่สามารถใช้งานได้น้อย และความรู้ที่เรียนมาไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติจริง

นงศ์ราม เสนาะล้ำ (2539 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะของแรงงานช่างเทคนิค สาขาช่างก่อสร้างตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าสถานบริการทั้งขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ ต้องการแรงงานที่ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ และมีความรู้ในวิชาชีพในระดับมาก

จากเอกสารและงานวิจัยที่นำเสนอ การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา นับว่ามีความสำคัญมากเพราะข้อมูลที่ได้จะนำมาประเมินให้ทราบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลิตผู้สำเร็จการศึกษา ได้สอดคล้องหรือตรงกับจุดประสงค์ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานครที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหา และอุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ตลอดจนสำรวจการประกอบอาชีพและลักษณะงานว่าโรงงานต้องการผู้สำเร็จการศึกษาในลักษณะเช่นไร ตรงกับการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือไม่ โรงเรียนควรปรับปรุงการเรียนการสอนในด้านใด จึงจะสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและสอดคล้องกับการดำรงชีพในสังคมไทยตามสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่นในปัจจุบัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2537 - 2538 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนาในลักษณะของการติดตามผล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรที่ศึกษา

1.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน ตามรายละเอียดตาราง 2 และโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาช่างในแต่ละโรงเรียนตามรายละเอียดตาราง 3

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรที่สำเร็จการศึกษาเป็นรายโรงเรียน และรายสำนักงานเขต
(สำนักการศึกษา. 2538, 2539)

ลำดับที่	สำนักงานเขต	ชื่อ โรงเรียน	พ.ศ ที่จบ	จำนวน นักเรียน	
1	ปทุมวัน	วัดชัยมงคล	2537	74	
			2538	78	
2	หนองจอก	วัดลำด้อยตั้ง	2537	83	
			2538	85	
			วัดสามง่าม	2537	81
3	มีนบุรี	วัดบางชัน	2537	91	
			2538	110	
			สุเหร่าทรายกองดิน	2538	79
			การเคหะท่าทราย	2538	91
4	ดอนเมือง	เคหะทุ่งสองห้องวิทยา	2538	72	
			วิสุทธิศ	2538	80
5	ดินแดง	วิสุทธิศ	2538	80	
6	คลองเตย	ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	2538	152	
7	พระโขนง	รุ่งเรืองอุปถัมภ์	2538	71	
8	บางเขน	วัดหนองใหญ่	2538	84	
9	จตุจักร	ประชานิเวศน์	2538	190	
10	คลองสาน	วัดเศวตฉัตร	2538	75	
11	บางขุนเทียน	พระยามนธราชาศรีพิจิตร	2538	82	
12	จอมทอง	วัดโพธิ์ทอง	2538	82	
13	ตลิ่งชัน	วัดปทุมมาวาส	2538	37	
รวม				1,790	

ตาราง 3 แสดงโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาช่าง (สำนักการศึกษา .2538 : 8 - 23)

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียน	ช่างไฟฟ้า	ช่างโลหะ	ช่างหนัง	คอมพิวเตอร์	ช่างเครื่องปั้นดินเผา	ช่างไม้	ช่างซ่อมจักรยาน
1	วัดชัยมงคล	--	--	--	☐	--	--	--
2	วัดลำด้อยตั้ง	☐	--	--	--	--	--	☐
3	วัดสามง่าม	☐	☐	--	☐	--	--	--
4	วัดบางชัน	☐	☐	--	--	--	--	--
5	สุเหร่าทรายกองดิน	☐	--	--	--	☐	☐	--
6	การเคหะท่าทราย	☐	--	--	☐	--	--	--
7	เคหะทุ่งสองห้อง วิทยา	--	--	☐	☐	--	--	--
8	วิสุทธิศ	☐	--	--	--	--	--	--
9	ชุมชนหมู่บ้านพัฒนา	☐	--	--	--	--	--	--
10	รุ่งเรืองอุปถัมภ์	☐	--	--	--	--	--	--
11	วัดหนองใหญ่	☐	--	--	☐	--	--	--
12	ประชานิเวศน์	☐	--	--	☐	--	--	--
13	วัดเสวตฉัตร	☐	--	--	--	--	--	--
14	พระยามนธาตุ ราชศรีพิจิตร	☐	☐	--	--	--	--	--
15	วัดโพธิ์ทอง	--	--	--	☐	--	--	--
16	วัดบูรณาวาส	☐	--	--	--	--	--	☐
รวม		13	3	1	7	1	1	2

หมายเหตุ เครื่องหมาย วิชาที่เปิดสอน
 -- วิชาที่ไม่เปิดสอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 450 คน ใช้วิธีการคัดเลือกจากกลุ่มประชากร โดยใช้เกณฑ์ของบุญเรียง ขจรศิลป์ (2530 : 71-72) ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ผู้วิจัยดำเนินการเลือกโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multistage random sampling) โดยแบ่งประชากรออกตามสำนักงานเขต 13 สำนักงานเขต และแต่ละสำนักงานเขตใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ตามรายละเอียดตาราง 4

1.2.2 หัวหน้างาน จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 40 คน ตามตาราง 5

1.2.3 อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 140 คนตามตาราง 6

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษา จำแนกตามสำนักงานเขต

ที่	สำนักงานเขต	ผู้สำเร็จการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง 25 %	หมายเหตุ
1	สำนักงานเขต ปทุมวัน	152	38	
2	สำนักงานเขต หนองจอก	342	86	
3	สำนักงานเขต มีนบุรี	280	70	
4	สำนักงานเขต คอนเมือง	163	41	
5	สำนักงานเขต ดินแดง	80	20	
6	สำนักงานเขต คลองเตย	152	38	
7	สำนักงานเขต พระโขนง	71	18	
8	สำนักงานเขต บางเขน	84	21	
9	สำนักงานเขต จตุจักร	190	48	
10	สำนักงานเขต คลองสาน	75	19	
11	สำนักงานเขต บางขุนเทียน	82	21	
12	สำนักงานเขต จอมทอง	82	21	
13	สำนักงานเขต ดลิ่งชัน	37	9	
	รวม	1,790	450	

ตาราง 5 แสดงกลุ่มตัวอย่างหัวหน้างาน

ที่	บริษัท	กลุ่มตัวอย่าง / คน	หมายเหตุ
1	มาสด้า(ประเทศไทย)จำกัด โรงงาน 1	10	นิคมฯบางชัน
2	ฮอนด้า(ประเทศไทย)จำกัด	5	นิคมฯบางชัน
3	เครื่องเขียนสยาม จำกัด	5	นิคมฯบางชัน
4	มาสด้า(ประเทศไทย)จำกัด โรงงาน 2	7	นิคมฯลาดกระบัง
5	สยามคูโบต้า(ประเทศไทย)จำกัด	7	นิคมฯลาดกระบัง
6	บางกอกอีเกิลวิง(ประเทศไทย) จำกัด	6	นิคมฯลาดกระบัง
รวม		40	

ตาราง 6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง

ที่	สถานประกอบการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง / คน	หมายเหตุ
1	วิทยาลัยเทคนิคคูสิต	20	วิทยาลัยเทคนิค
2	วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง	20	วิทยาลัยเทคนิค
3	วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี	20	วิทยาลัยเทคนิค
4	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร	20	วิทยาลัยเทคนิค
5	วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ	20	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
6	วิทยาเขตนนทบุรี	20	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
7	วิทยาเขตเทคนิคพระนครเหนือ	20	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
รวม		140	

2.เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องการนำความรู้ และประสบการณ์ ทางด้านช่าง บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ไปใช้ในการประกอบอาชีพและศึกษาต่อมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับตามแบบของ ลิเคิร์ต โดยแบ่งเป็นเกณฑ์ดังนี้

ดีมาก	โดยใช้เกณฑ์	5 คะแนน
ดี	โดยใช้เกณฑ์	4 คะแนน
ปานกลาง	โดยใช้เกณฑ์	3 คะแนน
พอใช้	โดยใช้เกณฑ์	2 คะแนน
ควรปรับปรุง	โดยใช้เกณฑ์	1 คะแนน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ฉบับ มีฉบับละ 3 ตอน ในตอนที่ 2 แยกคำถามเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกไปประกอบอาชีพ และกลุ่มที่ไปศึกษาต่อ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับนำความรู้ด้านช่าง ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และความพร้อมด้านช่าง แยกคำถามตามสถานะภาพของผู้ตอบ เป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

2.1 คำถามเกี่ยวกับกลุ่มที่ออกไปประกอบอาชีพ มี 2 ฉบับ คือ

2.1.1 ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ประกอบอาชีพ

2.1.2 หัวหน้างาน

2.2 คำถามเกี่ยวกับกลุ่มที่ไปศึกษาต่อ มี 2 ฉบับ คือ

2.2.1 ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาต่อ

2.2.2 อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถามชุดที่ 1 ถามหัวหน้างาน เกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษา

1. ด้านความรู้และประสบการณ์ที่ผู้สำเร็จการศึกษา มีและนำมาใช้ในที่ทำงาน
2. ด้านบุคลิกภาพ ที่แสดงออกในการปฏิบัติงาน
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในการทำงานซึ่งแสดงต่อบุคคลอื่น

คำถามชุดที่ 2 ถามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ประกอบอาชีพถามเรื่อง

1. ความรู้และประสบการณ์ด้านช่างที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับมาจากโรงเรียน
2. บุคลิกภาพ และการปรับปรุงบุคลิกภาพที่ได้รับจากโรงเรียน
3. มนุษยสัมพันธ์ ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. การให้ความสนใจต่อผู้สำเร็จการศึกษาที่เรียนจบไปแล้วของโรงเรียน
5. ปัญหาและอุปสรรคที่ต้องการให้โรงเรียนช่วยเหลือ หรือปรับปรุง
6. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน

คำถามชุดที่ 3 ถามอาจารย์ผู้สอนงานช่าง เกี่ยวกับ ผู้สำเร็จการศึกษา

1. ด้านความรู้และประสบการณ์ที่นำมาเป็นพื้นฐานในการเรียน
2. ด้านบุคลิกภาพ ที่แสดงออกในระหว่างเรียน
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ใน การเรียนซึ่งแสดงต่อบุคคลอื่น

คำถามชุดที่ 4 ถามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาต่อถามเกี่ยวกับเรื่อง

1. ความรู้และประสบการณ์ที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับมาจากโรงเรียน
2. บุคลิกภาพ และการปรับปรุงบุคลิกภาพที่ได้รับจากโรงเรียน
3. มนุษยสัมพันธ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัว
4. การให้ความสนใจต่อผู้สำเร็จการศึกษาที่เรียนจบไปแล้ว
5. ปัญหาและอุปสรรคต้องการให้โรงเรียนช่วยเหลือ หรือปรับปรุง
6. ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียน

3.วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเป็นกรอบของแบบสอบถาม เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์โรงเรียนขยายโอกาส กระทรวงศึกษาธิการ และจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมรอบบริเวณ โรงเรียน ที่จะดำเนินการวิจัย ตลอดจนสภาพปัญหาของนักเรียน
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบที่กำหนด
4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้ดำเนินการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงขอแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถาม เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในกรอบ โดยกำหนดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่งของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้
 - 4.1 มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 4.2 มีความรู้และประสบการณ์ในด้านหลักสูตรวิชาช่าง กระบวนการกลุ่ม และการปรับบุคลิกภาพ
 - 4.3 มีความรู้และประสบการณ์ด้านงานวิจัย
 - 4.4 มีความรู้ด้านวัดผล ประเมินผล และการวิเคราะห์หลักสูตร
5. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 รศ.ชูชีพ อ่อน โลกสูง ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและบุคลิกภาพ
 - 2.2 ผศ.เจษฎา หิรัญกาญจน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและมนุษยสัมพันธ์
 - 2.3 อาจารย์วีระ กุหลาบ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรวิชาช่างอุตสาหกรรม
6. ได้นำข้อเสนอแนะมาทำการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ การศึกษา 2539 จำนวน 20 คน หัวหน้างานบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำนวน 10 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง โรงเรียนฝึกฝนวิชาชีพ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (alpha-coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นได้ดังนี้

ผู้สำเร็จการศึกษาที่คิดจะไปประกอบอาชีพ 0.92	หัวหน้างาน 0.90
ผู้สำเร็จการศึกษาที่คิดไปศึกษาต่อ 0.92	อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง 0.91

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตัว แล้วส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สำเร็จ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พร้อม แบบแบบสอบถามของหัวหน้างานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง ไปโดยทางไปรษณีย์และให้ส่งแบบ สอบถามที่ตอบแล้วคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ เช่นเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้แนบซองจดหมายที่พิมพ์จำหน่าย ของ ชื่อ และที่อยู่ ของผู้วิจัยพร้อมปิดดวงตราไปรษณียากรไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบ ตามสามารถส่งแบบสอบถามกลับคืนมาให้ผู้วิจัยได้สะดวกรวดเร็วขึ้น และบางส่วนผู้วิจัยได้ทำการ แจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออกไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 ฉบับ เป็นแบบสอบถาม

ฉบับ ก. เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 450 ฉบับ

ฉบับ ข. สำหรับหัวหน้างาน/อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง จำนวน 180 ฉบับ

4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนโดยแยกได้ดังนี้

4.1 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพ จำนวน 131 คน

4.2 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ จำนวน 292 คน

4.3 หัวหน้างาน จำนวน 40 คน

4.4 อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง จำนวน 140 คน

5. การติดตามแบบสอบถามของหัวหน้างานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง ที่ไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยได้ติดต่อสอบถามจากบริษัท และวิทยาลัยเทคนิค ได้คำตอบว่าต้องมีหนังสือรับรอง และ การตอบให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นรายบุคคลซ้ำซ้อน จึงได้แนบหนังสือรับรอง และเปลี่ยน กลุ่มตัวอย่างฉบับที่ 3 เป็นหัวหน้าคนงานบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง และ นิคมอุตสาหกรรมบางชัน และกลุ่มตัวอย่างฉบับที่ 4 เป็นอาจารย์ที่สอนในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพจากวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาส่วนกลางทั้งหมดจำนวน 4 วิทยาลัย และ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในส่วนกลางทั้งหมด จำนวน 3 สถาบัน รายละเอียดของ กลุ่มหัวหน้างาน และอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง มีดังต่อไปนี้

5.1 บริษัทในนิคมอุตสาหกรรมบางชั้น

- 5.1.1 บริษัทมาสด้า(ประเทศไทย)จำกัด โรงงาน 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 10 คน
- 5.1.2 บริษัทฮอนด้า(ประเทศไทย)จำกัด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 5 คน
- 5.1.3 บริษัทเครื่องเขียนสยาม จำกัด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 5 คน

5.2 บริษัทในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง

- 5.2.1 บริษัทมาสด้า(ประเทศไทย)จำกัด โรงงาน 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 7 คน
- 5.2.2 บริษัทสยามคูโบต้า(ประเทศไทย)จำกัด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 7 คน
- 5.2.3 บริษัทบางกอกอีเกิลวิง(ประเทศไทย) จำกัด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 6 คน

5.3 วิทยาลัยเทคนิคใน ส่วนกลางที่เปิดสอนวิชาช่างในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

- 5.3.1 วิทยาลัยเทคนิคคูสิต จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน
- 5.3.2 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน
- 5.3.3 วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน
- 5.3.4 วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน

5.4 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในส่วนกลางที่เปิดสอนในระดับปวช.

- 5.4.1 วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน
- 5.4.2 วิทยาเขตนนทบุรี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน
- 5.4.3 วิทยาเขตเทคนิคพระนครเหนือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 20 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอเป็นตารางร้อยละ
2. คำนวณค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษา หัวหน้าคนงาน และอาจารย์ผู้สอน
ในด้านต่อไปนี้

- 2.1 ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง
- 2.2 ด้านบุคลิกภาพในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง
- 2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนคุณความดี
 N แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่คะแนนแต่ละตัวกับกำลังสองของแต่ละตัว

$(\sum fx)^2$ แทน กำลังสองของผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความถี่คะแนนกับคะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ . 2536 : 59 -64)

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ

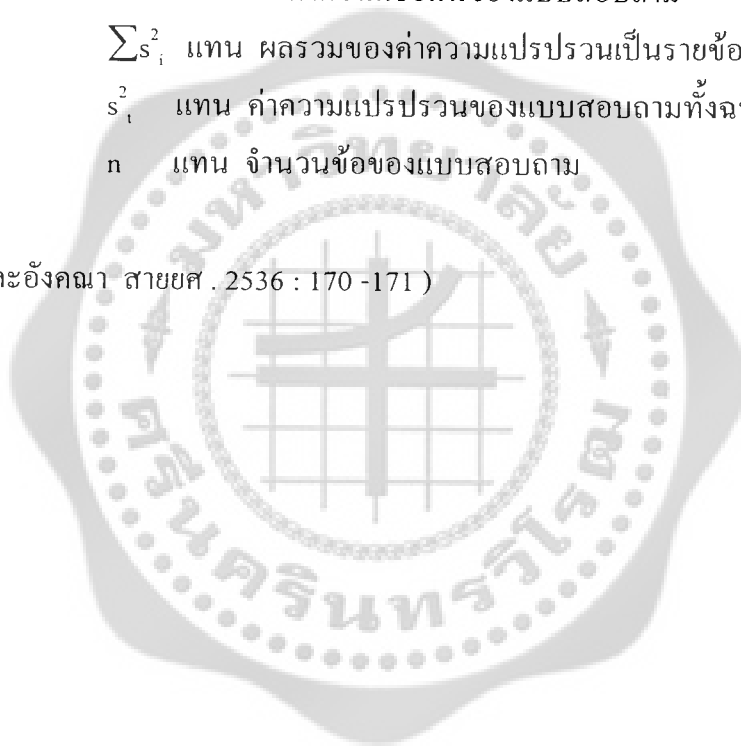
α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ .2536 : 170 -171)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อ
2. ตารางแสดงรายละเอียดการแจกแจงแบบสอบถาม
3. ตารางการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถาม

สัญลักษณ์และอักษรย่อ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการติดตามครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายสัญลักษณ์และอักษรย่อเพื่อสื่อความหมายในการเสนอผลการวิจัย ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum fx$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนคุณความดี
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่คะแนนแต่ละตัวกับกำลังสองของแต่ละตัว
$(\sum fx)^2$	แทน	กำลังสองของผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างความถี่คะแนนยกกำลังสองกับคะแนนแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ เป็น 2 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา 423 คน อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง 140 คน หัวหน้าคนงาน 40 คน จำแนกตามตัวแปรและนำเสนอเป็นคำร้อยละ ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงแบบสอบถามที่แจกและได้รับกลับคืนมา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบ สอบถามที่แจก	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับ			คิดเป็น ร้อยละ	
		ฉบับ	ประกอบ อาชีพ/ค น	ศึกษา ต่อคน		รวม/ค น
ผู้สำเร็จการศึกษา ปี 2537	ชาย		7	22	29	34.94
	หญิง		14	26	40	48.19
รวม	83	21	48	69	83.13	
ปี 2538	ชาย		37	110	147	40.06
	หญิง		73	134	207	56.40
รวม	367	110	244	354	96.46	
รวมผู้สำเร็จการศึกษา ปี 2537	ชาย		44	132	176	39.11
ถึงปี 2538	หญิง		87	160	247	54.89
		450	131	292	423	94.00
หัวหน้างาน		40	-	-	40	100.00
อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง		140	-	-	140	100.00
รวม		630	-	-	603	95.71

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานะภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษาจากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 450 ฉบับได้รับกลับคืนมาจำนวน 423 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.00 แยกเป็นเพศชาย 176 คน คิดเป็นร้อยละ 39.11 เพศหญิง 247 คน คิดเป็นร้อยละ 54.89

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 2537 แจกแบบสอบถามจำนวน 83 ฉบับได้รับกลับคืนจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 83.13 แยกเป็นเพศชาย 29 คน คิดเป็นร้อยละ 34.94 เพศหญิง 40 คน คิดเป็นร้อยละ 48.19 เป็นผู้ประกอบอาชีพ จำนวน 21 คน เป็นเพศชาย 7 คน เพศหญิง 14 คน และศึกษาต่อ จำนวน 48 คน เป็นเพศชาย 22 คน เพศหญิง 26 คน

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 2538 แจกแบบสอบถามจำนวน 367 ฉบับได้รับกลับคืนจำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 96.46 แยกเป็นเพศชาย 147 คน คิดเป็นร้อยละ 40.06 เพศหญิง 207 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 เป็นผู้ประกอบอาชีพ จำนวน 110 คน เป็นเพศชาย 37 คน เพศหญิง 73 คน และ ศึกษาต่อ จำนวน 244 คน เป็นเพศชาย 110 คน เพศหญิง 134 คน

ผู้ที่ประกอบอาชีพจำนวน 131 คน ประกอบอาชีพในภาคเอกชน มีทำงานส่วนตัวเพียง 13 คน และผู้ที่ศึกษาต่อส่วนใหญ่เรียนในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นอันดับแรก จำนวน 195 คน อันดับรองลงมาได้แก่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจำนวน 76 คน และสถานศึกษาเอกชน จำนวน 18 คน และอื่น ๆ จำนวน 3 คน เรียงตามลำดับ

ช่างที่ศึกษาต่อมากที่สุด ได้แก่ ช่างเชื่อม จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 34.93 ช่างยนต์ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 23.28 ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.07 ช่างกลโรงงาน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.04 และคอมพิวเตอร์ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แสดงผลติดตามด้าน ความรู้และประสบการณ์ บุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ของ

2.1 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ	ตามตาราง 8 ถึงตาราง 10
2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ	ตามตาราง 11 ถึงตาราง 13
2.3 หัวหน้างาน	ตามตาราง 14 ถึงตาราง 16
2.4 อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง	ตามตาราง 17 ถึงตาราง 19

2.1 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ ตามตาราง 8 ถึงตาราง 10

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ (N = 131)

ความรู้และประสบการณ์ตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา			
ข้อที่	ที่ออกประกอบอาชีพ	\bar{X}	S
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนมาใช้ปฏิบัติงานได้	3.36	0.94
2	การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน	3.38	0.94
3	ความปราณีตในการปฏิบัติงาน	3.39	0.99
4	การรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	3.50	0.99
5	ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	3.20	0.99
6	ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้	3.32	0.93
7	การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน	3.26	0.91
8	ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาชีพ	3.31	0.99
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	3.22	0.99
10	ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน	3.29	1.11
11	การติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงาน	3.29	0.94
รวม		3.32	0.97

ผู้สำเร็จการศึกษามีทัศนคติต่อความรู้และประสบการณ์โดยรวมอยู่ในค่อนข้างที่จะนำไปใช้งานได้จริงคืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างจะดี (3.32) มีการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นอันดับแรก (3.50) มีความปราณีตในการทำงาน (3.39) การใช้เครื่องมือ (3.38) การนำทฤษฎีมาปฏิบัติงาน การซ่อมบำรุง การติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือ การวางแผน และการประเมินผลงาน รวมถึงการใช้วัสดุ

ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 12 คน มีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรเพิ่มภาคปฏิบัติและการฝึกงานเพิ่มขึ้น และควรปรับปรุงเครื่องมือของโรงเรียนให้ทันสมัย พร้อมทั้งควรเพิ่มการฝึกงานในโรงงานให้นักเรียนเพื่อการเรียนรู้ในการใช้เครื่องมือใหม่ๆ อยู่เสมอ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบุคลิกภาพในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ (N=131)

ข้อที่	บุคลิกภาพในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ	\bar{X}	S
1	ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง	3.30	1.03
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงาน	3.17	0.93
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน	3.45	0.97
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะปฏิบัติงาน	3.63	1.00
5	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ขณะปฏิบัติงาน	3.48	1.01
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประกอบอาชีพ	3.30	1.05
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงาน	3.56	1.00
8	การประเมินตนเองในการปฏิบัติงาน	3.33	1.01
9	ความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ	3.77	1.01
10	ความขยันและอดทนในการปฏิบัติงาน	3.65	0.96
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลง	3.53	1.06
	รวม	3.47	1.00

ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นในภาพรวมว่าอยู่ในขั้นดี(3.47) เมื่อนำมาใช้ในการทำงานซึ่งคนส่วนใหญ่มีอายุต่างกัน ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย โดยมีด้านบุคลิกภาพอยู่ในขั้นดีมีความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ (3.77) ความขยันและอดทนในการปฏิบัติงาน (3.65) และความสามารถในการควบคุมตนเอง (3.63) ความสุภาพอ่อนน้อม (3.56) ความกระตือรือร้น

ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ ความระมัดระวังในการปฏิบัติงาน มีการประเมินตนเอง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง และการแก้ปัญหา

ผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนหนึ่ง 12 คน มีความเห็นว่าในขณะที่เรียนควรให้นักเรียนได้แก้ปัญหในการทำงานเองบ้าง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหาอุปสรรคที่ได้พบเห็นในขณะที่ปฏิบัติงานจริง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ออกประกอบอาชีพ (N=131)

ข้อที่	มนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ออกประกอบอาชีพ	\bar{X}	S
1	ความเข้าใจบทบาทของตนต่อผู้ร่วมงาน	3.57	0.93
2	ความเสียดสีต่อผู้ร่วมงาน	3.38	0.99
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงาน	3.64	0.93
4	ความมีน้ำใจต่อผู้ร่วมงาน	3.76	0.96
5	การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน	3.60	0.92
6	การมีประชาธิปไตยในหน่วยงาน	3.49	1.01
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	3.41	0.99
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน	3.54	0.99
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้ร่วมงาน	3.27	1.19
10	การยอมรับการตักเตือนจากผู้ร่วมงาน	3.42	0.67
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด	3.53	1.01
12	ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	3.55	1.01
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.78	1.01
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป	3.60	1.05
	รวม	3.54	0.98

ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นในเรื่องมนุษยสัมพันธ์โดยส่วนรวมว่าอยู่ในขั้นดี (3.54) เพราะในการทำงานต้องมีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (3.78) มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน (3.76) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น (3.64) ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นทั่วไป เข้าใจบทบาทของตนต่อผู้ร่วมงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา การให้ความยกย่องผู้ร่วมงาน การประสานงานของกลุ่มผู้ร่วมงาน และมีประชาธิปไตยในหน่วยงาน การยอมรับการตักเตือนจากผู้ร่วมงาน การแสดงความคิดอย่างมีเหตุผล ความเสียสละ และการที่ความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งกับผู้ร่วมงาน ได้ดี

ผู้สำเร็จการศึกษา มีเห็นว่าโรงเรียนสอนได้ดีแล้ว แต่ควรเน้นในด้านการเป็นผู้นำบ้าง

2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ

ตามตาราง 11 ถึงตาราง 13

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาต่อของ
ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ (N=292)

ข้อที่	ความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาต่อตามความคิดเห็น ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ	\bar{X}	S
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนไปใช้ศึกษาต่อ	3.23	0.76
2	พื้นฐานการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงานขณะศึกษาต่อ	3.15	1.29
3	พื้นฐานความปรารถนาในการฝึกปฏิบัติงาน	3.23	0.67
4	พื้นฐานการรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน	3.62	0.72
5	พื้นฐานความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีไปใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	3.21	0.73
6	พื้นฐานความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้	3.25	0.77
7	การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการฝึกปฏิบัติงาน	3.18	0.78
8	พื้นฐานความรู้ในการติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาช่าง	3.30	0.79
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกัวิชาช่าง	3.06	0.75
10	พื้นฐานในการวางแผนการฝึกปฏิบัติงาน	3.25	0.83
11	การติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงาน	3.41	0.79
	รวม	3.26	0.81

ผู้สำเร็จการศึกษา มีทักษะต่อความรู้และประสบการณ์ในภาพรวมอยู่ในค่อนข้างที่จะนำไปใช้งานได้จริงคืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างจะดี (3.26) มีพื้นฐานการรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน (3.62) เป็นอันดับแรก การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (3.41) และการติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือทางด้านวิชาช่าง (3.30)สามารถวางแผนการฝึกปฏิบัติงาน สามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีไปใช้ศึกษาต่อ ความปรารถนาในการฝึกปฏิบัติงาน ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีไปใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน พื้นฐานการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน ขณะศึกษาต่อ และการติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาช่าง

ผู้สำเร็จการศึกษา 8 คน มีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนควรเพิ่มภาคปฏิบัติ และการฝึกงานเพิ่มขึ้นเครื่องมือของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ทันสมัย ควรเพิ่มการฝึกงานในโรงงานให้นักเรียนเพื่อการเรียนรู้ในการใช้เครื่องมือใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบุคลิกภาพในการศึกษาต่อของ

ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ (ฉบับที่ 1 ตอนที่ 2.2 N=292)

ข้อที่	บุคลิกภาพในการศึกษาต่อตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ	\bar{X}	S
1	พื้นฐานความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง	3.40	0.81
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาคณะฝึกปฏิบัติงาน	3.25	0.75
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.57	0.76
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.68	0.82
5	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.73	0.76
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.36	0.72
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.55	0.89
8	การประเมินตนเองในขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.28	0.85
9	ความเชื่อมั่นในการศึกษาต่อ	4.04	0.72
10	ความขยันและอดทนในการฝึกปฏิบัติงาน	3.92	0
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลง	3.60	0.87
	รวม	3.58	0.72

ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นในเรื่องบุคลิกภาพ โดยรวมว่าอยู่ในขั้นดี เมื่อนำมาใช้ในการศึกษาต่อและปฏิบัติงานร่วมกันทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย (3.58) มีความเชื่อมั่นในการศึกษาต่อ สูงเป็นอันดับแรก(4.04) ประกอบกับมีความขยันและอดทนในการปฏิบัติงาน (3.92) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ขณะฝึกปฏิบัติงาน (3.73) ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะปฏิบัติงาน (3.68) มีความกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลง มีความรอบคอบและระมัดระวังขณะฝึกปฏิบัติงาน มีความสุภาพอ่อนน้อมขณะฝึกปฏิบัติงาน พื้นฐานความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในขณะฝึกปฏิบัติงาน ประเมินตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน และความสามารถในการแก้ปัญหาคณะฝึกปฏิบัติงานเป็นอันดับสุดท้าย ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในส่วนนี้ดีแล้ว

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในการศึกษาต่อของ
ผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ (N=292)

มนุษยสัมพันธ์ ในการฝึกปฏิบัติงาน ตามความคิดเห็นของ			
ข้อที่	ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ	\bar{X}	S
1	ความเข้าใจบทบาทของตนต่อส่วนรวม	3.56	0.73
2	ความเสียสละต่อส่วนรวม	3.73	0.66
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.85	0.69
4	ความมีน้ำใจต่อส่วนรวม	3.87	0.71
5	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	3.94	0.74
6	การมีประชาธิปไตย ต่อส่วนรวม	3.76	0.75
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	3.54	0.77
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้อื่น	3.69	0.79
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น	3.30	0.98
10	การยอมรับการตักเตือนจาก ผู้เกี่ยวข้อง	3.82	0.76
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้เรียนทั้งหมด	3.66	0.73
12	ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน	3.91	0.79
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน	4.03	0.80
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป	3.81	0.70
รวม		3.75	0.76

ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นในเรื่องบุคลิกภาพโดยรวมว่าอยู่ในขั้นดี เมื่อนำมาใช้ในการศึกษาต่อและฝึกปฏิบัติงานร่วมกันทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย (3.75) มีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน(4.03)และการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นเป็นอันดับแรก (3.94)ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน

ความมีน้ำใจต่อส่วนรวม (3.87) ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (3.85) การยอมรับการ
ตักเตือนจาก ผู้เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป การมีประชาธิปไตย ต่อส่วนรวม ความ
เสียสละต่อส่วนรวม การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้อื่น มีการประสานงานในกลุ่มผู้เรียนทั้งหมด
ความเข้าใจบทบาทของตนต่อส่วนรวม การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มีความอดทนต่อ
คำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในส่วนนี้ดีแล้ว

2.3 หัวหน้างาน

ตามตาราง 14 ถึงตาราง 16

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน (N=40)

ข้อที่	ความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ ตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน	\bar{X}	S
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนมาใช้ปฏิบัติงาน	2.88	0.40
2	การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน	2.68	1.14
3	ความประณีตในการปฏิบัติงาน	2.65	0.95
4	การรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	2.90	1.28
5	ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	2.83	1.13
6	ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้	2.60	1.13
7	การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน	2.65	1.10
8	ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาชีพ	2.60	1.08
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	2.58	1.24
10	ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน	2.35	1.19
11	การติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงาน	2.73	1.04
	รวม	2.68	1.06

หัวหน้างานมีความเห็นในเรื่องการทำงานโดยส่วนรวมว่าอยู่ในขั้นที่ใช้ได้ปานกลาง (2.68)มีการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นอันดับแรก (2.90) และสามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนมาใช้ปฏิบัติงาน (2.88) ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ในการปฏิบัติงาน(2.83)การติดตาม และประเมินผลในการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน ความปราณีตในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้ ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาชีพ การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน

หัวหน้างาน 24 คนมีความเห็นว่า ควรปรับปรุงวิธีการฝึกภาคปฏิบัติ และควรใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยในการเรียนการสอน และผู้สอนต้องมีความรู้พอสมควรแต่ควรมีการปรับปรุงในเรื่องความรู้เนื้อหาการฝึกภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในการวางแผนการทำงาน

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบุคลิกภาพในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ ตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน (N= 40)

ข้อที่	บุคลิกภาพในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ ตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน	\bar{X}	S
1	ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง	3.35	0.98
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงาน	2.95	1.11
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน	2.85	1.14
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะปฏิบัติงาน	2.95	1.32
5	ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ขณะปฏิบัติงาน	3.18	1.15
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานที่ทำ	3.03	1.03
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงาน	3.53	0.93
8	การประเมินตนเองในการปฏิบัติงาน	2.93	1.05
9	ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน	3.33	1.02
10	ความขยันและอดทนในการปฏิบัติงาน	3.28	1.22
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลง	3.08	1.23
	รวม	3.13	1.11

หัวหน้างานมีความเห็นส่วนรวมในเรื่องบุคลิกภาพว่าอยู่ในขั้นดี (3.13) มีความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงาน (3.53) มีความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง (3.35) และความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน (3.33) ความขยันและอดทนในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ขณะปฏิบัติงาน การกระตือรือร้น

สนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานที่ทำ ความสามารถในการแก้ปัญหาขณะปฏิบัติงาน ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะปฏิบัติงาน การประเมินตนเองในการปฏิบัติงาน ความรอบคอบและระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน

หัวหน้างาน 8 คน มีความเห็นว่าในส่วนนี้ดีแล้วแต่ควรปรับปรุงและเพิ่มเติมในเรื่องการระมัดระวังตัวในการการปฏิบัติงานร่วมทั้งการประเมินผลงานด้วย

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานของ
 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ ตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน (N=40)

ข้อ ที่	มนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ออกประกอบอาชีพ ตามความคิดเห็นของหัวหน้างาน	\bar{X}	S
1	ความเข้าใจบทบาทของตนต่อส่วนรวม	3.13	1.07
2	ความเสียสละ	3.05	0.99
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.45	1.04
4	ความมีน้ำใจ	3.55	0.81
5	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	3.65	0.98
6	การมีประชาติปไโดย	3.60	0.98
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	3.10	1.06
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน	3.05	1.06
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น	2.98	1.25
10	การยอมรับการดักเตือนจากผู้อื่น	3.25	1.19
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด	3.35	1.38
12	ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	3.25	1.03
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.60	1.08
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป	3.33	1.07
	รวม	3.31	1.07

หัวหน้างานมีความเห็นในเรื่องมนุษยสัมพันธ์โดยรวมว่าอยู่ในขั้นดี (3.31) การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น (3.65)เป็นอันดับแรก มีประชาธิปไตย (3.60) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (3.60) ความมีน้ำใจความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (3.45) มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป การยอมรับการตักเตือนจากผู้อื่น ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความเข้าใจบทบาทของตนต่อส่วนรวม การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ความเสียสละ การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น

หัวหน้างาน 8 คนมีความเห็นว่าเป็นส่วนนี้ดีแล้ว เพิ่มเติมในเรื่อง การใช้คำพูดและความอดทนในการปฏิบัติงานอีกเล็กน้อย

2.4 อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง ตามตาราง 17 ถึงตาราง 19

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ การศึกษาที่ศึกษาต่อ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง (N=140)

ข้อที่	ความรู้และประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง	\bar{X}	S
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนมาใช้ในการศึกษาต่อ	2.96	1.04
2	การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน	2.79	1.09
3	ความปราณีตในการปฏิบัติงาน	2.76	0.93
4	การรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน	2.98	1.20
5	ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	2.91	1.09
6	ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึก ปฏิบัติงานได้	2.72	1.10
7	การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการ ฝึกปฏิบัติงาน	2.82	1.01
8	ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้าน วิชาชีพ	2.61	1.15
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่เรียน	2.70	1.19
10	ความสามารถในการวางแผนเรื่องการเรียนรู้	2.51	1.17
11	การติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน	2.80	1.02
	รวม	2.78	1.09

อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นในเรื่องการทำงานว่าอยู่ในขั้นที่ใช้ได้ปานกลาง (2.78) มีการรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงานเป็นอันดับแรก (2.98) การนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างมาใช้ (2.96) ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน (2.91) การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการฝึกปฏิบัติงาน การติดตามและประเมินผล การฝึกปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน ความปราณีตในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้ การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่เรียน ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาชีพ ความสามารถในการวางแผนเรื่องการเรียนรู้

อาจารย์ผู้สอน 48 คนมีความเห็นว่าควรปรับปรุงวิธีการสอนและฝึกภาคปฏิบัติ และผู้สอนต้องมีความรู้ ความชำนาญในวิชาที่สอนพอสมควร

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบุคลิกภาพในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง (N=140)

ข้อ ที่	บุคลิกภาพในการฝึกปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง	\bar{X}	S
1	ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง	3.46	0.83
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.01	1.05
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.03	1.13
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.00	1.24
5	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.23	1.11
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาชีพที่เรียน	3.08	0.98
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะฝึกปฏิบัติงาน	3.44	0.88
8	การประเมินตนเองในการ ฝึกปฏิบัติงาน	3.01	0.98
9	ความเชื่อมั่นในวิชาชีพที่เรียน	3.34	0.96
10	ความขยันและอดทนในการฝึกปฏิบัติงาน	3.36	1.03
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลงใน วิชาชีพที่เรียน	3.20	0.93
	รวม	3.20	1.01

อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นในเรื่องบุคลิกภาพว่าอยู่ในขั้นดี (3.32) มีความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง (3.46) เป็นอันดับแรก มีความสุภาพอ่อนน้อมขณะฝึกปฏิบัติงาน (3.44) ความขยันและอดทนในการฝึกปฏิบัติงาน (3.36) ความเชื่อมั่นในวิชาชีพที่เรียน (3.34) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ขณะฝึกปฏิบัติงาน การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพที่เรียน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาชีพที่เรียน ความรอบคอบและระมัดระวังขณะฝึกปฏิบัติงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาขณะฝึกปฏิบัติงาน)การประเมินตนเองในการฝึกปฏิบัติงาน ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ผู้สอน 84 คน มีความเห็นในส่วนนี้ดีแล้ว ควรเพิ่มเติมด้านการเป็นผู้นำเพราะส่วนใหญ่เด็กที่มาศึกษาต่อมักจะทำตนเป็นผู้ตาม

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานของ
ผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง (N=140)

ข้อที่	มนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ ตาม ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง	\bar{X}	S^2
1	ความเข้าใจบทบาทของตนเองต่อส่วนรวม	3.17	1.01
2	ความเสียสละ	3.26	0.93
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.44	0.98
4	ความมีน้ำใจ	3.54	0.77
5	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	3.70	0.83
6	การมีประชาธิปไตย	3.36	0.92
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	3.18	0.95
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน	3.10	0.99
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น	3.06	1.17
10	การยอมรับการดักเตือนจากผู้อื่น	3.25	1.11
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด	3.31	1.02
12	ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา	3.26	0.98
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.59	0.99
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป	3.41	0.94
	รวม	3.33	0.97

อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ว่าอยู่ในขั้นดี (3.33) มีการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น (3.70) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (3.59) ความมีน้ำใจ (3.54) และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (3.44) ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป การมีประชาธิปไตย มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด ความเสียสละ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การยอมรับการดักเตือนจากผู้อื่น ความเข้าใจบทบาทของตนเองต่อส่วนรวม การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น

แสดงผลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามถึงข้อเด่นและข้อด้อยในด้านต่อไปนี้

ตาราง 20 แสดงผลความคิดเห็นถึงข้อเด่นและข้อที่ควรส่งเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม
ด้านความรู้และประสบการณ์

ผู้ตอบคำถาม	ข้อเด่น	ข้อด้อย
ผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพ	การรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	การติดตามความเคลื่อนไหวในวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ	พื้นฐานการรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาช่าง
หัวหน้างาน	การรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน
อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง	การรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน	ความสามารถในการวางแผนในเรื่องการเรียน

จากตาราง 20 กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน ในเรื่องของความปลอดภัย ในการปฏิบัติงานเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นถึงการป้องกันมิให้เกิดอันตรายเป็นสิ่งจำเป็น สอดคล้องกับคำที่ว่าปลอดภัยไว้ก่อน ที่ติดเคื่องมือในสถานที่ต่างๆ ของโรงงาน และในด้านที่มีความสนใจน้อยและส่วนข้อที่ควรส่งเสริมมีความเห็นแตกต่างกันเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่า การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาช่าง มีความสำคัญน้อย ซึ่งหัวหน้างานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างมีความเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษายังขาดความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงานซึ่งความต้องแก้ไขและปรับปรุงในส่วนนี้

ตาราง 21 แสดงผลความเห็นถึงข้อเด่นและข้อที่ควรส่งเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านบุคลิกภาพ

ผู้ตอบคำถาม	ข้อเด่น	ข้อค้อย
ผู้สำเร็จการศึกษา ที่ประกอบอาชีพ	ความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ	ความสามารถแก้ปัญหาในขณะ ปฏิบัติงาน
ผู้สำเร็จการศึกษา ที่ศึกษาต่อ	ความเชื่อมั่นในเรื่องการเรียนต่อ	ความสามารถแก้ปัญหาในขณะ ฝึกปฏิบัติงาน
หัวหน้างาน	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงาน	ความรอบคอบและระมัดระวัง ขณะปฏิบัติงาน
อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง	ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง	ความสามารถในการควบคุม ตนเองในขณะฝึกปฏิบัติงาน

จากตาราง 21 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานเป็นอันดับแรกซึ่งหัวหน้า
คนงานมองถึงความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างกลับมองถึงเรื่อง
ความเหมาะสมที่จะเป็นช่างเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นข้อเด่นส่วนข้อที่ควรส่งเสริมผู้สำเร็จการศึกษามี
ความเห็นว่ายังขาดความสามารถด้านการแก้ปัญหาในขณะฝึกปฏิบัติงาน หัวหน้างานกลับมองถึง
เรื่องความรอบคอบและระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน โดยมีอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างมองถึงความ
สามารถในการควบคุมตนเองในขณะฝึกปฏิบัติงาน

ตาราง 22 แสดงผลความเห็นถึงข้อเด่นและข้อที่ควรส่งเสริมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้านมนุษยสัมพันธ์

ผู้ตอบคำถาม	ข้อเด่น	ข้อด้อย
ผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพ	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น
ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น
หัวหน้างาน	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น
อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น

จากตาราง 22 ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานเป็นอันดับแรก ซึ่งหัวหน้าคนงานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างกลับมองถึงเรื่องการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นข้อเด่นส่วนข้อที่ควรส่งเสริมผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นสอดคล้องกับหัวหน้างานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างในเรื่องของมีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่นที่ต้องปรับปรุงส่งเสริมให้มากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามผลผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน คือ

1. การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ
2. บุคลิกภาพในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ
3. มนุษยสัมพันธ์ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2537 และ 2538 จำนวน 450 คน ครูผู้สอนวิชาช่าง/หัวหน้างาน 180 คน เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้วได้แบบสอบถามกลับคืนดังนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ 131 ฉบับ ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ 292 ฉบับ รวมผู้สำเร็จการศึกษา 423 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94 หัวหน้างาน 40 ฉบับ อาจารย์ผู้สอน 140 ฉบับ รวม 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ 603 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.71

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย แบบตรวจรายการแบบปลายเปิดและแบบประมาณค่า คือ

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบประมาณค่าในเรื่องความรู้ด้านช่าง บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะและวิธีการในเรื่องที่ถามแต่ละตอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำเข้าสู่การวิเคราะห์จำนวน 603 ฉบับ

แยกเป็นผู้สำเร็จการศึกษา 423 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94

แยกเป็นหัวหน้างาน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

แยกเป็นอาจารย์ผู้สอน 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

บันทึกข้อมูลลงในตารางและประเมินค่าทางสถิติต่างๆ และนำมาอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่แล้วนำเสนอเป็นตารางร้อยละ ได้ดังนี้

1.3. ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง

1.4. ด้านบุคลิกภาพในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง

1.5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง

2. คำนวณค่าเฉลี่ย (mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามทักษะของหัวหน้างานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง ในด้าน

2.3. ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง

2.4. ด้านบุคลิกภาพในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง

2.5. ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานหรือศึกษาต่อด้านช่าง

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย

3.1 รศ.ชูชีพ อ่อนโคกสูง ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาและบุคลิกภาพ

3.2 ผศ.เกษญา หิรัญกาญจน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาและมนุษยสัมพันธ์

3.3 อาจารย์วีระ กุหลาบ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรวิชาช่างอุตสาหกรรม

เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาสาระ การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ การศึกษา 2539 จำนวน 20 คน หัวหน้างานบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำนวน 10 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง โรงเรียนฝึกฝนวิชาชีพ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่นของ ผู้สำเร็จการศึกษา

ที่คิดจะไปประกอบอาชีพ 0.92 ผู้สำเร็จการศึกษาที่คิดไปศึกษาต่อ 0.92 หัวหน้างาน 0.90
อาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง 0.91

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ตามความคิดเห็นของ
ผู้สำเร็จการศึกษา หัวหน้างานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐานสำหรับข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าและหาค่าร้อยละสำหรับคำถามปลายเปิด

สรุปผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลสามารถสรุปผลการ วิจัย ได้ดังนี้

1. ความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ มีต่อความรู้และประสบการณ์
บุคลิกภาพ และมนุษยสัมพันธ์ และนำไปใช้จริงจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร

มีทัศนคติต่อความรู้และประสบการณ์อยู่ในค่อนข้างที่จะนำไปใช้งานได้จริงคืออยู่ในระดับ
ปานกลางค่อนข้างจะดี โดยมีการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นอันดับ 1 ซึ่งตรงกับหลัก
การทำงานที่ว่า“ปลอดภัยไว้ก่อน” มีความเห็นในเรื่องบุคลิกภาพว่าความสามารถในการควบคุมตน
เองขณะปฏิบัติงานได้ดีเป็นอันดับแรก มีความสุภาพอ่อนน้อมและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่เป็น
อันดับถัดไป เมื่อนำมาใช้ในการทำงานซึ่งคนงานส่วนใหญ่มีอายุต่างกันทำให้สามารถปรับตัวเข้า
กับผู้อื่นได้ง่ายมีปัญหาด้านการแก้ไขปัญหาในการทำงานบ้างเล็กน้อยสำหรับความเห็นในเรื่อง
มนุษยสัมพันธ์ว่าอยู่ในขั้นดีเมื่อนำมาใช้ในการทำงาน โดยความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เป็น
อันดับแรก (3.78) ความมีน้ำใจต่อผู้ร่วมงาน(3.76)ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงาน
การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน เป็นอันดับถัดไป

2. ความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้ศึกษาต่อ ที่มีต่อความรู้และประสบการณ์
บุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ และนำไปใช้ในการศึกษาต่อจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

สรุปความคิดเห็นด้านทักษะที่มีต่อความรู้และประสบการณ์อยู่ในค่อนข้างที่จะนำไปใช้งานได้จริงคืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างจะดี มีพื้นฐานการรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน(3.62) ผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นในเรื่องบุคลิกภาพว่าอยู่ในขั้นดีเมื่อนำมาใช้ในการศึกษาต่อและปฏิบัติงานร่วมกันทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่(3.73) เป็นอันดับแรก ความสามารถในการควบคุมตนเอง(3.68) เป็นอันดับถัดรองลงไป ความเห็นในเรื่องบุคลิกภาพว่าอยู่ในขั้นดีเมื่อนำมาใช้ในการศึกษาต่อและปฏิบัติงานร่วมกันได้ง่าย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน (4.03) เป็นอันดับแรก การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น (3.94) ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน (3.91) และความมีน้ำใจต่อส่วนรวม 3.87 เรียงตามลำดับ

ผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีข้อเสนอแนะว่าโรงเรียนสอนได้ดีแต่ควรเพิ่มภาคปฏิบัติและการฝึกงานเพิ่มขึ้นเน้นในด้านการเป็นผู้นำบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสำราญ เขตนุช (2535. บทคัดย่อ)ซึ่งกล่าวว่าเครื่องมือของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ทันสมัย ควรเพิ่มการฝึกงานในโรงงานให้นักเรียนเพื่อการเรียนรู้ในการใช้เครื่องมือใหม่ๆ อยู่เสมอ สำหรับด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ได้ก่อประโยชน์ในการทำงานและการเรียนต่อเป็นอย่างมาก สามารถชดเชยข้อบกพร่องด้านความรู้ได้เป็นอย่างมากซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในงานวิจัย

3. ความเห็นของหัวหน้างาน จำนวน 40 คน ที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และไปประกอบอาชีพ ดังนี้

หัวหน้างานมีความเห็นในเรื่องการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาว่าอยู่ในขั้นที่ใช้ได้โดยเฉพาะเรื่องมนุษยสัมพันธ์ว่าอยู่ในขั้นดีเมื่อนำมาใช้ในการทำงานร่วมกัน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น (3.65) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (3.60)การมีประชาธิปไตย (3.60) เรื่องบุคลิกภาพว่ามีความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงาน อยู่ในขั้นดี (3.53) ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง (3.35)เป็นอันดับรองควรปรับปรุงและระมัดระวังเรื่องความขัดแย้ง โดยเฉพาะคำพูดซึ่งอาจทำให้เกิดความแตกแยก และเพิ่มเติมความอดทนเพิ่มขึ้นในหลักสูตร และการฝึกปฏิบัติงาน ในด้านการรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน (2.90) มีความระมัดระวังได้ดี ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ในการปฏิบัติงาน (2.83) แต่ควรมีการปรับปรุงในเรื่องความรู้เนื้อหาการฝึกภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในการวางแผนการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไล ทองแผ่ (2537 : 24-30) ซึ่งปรากฏผลว่า โรงงานมีความต้องการคนที่มีความรู้ดี ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

หัวหน้างานมีความเห็นว่าควรปรับปรุงวิธีการฝึกภาคปฏิบัติและควรใช้เครื่องจักรใหม่ทันสมัยและผู้สอนต้องมีความรู้พอสมควร เพิ่มเติมในเรื่องการระมัดระวังตัวในการทำงานในด้านการปรับตัวการแก้ปัญหาและการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมทั้งการประเมินผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในงานวิจัย

4. ความเห็นอาจารย์ผู้สอน จำนวน 140 คน ที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ว่าอยู่ในขั้นดีเมื่อนำมาใช้ในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น(3.70) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน(3.59) ความมีน้ำใจ ความสุภาพอ่อนน้อมขณะฝึกปฏิบัติงาน (3.44)ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง (3.46)ในด้านการรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน (2.98) สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนมาใช้ในการศึกษาต่อ (2.96) แต่ควรมีการปรับปรุงในเรื่องความรู้เนื้อหาการฝึกภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งตรงกับงานวิจัยของวิไล ทองแผ่ (2537 : 24-30) ซึ่งได้ผลว่าโรงงานมีความต้องการคนมีความรู้ดีและซื่อสัตย์ ขยันและอดทน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสอดคล้องกับเมธี ปิณฑานนท์ (2527 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ประเมินประสิทธิภาพของ โปรแกรมการศึกษาและ ศึกษาว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วทำงาน ได้ตามที่ศึกษาฝึกอบรมมา ได้หรือไม่เพียงใดด้วย

อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าควรปรับปรุงวิธีการสอนและฝึกภาคปฏิบัติ ผู้สอนต้องมีความรู้พอสมควร ควรเพิ่มเติมด้านการเป็นผู้นำ เพราะส่วนใหญ่เด็กที่มาศึกษาต่อ มักจะเป็นผู้ตามและระมัดระวังตัว ในการใช้คำพูดและความอดทนในการปฏิบัติงานอีกเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ในงานวิจัย

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2537- 2538 มีประเด็นที่ควรทราบ ดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอนวิชาเนื้อหาความรู้ด้านวิชาช่างซึ่งอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างอ่อนตามความคิดเห็นของหัวหน้างานและอาจารย์ผู้สอนวิชาช่าง ซึ่งสอดคล้องและตรงกับผล

การติดตามของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538 : 81 - 82) เรื่องการขาดแคลนครูช่าง และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538) เรื่องการประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ผลดังกล่าวตรงกับผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งขาดแคลนครูผู้สอนวิชาช่าง ครูขาดความรู้ในวิชาที่สอน พร้อมทั้งขาดอุปกรณ์ในการสอนทำให้เด็กขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเมื่อไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

2. สำหรับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สอน ได้ผลเป็นที่น่าพอใจตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่ง ได้ผลสรุปว่าการปรับตัวการยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นเป็นสิ่งจำเป็นในสังคม

3. การมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการทำงานในสังคมปัจจุบันที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

4. ความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา หัวหน้างาน อาจารย์ผู้สอนวิชาช่างมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งสำคัญเป็นอันดับแรก

5. พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนมากกว่า ร้อยละ 60 ไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในวิทยาลัยเทคนิคหรือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

6. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นตรงกันในเรื่องสิ่งที่ต้องแก้ไข คือความรอบคอบ การแก้ปัญหาและความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้งของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไปจากการติดตามผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2537- 2538 ผู้วิจัยมีประเด็นที่ขอเสนอ ดังนี้

1. ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ควรหาทางส่งเสริมและควบคุมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาช่างและวิชาชีพอย่างจริงจัง โดยการบรรจุครูช่างให้ตรงกับวิชาที่เปิดสอน

2. ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของกรุงเทพมหานครควรตระหนักถึงการเปิดสอนวิชาช่างและวิชาอาชีพต่างๆ ในโรงเรียนให้เป็นไปตามหลักความเป็นจริง มิใช่ทำเพื่อสนองนโยบายเพียงอย่างเดียวหรือเพื่อตั้งงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้าง

3. ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของกรุงเทพมหานครควรให้ความสนใจกับครูที่สอนวิชาช่างว่าประสบปัญหาอย่างไรในการเรียนการสอนในสภาพเป็นจริง
4. สถานที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีได้ขนาดมาตรฐานและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. หัวข้อที่ทำการศึกษา ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่ตั้งอยู่ใน ตัวจังหวัดหรืออำเภอที่มีความเจริญแล้วกับ โรงเรียนที่ตั้งชานเมืองหรือชนบท ว่ามีความต้องการเหมือนกันหรือแตกต่างกัน
2. หัวข้อที่ทำการศึกษาคควรทำการศึกษาถึงความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนว่ามีความต้องการอย่างไร ชัดกับจุดประสงค์ หรือเป้าหมายของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาหรือไม่
3. หัวข้อที่ศึกษาควรศึกษาทัศนคติ หรือการต้องการความช่วยเหลือของครูที่สอนวิชาช่างในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
4. หัวข้อที่ศึกษาควรทำการศึกษาและประเมินผลโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาทุก 3 - 5 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษดา ผ่องพิทยา. การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตร
ครุศาสตร์บัณฑิต โปรแกรมวิชาช่างอุตสาหกรรมวิทยาลัยครูพระนคร ปีการศึกษา
2530-2533. ปรินญาณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. มนุษยสัมพันธ์ เล่ม 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว.
สถาบันราชภัฏ พระนคร, 2534.
- กิติมา ปรีดีดิติก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์, 2532.
- ไกรนุช ศิริพูล. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2531.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. โครงการนำร่องการขยายการศึกษา
ภาคบังคับต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ออีก 3 ปี. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาสน์การพิมพ์,
2534.
- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). กรุงเทพฯ :
สำนักพัฒนานโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา, 2535.
- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ :
สำนักพัฒนานโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา, 2539.
- รายงานการประเมินผลการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.
กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนานโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา, 2538.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ :
สำนักสำนักนายกรัฐมนตรี, 2539.
- ค้วน ขาวหนู. "ลักษณะของโรงเรียนที่จะทำหน้าที่พัฒนาชนบทได้ดี," พิษณุ 216 : 42
กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2527.
- ธวัช ทันโตภาส. บทบาทของโรงเรียนชุมชนในประเทศไทยต่อการพัฒนาชุมชน เขตการศึกษา 12.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

- นงศ์ราม เสนาะล้ำ. คุณลักษณะของแรงงานช่างเทคนิค สาขาช่างก่อสร้างตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. วิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- ปรีชา กรประเสริฐ. การติดตามผลบัณฑิตคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีการศึกษา 2515 - 2521. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2523. อัดสำเนา.
- พระธรรมปิฎก. ทิศทางการพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม. การสัมมนาการพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 8 (2540-2544) ,กรุงเทพฯ :หอประชุมคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ , 3 พฤศจิกายน 2538.
- ไพบุลย์ เดชคำภู. สภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.
- เมธี ปิณฑนานนท์. การติดตามผลบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2525. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- ราชกิจจานุเบกษา. ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2532 กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2532
- เทพรัตนราชสุดา, สมเด็จพระ. การศึกษากับการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : ห้องประชุม ศ.ดร.สุจิตใจเหล่าสุนทร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 9 พฤศจิกายน 2538.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. 2536
- วิจิตร อาวะกุล. เทคนิคมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.
- วินิจ เกตุขำ. มนุษยสัมพันธ์สำหรับผู้บริหารยุคใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2535.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. นโยบายด้านการศึกษาของคณะรัฐมนตรี คณะที่ 1-51. กรุงเทพฯ : อักษรภาพพัฒน จำกัด, 2536.

- วิไล ทองแผ่. การศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ค กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2521.
- _____. โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- _____. สรุปผลการประชุม เรื่องการดำเนินงานสนองนโยบายเร่งรัด การขยายโอกาสทางการศึกษา ในระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2534.
- _____. คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2534.
- _____. หลักสูตรมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2535.
- _____. การประเมินผลการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2538.
- สมพงษ์ ธรรมวิริยารักษ์. สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในแหล่งชุมชนแออัด. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2538. อัดสำเนา
- สุวชัย จัยวัฒน์. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างเครื่องทำความเย็น และปรับอากาศ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ, 2536 อัดสำเนา.
- สุรียา แก้วมณี. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค สาขาเทคนิคเขียนแบบวิศวกรรมเครื่องกล วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2526 - 2532. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- การศึกษา, สำนัก. นโยบายการศึกษากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 ปี 2536-2539 กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา, 2536 ก.

การศึกษา, สำนัก. แนวปฏิบัติตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา, 2536 ข.

..... รายงานการจัดการศึกษากรุงเทพมหานคร ปี 2535. กรุงเทพฯ :

กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา, 2536 ค.

..... รายงานสถิติการศึกษา ปี 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.

กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา, 2538.

..... รายงานสถิติการศึกษา ปี 2538 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.

กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา, 2539.

..... คู่มือการดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา, 2538.

..... หลักฐานการประเมินผลการศึกษา (ต.2 ก) ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : กองโรงเรียน สำนักงานการศึกษา, 2538

..... หลักฐานการประเมินผลการศึกษา (ต.2 ก) ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : กองโรงเรียน สำนักงานการศึกษา, 2538

..... หลักฐานการประเมินผลการศึกษา (ต.2 ก) ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สำนักงานการศึกษา, 2539.

อนนต์ อนันต์ศรี. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเดียนส์โตร์, 2521.

ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525 .

Miller, F.M. and others. Guidance Principle and Services. 3rd ed. Columbus : Bell & Howell Company, 1978.

Norris, Willa and others. The Information Service in Guidance. 2nd ed Chioaco : Ran McNally, 1966.

Stoops, Emery and Wahlguist Gunnar L. Principles and Practices in Guidance. New York | McGraw-Hill, 1973.

Wentling, T.L. Evaluating Occupational Education and Training Program. 2nd ed. Boston| Allyn and Bacon, Inc., 1980.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือ

บันทึกข้อความ

๙๙

ส่วนราชการ ๒๖๘
 ที่ นน 1007/ 1114 วันที่ ๒๕40
 เรื่อง ขอลงนามอนุเคราะห์

เรียน รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ (นางเพน)

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสมบัติ อรรถวิเวก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
 วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาชั้นกว่า เพื่อหาปริญญาโท
 เรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมจาก
 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

อ.ประเสริฐ เขมฐ์พันธ์ ประธาน
 ดร.ละอียด รัชต์เมธา กรรมการ

สิ่งที่นิตินำขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ รศ.ชูชีพ อ่อนโลกสูง เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณล่วงหน้า
 ช่วยเหลืออนุเคราะห์ต่าง ๆ ที่ท่านจะโปรดดำเนินการนิตินำผู้เกี่ยวข้อง

(นางสาวศิริภรณ์ บุณยารัตน)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ มบ 1007/ 149

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2540

เรื่อง ขอลงนามบุตรชายที่

เรียน คณบดีคณะอุตสาหกรรมศิลป์ สถาบันราชภัฏพระนคร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสมนติ อรรถวิเวก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาศึกษาชั้นแรกไว้ เพื่อหาปริญญาโท
เรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาที่มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาชีพต่างอุตสาหกรรมจาก
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความความเหมาะสม

อ. ประเสริฐ เขมฐิติพันธ์

ประธาน

ดร. ละออง รัตนะ

กรรมการ

สิ่งที่นิตยสารขอลงนามบุตรชายที่ ชื่อ ขอเชิญ อ. วีระ กุศลฉาย เป็นผู้ชี้รายชื่อฯตรวจแบบสอบตาม

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมายังท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่าง
สูงเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวไฉนฤดา นุสสุวรรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

14 กุมภาพันธ์ 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสมชาติ อรรถวิเวก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เรื่องว่าปริญญาโท
เรื่อง การติดต่อ วัตถุประสงค์สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สิงคโปร์มาศึกษาต่อ
ที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ขอความกรุณาของ

อ. ประเสริฐ เขมรพันธุ์

ประธาน

ดร. ละเอียด รัชต์เก่า

กรรมการ

สิ่งที่เกิดจากรขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ผศ. เจนฉา ทิริกาญจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใดๆ ที่ท่านจะโปรดทำแก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวกิริฎา พุดสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ นน 1007/ 1119

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กุมภาพันธ์ 2540

เรื่อง ขอกวามอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษามหาวิทยาลัยมหานคร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสมบัติ อรรถวิเวก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ไม่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอกวามสะดวกในการศึกษา ค้นคว้า เพื่อทำปริญญาโท
เรื่อง การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม จาก
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

อ.ประเสริฐ	เชษฐพันธ์	ประธาน
ดร.ละเอียต	รักษ์เฝ้า	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอนายเอกสาร ตก... สัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูผู้เกี่ยวข้อง
และรับผิดขอวิชาชีพ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ ในระหว่างเดือน
กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญาโท

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดทำแทนนิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริบุภา จุลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บันทึกข้อความ

รับที่.....-1597
 วันที่ 10 มี.พ.
 11.45

ส่วนราชการ.....สำนักงานศึกษา (กองวิชาการ โทร. ๔๓๒๒๐๔๗).....
 ที่ กท ๓๐๐๔/ ๑๕๕๘ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

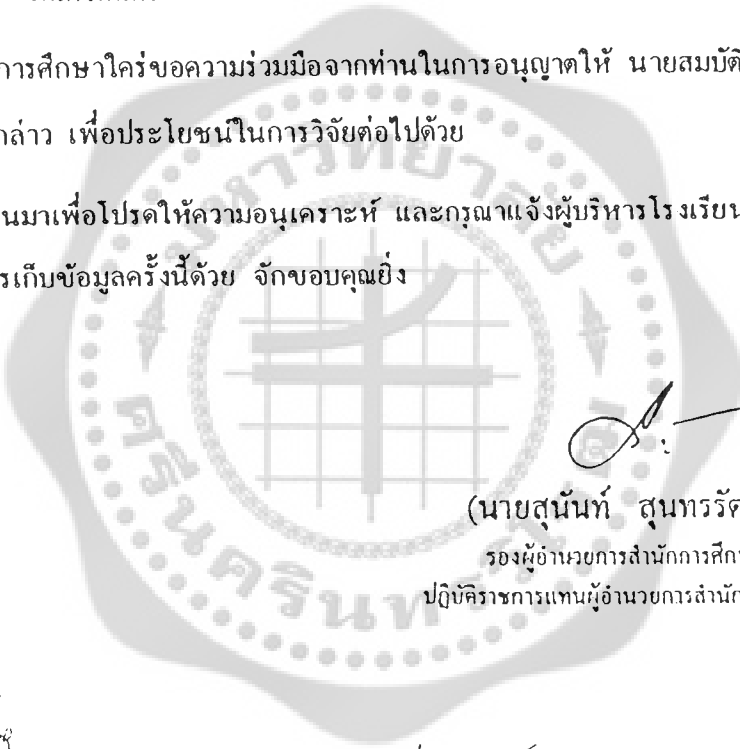
เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

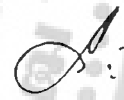
เรียน ผู้อำนวยการเขตคลองสาน

ด้วย นายสมบัติ อรรถวิเวก นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "การติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เลือกเรียนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลโดยการขอถ่ายเอกสาร ต.๒๓ ขอสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูที่เกี่ยวข้อง และรับผลิตชอบวิชาชีพของโรงเรียน วัดเศวตฉัตร

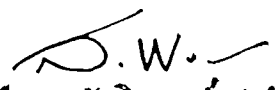
สำนักงานศึกษาใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการอนุญาตให้ นายสมบัติ อรรถวิเวก ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไปด้วย

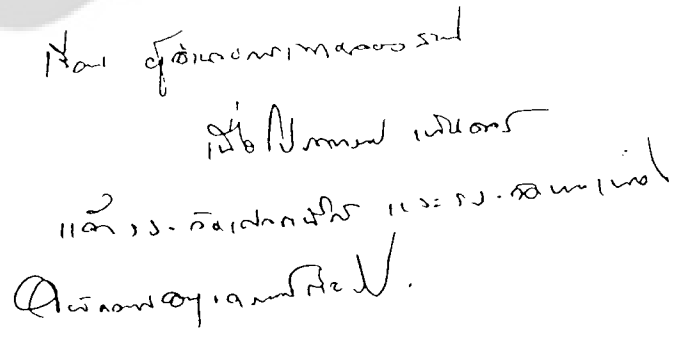
จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และกรุณาแจ้งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวทราบ และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

 (นายสุนันท์ สุนทรรัตน์)
 รองผู้อำนวยการสำนักงานศึกษา
 ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานศึกษา

เรียน หัวหน้าฝ่ายตชช.ร

 (นายสันติ พงษ์นัยรัตน์)
 เจ้าพนักงานปกครอง ๕ หัวหน้างานปกครอง
 วิชาการ ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายปกครอง
 สำนักงานเขตคลองสาน
 ๘ ก.พ. ๒๕๕๐

- ทชช.
 - ดำเนินการตามเรื่อง

(นายสมิชาย ภัททวงศ์ไพบูลย์)
 ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต ปฏิบัติราชการแทน
 ผู้อำนวยการเขตคลองสาน
 18 มี.พ. ๒๕๕๐

(น.ส. ชุติศ วัฒนารมย์)
 ศึกษาธิการเขตคลองสาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มีนาคม พ.ศ.2540

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นายสมบัติ อรรถวิเวก นิสิตปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำปฏิญานิพนธ์เรื่อง " การติดตามผลผู้สำเร็จ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพช่างอุตสาหกรรมจากโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร." เพื่อให้ได้ข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ จึงใคร่ขอกความ อนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมหนังสือฉบับนี้และกรุณาส่งคืนข้าพเจ้า ตาม ตาบล ที่อยู่ ที่ได้พิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วด้านหลังของแบบสอบถาม จักเป็นพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบัติ อรรถวิเวก)

25 กรกฎาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์
เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นายสมบัติ อรรถวิเวก ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6
โรงเรียนสุเหร่าศาลาแดง สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เป็นนิสิตระดับ
ปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
มีความประสงค์ขอความสะดวกในการติดต่อและขอข้อมูลจากหัวหน้าพนักงาน เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์เรื่องการติดตามนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพช่าง
อุตสาหกรรม จากโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์ประเสริฐ เชมรุพันธ์ ประธาน
คร.ละเอีซด รักษ์เฒ่า กรรมการ

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาให้ความร่วมมือและขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ในครั้งนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมบัติ อรรถวิเวก)

ที่ ทบ 1007/ 5 300

ตจ ๖๕๖๐
ปี ๒๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสมชาติ อรรถวิเวก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความช่วยเหลือด้านการศึกษากันแล้ว เพื่อทำปริญญาโท
เรื่อง การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพช่างอุตสาหกรรมจาก
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

นายประเสริฐ เขมภูกันต์ ประธาน
ดร.ละเอียด รัตน์คำ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอแจ้งสื่อราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือ
จากโรงเรียนในสังกัด ลาดบัวหลวง โดยขอให้ข้าราชการ, อาจารย์ และลูกจ้าง ตอบแบบสอบถาม
นระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญาโท

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคณาความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ต่าง ๆ ที่ท่านจะโปรดฯ ให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ยื่น ผ.ค.คค
กระทรวงศึกษาธิการ
เพื่อไปร้องขอโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุภา ฑูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

อนุญัต

๒๕๕๐.๘.๒๕

Ben.๓๓๐-๐๖๕

สํานักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

15 ส.ค. 40

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอลงนามอนุเคราะห์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษามหาชน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายสมศักดิ์ อรรถวิเวก เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ไปความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพช่างอุตสาหกรรมจาก โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

นายประเสริฐ เชนนุพันธ์	ประธาน
ดร.ละอียด รักษ์เฝ้า	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียนานสังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยขอหนังสือราชการ, อาจารย์ และลูกจ้าง ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลงานการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้ไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุมา สุธสุวรรณ)

คณาบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บันทึกขออนุญาต

กรมการศึกษานอกโรงเรียน
เลขที่..... 9399/1019
...../...../.....
..... 98

ส่วนราชการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีโทรคมนาคม โทร 2822551-2

ที่

วันที่ 11 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอลงนามอนุญาต

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีโทรคมนาคม

ตรวจเลข
9/11/2540
99.8.26

ด้วย นายสมชาติ สรรตวิเวก ซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ประสงค์จะเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพช่างอุตสาหกรรมจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ลุ่มคลองเทพารามนคร" ในสถานศึกษาแจ้งจัดการวิทยาลัยเทคนิค ในเขตกรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีโทรคมนาคม เห็นสมควรอนุญาตให้ นายสมชาติ สรรตวิเวก ดำเนินการเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ตามที่ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

1. อนุญาต ให้ นายสมชาติ สรรตวิเวก เก็บข้อมูลได้
2. ลงนาม โดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีโทรคมนาคม

(นายวิชัย สงวนพงศ์)

ผู้อำนวยการศึกษา 7 รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค

นายสมชาติ สรรตวิเวก	11 ส.ค. 2540
นายสมชาติ สรรตวิเวก	11 ส.ค. 2540
นายสมชาติ สรรตวิเวก	11 ส.ค. 2540
นายสมชาติ สรรตวิเวก	11 ส.ค. 2540

๑. นายสมชาติ
๒. ลงนามแล้ว

(นายสุภาณี ผลสวัสดิ์)
รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมอาชีวศึกษา
11 ส.ค. 2540

ที่ ทม 1005(1)/๐๖๕

คณะศึกษาศาสตร์ (บางเขน)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

15 กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปริญญานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคันทนาเยาว

ด้วย นายสมบัติ อรรถวิเวก นิสิตปริญญาโท วิชาเอกอุตสาหกรรมศึกษา ได้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกเรียนวิชาอาชีพช่างอุตสาหกรรม จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" มีความประสงค์จะขอสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยกำหนดสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ของนิสิตผู้นี้ ในวันพฤหัสบดีที่ 18 กุมภาพันธ์ 2542 เวลา 09.00 น. ณ ห้อง สบ.1 คณะศึกษาศาสตร์ (บางเขน)

ในการนี้ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ (บางเขน) พิจารณาแล้วเห็นว่า ผอ.สุมณฑา พงษ์มาลา ผู้อำนวยการโรงเรียนคันทนาเยาว เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญไปเป็นกรรมการสอบปากเปล่า เกี่ยวกับปริญญานิพนธ์ของนิสิตผู้นี้ ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล มงคลนัทท์สุข)

รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตศึกษา (บางเขน)

โทร. 521-1429 FAX 521-1345

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามฉบับที่ 1 (แบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพ)

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาและฝึกงานไปใช้ในการทำงาน ตลอดจนถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคจากการทำงาน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด(ตอบได้มากกว่า 1 ช่อง)

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. สำเร็จการศึกษาเมื่อปี

[] ปี 2537

[] ปี 2538

[] ปี.....

2. สถานประกอบอาชีพที่ท่านสังกัด

[] ส่วนตัว

[] ราชการ

[] เอกชน

[] รัฐวิสาหกิจ

3. ท่านทำงานในตำแหน่ง

คำถามฉบับที่ 1 ตอนที่ 2.1 (สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตาม ความเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ	ดี มา ก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนมาใช้ปฏิบัติงานได้					
2	การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน					
3	ความประณีตในการปฏิบัติงาน					
4	การรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน					
5	ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ ในการปฏิบัติงาน					
6	ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ ในการปฏิบัติงานได้					
7	การใช้และตัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดในการปฏิบัติงาน					
8	ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาชีพ					
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับ กับวิชาชีพที่ใช้ในการปฏิบัติงาน					
10	ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน					
11	การติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 1 ตอนที่ 2.2 (สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ)

ข้อที่	บุคลิกภาพในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1	ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง					
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน					
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน					
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะปฏิบัติงาน					
5	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ขณะปฏิบัติงาน					
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการประกอบอาชีพ					
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงาน					
8	การประเมินตนเองในการปฏิบัติงาน					
9	ความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ					
10	ความขยันและอดทนในการปฏิบัติงาน					
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตามการเปลี่ยนแปลง					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 1 ตอนที่ 2.3 (สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ)

ข้อที่	มนุษยสัมพันธ์ ในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของ ผู้สำเร็จการศึกษาที่ออกประกอบอาชีพ	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	ความเข้าใจบทบาทของคนที่ร่วมงาน					
2	ความเสียสละต่อผู้ร่วมงาน					
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงาน					
4	ความมีน้ำใจต่อผู้ร่วมงาน					
5	การปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน					
6	การมีประชาธิปไตยในหน่วยงาน					
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน					
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้ง ของผู้ร่วมงาน					
10	การยอมรับการตักเตือนจากผู้ร่วมงาน					
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด					
12	ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา					
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน					
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามฉบับที่ 2 (แบบสอบถามผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ)

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาและฝึกงานไปใช้ในการศึกษาต่อ ตลอดจนถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

(ตอบได้มากกว่า 1 ช่อง)

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. สำเร็จการศึกษา เมื่อปี

[] ปี 2537

[] ปี 2538

[] ปี.....

2. สถานศึกษาที่ท่านศึกษาต่อสังกัด

[] กรมสามัญศึกษา

[] กรมอาชีวศึกษา

[] สถานศึกษาเอกชน

[] อื่น ๆ.....

3. ท่านศึกษาต่อในสาขาวิชา

.....

คำถามฉบับที่ 2 ตอนที่ 2.1 (สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนไปใช้ศึกษาต่อ					
2	พื้นฐานการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงานขณะศึกษาต่อ					
3	พื้นฐานความปราณีในการฝึกปฏิบัติงาน					
4	พื้นฐานการรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน					
5	พื้นฐานความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีไปใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน					
6	พื้นฐานความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้					
7	การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการฝึกปฏิบัติงาน					
8	พื้นฐานความรู้ในการติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาช่าง					
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาช่าง					
10	พื้นฐานในการวางแผนการฝึกปฏิบัติงาน					
11	การติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

..

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 2 ตอนที่ 2.2 (สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	พื้นฐานความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง					
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาขณะฝึกปฏิบัติงาน					
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะฝึกปฏิบัติงาน					
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน					
5	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ขณะฝึกปฏิบัติงาน					
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในขณะฝึกปฏิบัติงาน					
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะฝึกปฏิบัติงาน					
8	การประเมินตนเองในขณะฝึกปฏิบัติงาน					
9	ความเชื่อมั่นในการศึกษาต่อ					
10	ความขยันและอดทนในการฝึกปฏิบัติงาน					
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลง					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 2 ตอนที่ 2.3 (สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	ความเข้าใจบทบาทของตนต่อส่วนรวม					
2	ความเสียสละต่อส่วนรวม					
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
4	ความมีน้ำใจต่อส่วนรวม					
5	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น					
6	การมีประชาธิปไตย ต่อส่วนรวม					
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้อื่น					
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้ง ของผู้อื่น					
10	การยอมรับการดักเตือนจาก ผู้เกี่ยวข้อง					
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้เรียนทั้งหมด					
12	ความสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอน					
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมโรงเรียน					
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามฉบับที่ 3 (แบบสอบถามหัวหน้างาน)

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่เลือกเรียนวิชาช่างอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาและฝึกงานไปใช้ในการทำงาน ตลอดจนถึงคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูล

ไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

(ตอบได้มากกว่า 1 ช่อง)

1. ขณะนี้ท่านปฏิบัติงานในตำแหน่ง
 - [] เจ้าของ
 - [] ผู้จัดการ
 - [] หัวหน้าควบคุมงาน
 - [] อื่น ๆ โปรดระบุ.....
2. หน่วยงานที่ท่านสังกัด
 - [] ส่วนตัว
 - [] ราชการ
 - [] รัฐวิสาหกิจ
 - [] เอกชน
3. ท่านทำงานในตำแหน่งนี้
 - [] น้อยกว่า 5 ปี
 - [] มากกว่า 5 ปี

คำถามฉบับที่ 3 ตอนที่ 2.1 (สำหรับหัวหน้างาน)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียนมาใช้ปฏิบัติงาน					
2	การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน					
3	ความปราณีตในการปฏิบัติงาน					
4	การรักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน					
5	ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ในการปฏิบัติงาน					
6	ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้					
7	การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน					
8	ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือต่างๆ ทางด้านวิชาชีพ					
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง กับวิชาชีพที่ใช้ในการปฏิบัติงาน					
10	ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน					
11	การติดตามและประเมินผลในการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 3 ตอนที่ 2.2 (สำหรับหัวหน้างาน)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
1	ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง					
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติงาน					
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะปฏิบัติงาน					
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะปฏิบัติงาน					
5	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ขณะปฏิบัติงาน					
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในงานที่ทำ					
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะปฏิบัติงาน					
8	การประเมินตนเองในการปฏิบัติงาน					
9	ความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน					
10	ความขยันและอดทนในการปฏิบัติงาน					
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลง					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 3 ตอนที่ 2.3 (สำหรับหัวหน้างาน)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	ความเข้าใจบทบาทของตนต่อส่วนรวม					
2	ความเสียสละ					
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
4	ความมีน้ำใจ					
5	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น					
6	การมีประชาธิปไตย					
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน					
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำที่ขัดแย้ง ของผู้อื่น					
10	การยอมรับการดักเตือนจากผู้อื่น					
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด					
12	ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา					
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน					
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 4 ตอนที่ 2.1 (สำหรับอาจารย์ผู้สอน)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	สามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีช่างที่ได้เรียน มาใช้ในการศึกษาต่อ					
2	การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน					
3	ความปราณีตในการปฏิบัติงาน					
4	การรักษาความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน					
5	ความสามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎี ไปใช้ ในการฝึกปฏิบัติงาน					
6	ความสามารถในการซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องมือ ที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานได้					
7	การใช้และดัดแปลงวัสดุเครื่องมือต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ สูงสุดในการฝึกปฏิบัติงาน					
8	ความสามารถติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือ ต่างๆ ทางด้านวิชาชีพ					
9	การติดตามข่าวความเคลื่อนไหวในวิชาการ ที่เกี่ยวข้อง กับวิชาชีพที่เรียน					
10	ความสามารถในการวางแผนเรื่องการเรียน					
11	การติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 4 ตอนที่ 2.2 (สำหรับอาจารย์ผู้สอน)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับ ปรุง
1	ความเหมาะสมที่จะเป็นช่าง					
2	ความสามารถในการแก้ปัญหาคณะฝึกปฏิบัติงาน					
3	ความรอบคอบและระมัดระวังขณะฝึกปฏิบัติงาน					
4	ความสามารถในการควบคุมตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน					
5	ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ขณะฝึกปฏิบัติงาน					
6	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาชีพที่เรียน					
7	ความสุภาพอ่อนน้อมขณะฝึกปฏิบัติงาน					
8	การประเมินตนเองในการ ฝึกปฏิบัติงาน					
9	ความเชื่อมั่นในวิชาชีพที่เรียน					
10	ความขยันและอดทนในการฝึกปฏิบัติงาน					
11	การกระตือรือร้นสนใจศึกษาหาความรู้และติดตาม การเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพที่เรียน					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำถามฉบับที่ 4 ตอนที่ 2.3 (สำหรับอาจารย์ผู้สอน)

ข้อที่	คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์	ดี มาก	ดี	ปาน กลาง	พอ ใช้	ปรับปรุง
1	ความเข้าใจบทบาทของตนต่อส่วนรวม					
2	ความเสียสละ					
3	ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
4	ความมีน้ำใจ					
5	การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น					
6	การมีประชาธิปไตย					
7	การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล					
8	การให้ความยกย่องชมเชยต่อผู้ร่วมงาน					
9	มีความอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำ ที่ขัดแย้งของผู้อื่น					
10	การยอมรับการดักเตือนจากผู้อื่น					
11	มีการประสานงานในกลุ่มผู้ร่วมงานทั้งหมด					
12	ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา					
13	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน					
14	ความสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป					

ตอนที่ 3 (ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค.

1. หลักสูตรวิชาการงานและอาชีพชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. การประเมินหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ

หลักสูตรวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จุดประสงค์กลุ่มวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักของวิชาอาชีพที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต
2. เพื่อให้มีความสามารถและทักษะในอาชีพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัย
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพและมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ
4. เพื่อให้มีความสามารถในกาด้านการจัดการ การตลาด และการร่วมมือในการประกอบกิจการหรือธุรกิจ

โครงสร้างของหลักสูตรวิชาชีพ

การจัดแบ่งรายวิชาอาชีพระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจัดออกเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

1. กลุ่มงานผลิต
2. กลุ่มงานบริการ
3. กลุ่มงานเสริมงานผลิตและงานบริการ
4. กลุ่มงานอาชีพอิสระระหว่างเรียน

รายวิชาอาชีพที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจะมีรายวิชาเหมือนกันส่วนหนึ่งด้วยเหตุผลว่าสภาพความเป็นจริงในการประกอบอาชีพนั้นมีระดับอาชีพ ซึ่งได้แก่ ขนาดธุรกิจ จำนวนเงินทุน กลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนระบบการจัดการทางอาชีพแตกต่างกัน ฉะนั้นในอาชีพหนึ่ง ๆ จะมีทักษะอาชีพพื้นฐานอย่างเดียวกันซึ่งนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกันการดำเนินการประกอบอาชีพอาจจะต่างขนาด ต่างกลุ่มเป้าหมาย และต่างกันในด้านระบบการจัดการทางอาชีพ สำหรับรายวิชาอาชีพที่มีทักษะทางอาชีพที่ยู่ยากซับซ้อน ต้องใช้เวลาในการฝึกทักษะในอาชีพพื้นฐานเป็นระยะเวลาอันนานและต้องใช้ความระมัดระวังในการประกอบอาชีพสูง ซึ่งเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะจัดไว้กับระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น

รายวิชาที่ประกาศใช้ทั้งหมดในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 292 รายวิชา และมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวน 332 รายวิชา ดังนี้

รายวิชาอาชีวะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มที่ 1 งานผลิต

ช 011	การปลูกพืชผักสวนครัว	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 012	การปลูกพืชผักทั่วไป	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 013	การปลูกไม้ตัดดอก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 014	การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 015	การปลูกไม้ประดับ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 016	การทำไม้คัดและไม้แคะ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 017	การผลิตพู่สาบาน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 018	การปลูกไม้ผลประเภทล้มลุก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 019	การปลูกไม้ผลเศรษฐกิจทั่วไป	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0110	การปลูกพืชสมุนไพร	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0111	การปลูกข้าว	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0112	การปลูกพืชไร่เศรษฐกิจ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0113	การปลูกพืชอาหารสัตว์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0114	การผลิตเมล็ดพันธุ์พืช	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0115	การผลิตกล้าไม้	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0116	การผลิตพันธุ์ไม้	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0117	การผลิตเชื้อเห็ด	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0118	การเพาะเห็ดอย่างง่าย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0119	การเพาะเห็ดด้วยวัสดุผสม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0120	การเพาะเห็ดด้วยเทคโนโลยี	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0121	การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0122	การเลี้ยงไก่ไข่	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0123	การเลี้ยงไก่เนื้อ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0124	การเลี้ยงไก่ประเภทสวยงาม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0125	การเลี้ยงเป็ด	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้

ช 0126	การเลี้ยงสัตว์ปีกเฉพาะอย่าง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0127	การผลิตลูกสัตว์ปีก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0128	การเลี้ยงสุกรขุน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0129	การผลิตลูกสุกรขุน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0130	การเลี้ยงกระต่าย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0131	การเลี้ยงแพะ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0132	การเลี้ยงแกะ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0133	การเลี้ยงกระบือ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0134	การเลี้ยงโคเนื้อ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0135	การเลี้ยงโคขุน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0136	การเลี้ยงปลาน้ำจืด	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0137	การเลี้ยงปลาทะเล	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0138	การเพาะเลี้ยงลูกปลา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0139	การเพาะเลี้ยงปลาสวยงาม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0140	การเลี้ยงปลาสวยงาม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0141	การเพาะเลี้ยงลูกกุ้ง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0142	การเลี้ยงกุ้งน้ำจืด	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0143	การเลี้ยงกุ้งทะเล	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0144	การเลี้ยงหอย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0145	การเลี้ยงปูทะเล	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0146	การเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาหารในท้องถิ่น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0147	การเลี้ยงสัตว์เฉพาะอย่าง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0148	การปลูกม่อนและเลี้ยงไหม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0149	การผสมดินปลูก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0150	การกรีดยางและทำยางแผ่น	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0151	การผลิตอาหารสัตว์น้ำ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0152	ช่างอาหารไทย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0153	ช่างอาหารอบ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0154	ช่างอาหารพื้นเมือง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0155	ช่างขนมไทย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

ช 0156	ช่างอาหารนานาชาติ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0157	การผลิตเครื่องคั้ม	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0158	ช่างถนอมอาหาร	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0159	ช่างร้อยมาลัย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0160	ช่างดอกไม้ประดิษฐ์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0161	ช่างประดิษฐ์ของชำร่วย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0162	ช่างเครื่องหอม	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0163	ช่างประดิษฐ์ตุ๊กตา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0164	ช่างเย็บย៉าม และกระเป๋า	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0165	ช่างทำเครื่องนอน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0166	ช่างทำหมวก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0167	ช่างถักนิตติ้งด้วยมือ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0168	ช่างถักนิตติ้งด้วยเครื่องจักร	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0169	ช่างถักโครเชต์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0170	ช่างผลิตภัณฑ์โลหะแผ่น	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0171	ช่างผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0172	ช่างเขียนภาพทิวทัศน์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0173	ช่างเขียนภาพการ์ตูน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0174	ช่างเขียนภาพล้อ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0175	ช่างเขียนภาพสัตว์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0176	ช่างเขียนภาพประกอบ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0177	ช่างเขียนภาพหุ่นนิ่ง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0178	ช่างเขียนภาพดอกไม้	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0179	ช่างเขียนสีลวดลายบนผลิตภัณฑ์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0180	ช่างสลักหินแบบลอยตัว	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0181	ช่างสลักหินแบบนูนต่ำ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0182	ช่างสลักหินแบบนูนสูง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0183	ช่างแกะสลักหินอ่อน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0184	ช่างกลึงผลิตภัณฑ์หินอ่อน	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 0185	ช่างแกะสลักของอ่อน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

ช 0186	ช่างแกะสลักของแข็ง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0187	ช่างแกะสลักไม้	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0188	ช่างประดิษฐ์สิ่งจำลอง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0189	ช่างทำแม่พิมพ์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0190	ช่างหล่อผลิตภัณฑ์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0191	ช่างหล่อเทียน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0192	ช่างทำอิฐ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0193	ช่างเครื่องปั้นดินเผาอุณหภูมิต่ำ 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0194	ช่างเครื่องปั้นดินเผาอุณหภูมิต่ำ 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0195	ช่างเครื่องปั้นดินเผาอุณหภูมิกลาง	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 0196	ช่างเครื่องปั้นดินเผาอุณหภูมิสูง	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 0197	ช่างทำแม่พิมพ์เครื่องปั้นดินเผา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0198	ช่างผลิตภัณฑ์จักสานไม้ไผ่	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0199	ช่างผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01100	ช่างทำเครื่องประดับโลหะ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01101	ช่างตีเหล็ก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01102	ช่างเครื่องถม	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 01103	ช่างผลิตภัณฑ์เครื่องเงิน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01104	ช่างเครื่องเงินรูปภัณฑ์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01105	ช่างเจียรระโนพลอย	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01106	ช่างทอผ้าด้วยกี่ 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01107	ช่างทอผ้าด้วยกี่ 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01108	ช่างทอผ้าด้วยกี่กระดูก 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01109	ช่างทอผ้าด้วยกี่กระดูก 2	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 01110	ช่างทอเสื่อ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01111	ช่างทอพรม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01112	ช่างผลิตภัณฑ์ย่านลิเภา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01113	ช่างผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่น	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01114	ช่างทำกระดาษ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 01115	ช่างทำผลิตภัณฑ์ด้วยกระดาษสา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้

ช 01116	ช่างทำหัวโชน 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01117	ช่างทำหัวโชน 2	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 01118	ช่างทำหุ่นกระดาษ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01119	ช่างผลิตภัณฑ์กระดาษด้วยการสาน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01120	ช่างผลิตภัณฑ์กระดาษ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01121	ช่างทำร่มกระดาษ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01122	ช่างทำเครื่องเงิน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01123	ช่างทำกระเป๋า	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01124	ช่างทำรองเท้า	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01125	ช่างผลิตภัณฑ์หนัง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 01126	ช่างทำหนังตะลุง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 01127	ช่างทำหุ่นกระบอก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มที่ 2 งานบริการ

ช 021	การบริการงานเกษตร	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 022	การผลิตก๊าซชีวภาพ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 023	ช่างเสื้อผ้าสตรีเบื้องต้น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 024	ช่างเสื้อผ้าสตรี	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 025	ช่างเสื้อผ้าชายเบื้องต้น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 026	ช่างเสื้อผ้าชาย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 027	ช่างเสื้อผ้าพื้นเมือง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 028	ช่างเสื้อผ้าและเครื่องใช้เด็กอ่อน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 029	ช่างเสื้อผ้าเด็ก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0210	ช่างออกแบบเสื้อผ้า	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0211	ช่างตัดผมชายเบื้องต้น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0212	ช่างแต่งผมชาย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0213	ช่างเสริมสวยเบื้องต้น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0214	ช่างเสริมสวย	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0215	การประกอบอาหารและการบริการ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้

ช 0216	ช่างดอกไม้สด	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0217	ช่างแกะสลักและตกแต่งอาหาร	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0218	ช่างทำผ้า幔าน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0219	ชักปัดด้วยมือ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0220	ชักปัดด้วยจักร	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0221	ช่างจักรรีด	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0222	การรักษาความสะอาด	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0223	สหกรณ์ร้านค้า	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0224	หลักการขายเบื้องต้น	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0225	งานพิมพ์ดีดภาษาไทย 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0226	งานพิมพ์ดีดภาษาไทย 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0227	งานพิมพ์ดีดภาษาไทย 3	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0228	งานพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0229	งานพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0230	งานเครื่องใช้สำนักงาน	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0231	งานสำนักงาน	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0232	งานเลขานุการ	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0233	งานขายผลิตภัณฑ์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0234	งานขายบริการ	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0235	งานควบคุมสินค้าของร้านปลีก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0236	งานบริการส่วนหน้าโรงแรม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0237	งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0238	งานแม่บ้านโรงเรียน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0239	งานส่วนหน้าในสถานพยาบาล	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0240	งานบริการท่องเที่ยว	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0241	งานบริการขนส่ง	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0242	งานโฆษณา	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0243	งานประชาสัมพันธ์	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0244	งานขายประกันชีวิต	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0245	งานห้องสมุด 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

ช 0246	งานห้องสมุด 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0247	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0248	ตารางทำงานและการประยุกต์ขั้นต้น	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0249	งานจัดการฐานข้อมูลเบื้องต้น	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0250	หลักการเขียนโปรแกรม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0251	ช่างบริการบำรุงรักษารถยนต์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0252	ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0253	ช่างท่อไอเสีย	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0254	ช่างปะยางรถยนต์และจักรยานยนต์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0255	ช่างตั้งศูนย์และถ่วงล้อรถยนต์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0256	ช่างเดินสายไฟฟ้าในรถยนต์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0257	ช่างพ่นสีรถยนต์	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 0258	ช่างซ่อมอุปกรณ์ตัวถังรถยนต์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0259	ช่างสีโลหะ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0260	ช่างเชื่อมโลหะด้วยพาสติก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0261	ช่างเดินสายไฟฟ้าในอาคาร	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0262	ช่างซ่อมเครื่องไฟฟ้าในบ้าน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0263	ช่างซ่อมพัดลม	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0264	ช่างซ่อมตู้เย็น	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0265	ช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0266	ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0267	ช่างเครื่องเสียง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0268	ช่างซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์ขาวดำ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0269	ช่างซ่อมเครื่องรับโทรทัศน์สี	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 0270	ช่างซ่อมเครื่องเล่นเทปโทรทัศน์	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 0271	ช่างซ่อมเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและมอเตอร์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0272	ช่างซ่อมมอเตอร์เฟสเดียว	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0273	ช่างซ่อมมอเตอร์ 3 เฟส	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0274	ช่างท่อและสุขภัณฑ์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0275	ช่างสี	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้

ช 0276	ช่างปูน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0277	ช่างผลิตภัณฑ์หินล้างหินขัด	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0278	ช่างปูกระเบื้อง	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 0279	ช่างไม้เครื่องเรือน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0280	ช่างซ่อมรถจักรยาน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0281	ช่างเขียนภาพคนเหมือนด้วยดินสอ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0282	ช่างเขียนภาพคนเหมือนด้วยปากกา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0283	ช่างเขียนภาพคนเหมือนด้วยสีชอล์ก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0284	ช่างเขียนภาพคนเหมือนด้วยสีน้ำมัน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0285	ช่างเขียนภาพโฆษณา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0286	ช่างเขียนตัวอักษร	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0287	ช่างทำป้ายอักษร	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0288	ช่างเขียนลายไทย 1	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0289	ช่างเขียนลายไทย 2	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0290	ช่างเขียนภาพไทย 1	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 0291	ช่างเขียนภาพไทย 2	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 0292	ช่างทำแม่พิมพ์โลหะ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0293	ช่างทำตรายาง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0294	ช่างปั้นปูน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0295	ช่างปั้นปูนประดับ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0296	ช่างปั้นจี้รูป	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0297	ช่างชุบโลหะรูปพรรณ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0298	ช่างสลักคุณโลหะ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0299	ช่างลงยา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02100	ช่างทำกึ่งทอผ้า	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02101	ช่างย้อมสี	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02102	ช่างย้อมผ้าบาติก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02103	ช่างประดับหัวโขน	6 คาบ/สัปดาห์/ภาค	3 หน่วยการเรียนรู้
ช 02104	ช่างรักติลยา	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02105	ช่างลงรักปิดทอง	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้

ช 02106	ช่างรักประดับ	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 02107	ช่างประดับกระจก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02108	ช่างจัดตกแต่งอาคาร	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 02109	ช่างจัดตกแต่งภายใน	8 คาบ/สัปดาห์/ภาค	4 หน่วยการเรียนรู้
ช 02110	ช่างจัดตกแต่งหน้าร้าน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02111	ช่างบุหนังหรือสิ่งเทียมหนัง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02112	ช่างซ่อมเครื่องหนังหรือสิ่งเทียมหนัง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02113	ช่างถ่ายภาพ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02114	ช่างทำแม่พิมพ์สำหรับงานพิมพ์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02115	ช่างออกแบบจัดรูปเล่มงานพิมพ์	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02116	ช่างพิมพ์ซิลค์สกรีน	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02117	ช่างทำเครื่องดนตรีไทย	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02118	กลองยาว	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02119	อังกะลุง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02120	ขับร้องเพลงไทย	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02121	การแสดงพื้นเมือง	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02122	การแสดงละครไทย	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02123	การแสดงนาฏดนตรี	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02124	การแสดงหุ่นกระบอก	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02125	การแสดงละครสากล	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02126	ช่างแต่งหน้าและร่างกายเพื่อปลอมแปลง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02127	ช่างแต่งกายนักแสดง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02128	ช่างจัดฉากและเวทีนักแสดง	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02129	ผู้จัดบท	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02130	ผู้กำกับการแสดงแสงสีบนเวที	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02131	ขับร้องเพลงไทยสากล - เพลงสากล	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02132	การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเป่า	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02133	การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02134	ปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 02135	ปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้

ช 02136	เกสรชั้วตฤ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 02137	สรรพคุณเกสรชั้ว	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มที่ 3 งานเสริมงานผลิตและงานบริการ

ช 031	การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 032	เศรษฐศาสตร์ผู้บริโภค	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 033	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 034	มนุษยสัมพันธ์ทางธุรกิจ	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 035	เอกสารธุรกิจ	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 036	ภาษาไทยธุรกิจ 1	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 037	ภาษาไทยธุรกิจ 2	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 038	สนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 039	สนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0310	ภาษาอังกฤษธุรกิจ 1	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0311	ภาษาอังกฤษธุรกิจ 2	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0312	การสหกรณ์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0313	ลูกคิด 1	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0314	ลูกคิด 2	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0315	งานทะเบียนการเงิน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0316	งานบัญชีกิจกรรมบริการ	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0317	งานบัญชีกิจการจำหน่ายสินค้า	4 คาบ/สัปดาห์/ภาค	2 หน่วยการเรียนรู้
ช 0318	งานบัญชีสหกรณ์ร้านค้า	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0319	งานบัญชีฟาร์ม	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0320	งานเก็บเอกสาร	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0321	งานชวเลขไทย 1	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0322	งานชวเลขไทย 2	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0323	งานชวเลขไทย 3	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0324	หลักการเขียนภาพเบื้องต้น	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
ช 0325	งานเขียนแบบ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

ช 0326	กฎหมายพาณิชย์	3 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1.5 หน่วยการเรียนรู้
ช 0327	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

กลุ่ม 4 งานอาชีพอิสระระหว่างเรียน

ช 041 ปฏิบัติงานอาชีพ

หมายเหตุ

- 1 การเลือกรายวิชาอาชีพ พอกเห็น อาจารย์ ชที่ กำหนดในหลักสูตร ดังนี้ ผู้ที่ อาจเลือกเรียนจากหลักสูตรอื่นใดที่เทียบเท่า
2. ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนซ้ำได้แต่โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น
3. ในกรณีผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพซึ่งตรงกับรายวิชาที่มีในหลักสูตร กลุ่มที่ 1-3 สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้น เพื่อขอรับการประเมินผลให้ได้หน่วยการเรียนรู้โดยไม่ต้องเรียน ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 2 หน่วยการเรียนรู้และเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
4. รายวิชา ช. 041...เป็นรายวิชาเพื่อการประกอบอาชีพระหว่างเรียน ผู้เรียนจะต้องผ่านรายวิชาอาชีพที่มีเนื้อหาและทักษะตรงกับรายวิชานี้มาก่อน หรือ โรงเรียนได้ตรวจสอบแล้วว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนรายวิชานี้ได้ โรงเรียนจะต้องตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับอาชีพที่เลือก ติดตามประเมินผลโครงการ และโรงเรียนจะต้องกำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักเรียนหรือกลุ่มนักเรียน เพื่อให้การปรึกษา นิเทศ และติดตามประเมินผลการปฏิบัติโครงการทั้งนี้อาจลงทะเบียนเรียนภายใน 1 ภาคเรียนหรือรายภาคเรียนก็ได้
5. รายวิชาที่มีตัวเลข 1 2 .. ต่อท้าย เป็นรายวิชาต่อเนื่อง ต้องเลือกเรียนตามลำดับวิชา แต่ถ้าโรงเรียนตรวจสอบแล้วเห็นว่า ผู้เรียนมีความรู้หรือทักษะในระดับต้นๆแล้ว ก็สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่สูงขึ้น โดยไม่ต้องเรียงตามลำดับ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของโรงเรียน สำหรับรายวิชาที่ระบุความรู้พื้นฐานไว้ผู้เรียนต้องมีความรู้ในเรื่องที่ระบุทั้งนี้โดยการลงทะเบียนเรียน หรือโรงเรียนได้ตรวจสอบแล้วว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานสำหรับที่จะเรียนรายวิชานั้นได้

6. สำหรับรายวิชา ช. 021036 ผู้สอนต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตการประกอบโรคศิลปะ
แผนโบราณสาขาเภสัชกรรม หรือสาขาเวชกรรมหรือแบบประยุกต์หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจาก
กระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติงานเภสัชแผนโบราณ

สรุปการประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521(ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533)
และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพ.ศ.2524 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ.2533)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น-ตอนปลายใช้ทดลอง
โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาใช้หลักสูตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 สำหรับโรงเรียนอื่นๆเริ่มใช้ พ.ศ.
2534และได้ประเมินผลการใช้หลักสูตร พ.ศ. 2537โดยกองวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผล ของกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านบริหารการเตรียมการใช้
หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และเรื่องเกี่ยวข้องอื่น ๆ
2. เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจากครูผู้สอน
และผู้บริหาร โรงเรียน
3. เพื่ออภิปรายผล และเสนอแนวคิดสำหรับการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรและ
กระบวนการเรียนการสอนตามแนวทางที่ได้จากข้อในข้อ1,2

แนวคิดหรือสรุปผลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการใช้หลัก
สูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ครั้งนี้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ด้านหลักการและจุดมุ่งหมาย หลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกับ
วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2535 อย่างไรก็ตามข้อความที่ระบุเป็นหลักการมีล
ักษณะเป็นนามธรรมเกินไปยากแก่การประเมินค่า

2 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2.1 วิชาบังคับแกน

2.1.1.มีปัญหาในรายวิชาศิลปะกับชีวิต เพราะหลักสูตรกำหนดให้เรียน 3 เนื้อหา
สาระในรายวิชาเดียวกัน คือ ศิลปะศึกษา ดนตรี นาฏศิลป์ ทำให้มีความยุ่งยากในการจัดครูเข้า
สอนและการประเมินเนื้อหา นอกจากนี้การกำหนดวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกับสิ่งที่พึงประสงค์
เพราะมีการเน้นให้เกิดทักษะเล่นได้ ทำได้ ทั้ง ๆที่เป็นรายวิชาที่ต้องการเพียงให้เกิดความซาบซึ้ง
เท่านั้น

2.1.2 วิชาพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 มีปัญหา 2.1.3 มากในด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดศรัทธา ซาบซึ้ง และสำนึกในความสำคัญของพระพุทธศาสนา เพราะเนื้อหาเป็นนามธรรมมาก จึงมีความยุ่งยากที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวได้

2.1.3 เนื้อหารายวิชา ส.101 มีความซับซ้อนกับรายวิชาพระพุทธศาสนา

2.1.4 การจัดคณิตศาสตร์เป็นวิชาบังคับ 2.1.5 คับแค้นแก่ ม.1 - ม.2 นั้น ทำให้นักเรียน

ขาดความต่อเนื่องในการเรียนคณิตศาสตร์ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตและการศึกษาต่อ ทั้งทางสังคมศาสตร์ ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

2.1.5 เนื้อหาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันน้อยมาก

2.2 วิชาบังคับเลือก

2.2.1 วิชาโครงการในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ง.321, ง.322) กำหนดจุดประสงค์ของรายวิชาสูงเกินกว่าที่จะปฏิบัติจริงได้

2.2.2 ในรายวิชาบังคับเลือกการงาน และสังคมศึกษา ซึ่งไม่กำหนดว่า จะต้องเรียนในภาคเรียนใด ทำให้โรงเรียนจัดสอนอย่างอิสระและมีปัญหาจะเกิดขึ้น เมื่อนักเรียนย้ายโรงเรียน

2.3 วิชาเลือกเสรี

2.3.1 การจัดรายวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งกำหนดให้นักเรียนเลือกเรียนนั้น ทำให้นักเรียนมีอิสระในการเลือกวิชาเลือกเสรีลดลง ซึ่งเป็นผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเพื่อแสวงหาความถนัด และความสามารถของนักเรียน

2.3.2 รายวิชาเลือกเสรี วิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นบางรายวิชา มีวัตถุประสงค์และเนื้อหา สาระ ยากเกินไป ไม่สอดคล้องกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน เช่น ว.015, ว.018, ว.019 และบางรายวิชาต้องใช้วัสดุอุปกรณ์รายวิชาราคาแพงมาก เช่น วิชา ว.016

2.3.3 รายวิชาเลือกเสรีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บางรายวิชาซ้ำกับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4 กิจกรรม

กิจกรรมอิสระของผู้เรียนไม่มีความชัดเจนเพราะไม่ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ หรือรูปแบบของการจัดไว้ ทำให้ครูขาดความเอาใจใส่ และนักเรียนขาดความสนใจ และไม่เห็นประโยชน์

ผลของการประเมินหลักสูตร

3. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

จากการวิเคราะห์พบว่าครูส่วนใหญ่มีคาบการสอนระหว่าง 16 - 20 คาบ ต่อสัปดาห์ ซึ่งดี สอดคล้องและเหมาะสมกับเกณฑ์มาตรฐาน ที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูกำหนดจำนวนคาบการสอนมาตรฐานสำหรับครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 20 คาบ/สัปดาห์ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 18 คาบ/สัปดาห์ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาผลงานวิจัยพบว่า มีปัญหาครูสอนไม่เพียงพอต่อการจัดกลุ่มการเรียนการสอนซึ่งเกณฑ์โดยเฉลี่ยของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กำหนดไว้คือครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ทำให้การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาเลือกเสรีไม่สามารถจัดให้สนองต่อนักเรียนได้

2. สภาพการจัดปัจจัยความพร้อม

2.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตรฉบับปรับปรุง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ออกติดตามครูที่ผ่านการอบรมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 มีค่าเฉลี่ยถึงร้อยละ 87.31 ส่วนในด้านตัวนักเรียน และผู้ปกครองนั้น โรงเรียนได้จัดให้มีการชี้แจง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ฉบับปรับปรุงด้วยวิธีการต่างๆ และการนำเอาไปใช้ โดยมีการชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งน่าจะมีผลทำให้การนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

2.2 การนำเอาทรัพยากรที่ อดี มาใช้ ังเรี ณ์ วมคี ษาถึ ัจ อละ 97. 5 ีม ทรณั ำ ทรัพยากรในท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล สถานประกอบการ แหล่งวิชาการ โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานที่สำคัญต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งถือได้ว่า

โรงเรียนได้ดำเนินการตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และฝึกทักษะอย่างจริงจังแล้ว ยังช่วยทำให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่น มีความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง โรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีข้อมูล เกี่ยวกับทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ และ ทรัพยากรมนุษย์ สำหรับที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนของโรงเรียน

2.3 การจัดบริการข้อมูลทางวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ออกติดตามถึงร้อยละ 98.75 ได้จัดให้มีแหล่งบริการด้านวิชาการให้แก่ครู อาจารย์ และนักเรียน โดยจัดให้มีห้องสมุดและศูนย์สนเทศ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล โดยเฉพาะด้านวิชาการแก่บุคลากรในโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการที่จะช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุงบรรลุผลตามจุดประสงค์ ทั้งนี้เพราะว่าการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสำเร็จ หรือคำตอบด้วยตัวเองนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยแหล่งวิชาการที่ศึกษาค้นคว้า ในด้านตัวครูผู้สอนที่โรงเรียนจัดให้มีแหล่งบริการข้อมูลด้านวิชาการ โดยเฉพาะ คือห้องสมุดย่อมจะอำนวยความสะดวกต่อการเตรียมการสอน รวมทั้งความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

3. สภาพการดำเนินงานบริหารหลักสูตรของโรงเรียน

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น แม้ว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะมีการนำทรัพยากรในท้องถิ่น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็น บุคลากร สถานประกอบการ แหล่งวิทยาการ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอื่น ทั้งนี้เพื่อจะให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปตามจุดเน้นของหลักสูตร ที่มุ่งให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นด้วยวิธีการต่าง ๆ ก็ตาม มีข้อน่าสังเกตคือ การพัฒนาหลักสูตรที่โรงเรียนมัศึกษาดำเนินการอยู่ ไม่มีการพัฒนาด้วยการจัดทำรายวิชาขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารายวิชาต่างๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรมีเพียงพอ หรือมีขอบข่ายเนื้อหากว้างขวาง โรงเรียนสามารถนำไปปรับให้เหมาะสมกับสภาพได้ หรืออาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจ หรือขาดความชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร โดยการจัดทำรายวิชาขึ้นมาใหม่

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนส่วนใหญ่ ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนการสอน ตามจุดเน้นของหลักสูตรคือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้น

กระบวนการ โดยพยายามให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุด เช่น การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ขณะเรียนรายวิชาต่าง ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการปบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แต่ในการปฏิบัติกิจกรรมในบางรายวิชา ก็ไม่มีกิจกรรมกลุ่มแต่ประการใด

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนของโรงเรียนที่ออกติดตามครั้งนี้ได้จัดให้มีการผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริงโดยใช้กระบวนการต่างๆ ในระดับพอสมควร และเห็นว่าผู้สอนมีความเข้าใจ จุดเน้นของหลักสูตรที่มุ่งให้ครูการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการ

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตร

3.3.1การจัดกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมยูวาทชาด หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ และกิจกรรมอื่น ๆ นั้นโรงเรียน สามารถจัดได้เป็นอย่างดี และประสบผลสำเร็จในระดับสูง ในการจัดกิจกรรมดังกล่าวโดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ทั้งนี้เพราะใน โรงเรียนมีความพร้อมในด้านบุคลากรที่สอน กล่าวคือ โรงเรียนมีครู อาจารย์ ที่ผ่านการอบรมในเรื่องดังกล่าวมาแล้ว ส่วนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ โรงเรียนก็สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมจัด แบ่งออกได้เป็นดังนี้

กิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ

กิจกรรมที่เกี่ยวกับอาชีพ

กิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญ

กิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม

3.3.2การจัดกิจกรรมแนะแนว / การแก้ปัญหา / พัฒนา โรงเรียนให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมนี้เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนั้นโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว จนได้รับรางวัลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามยังมีครูอีกจำนวนไม่น้อยที่มีความเข้าใจว่า การจัดกิจกรรมตามข้อนี้ เป็นของครูแนะแนวเท่านั้น สมควรได้มีการชี้แจงให้ทราบว่า เป็นหน้าที่ของครู อาจารย์ ในโรงเรียนทุกคน ไม่เฉพาะหน้าที่ของครูฝ่ายแนะแนวเท่านั้น

3.3.3การจัดกิจกรรมอิสระ จากข้อมูลที่พบ การที่จะมีการชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ เพื่อที่จะช่วยทำให้การจัดกิจกรรมอิสระ ของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

3.3.4 ด้านการจัดทำโครง3.3.5การพัฒนาต่าง3.3.6 ๆ โรงเรียน3.3.7เรียนที่ออกติดตามได้มีการ

กำหนดงาน โครงการพัฒนาของโรงเรียน ไว้อย่างชัดเจน โดยการให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการคิดกำหนดโครงการ และร่วมดำเนินโครงการ ซึ่งโครงการที่โรงเรียนกำหนดไว้ในแผนงานพัฒนาของโรงเรียนจะมีการพัฒนาทางด้านวิชาการ ด้านอาชีพ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรม การแนะแนว สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับปรุงอาคารสถานที่

3.3.5 ด้านหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนกลุ่มวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่ทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอน จะระบุว่า ได้ดำเนินการใช้หลักสูตร และจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวดำเนินการของหลักสูตร ที่มีปัญหาส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องของการขาดแคลนบุคลากรในบางวิชา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ดนตรี ศิลปะ การงานและวิชาอาชีพ เป็นต้น รวมถึงการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน และการเสนอให้มีการพัฒนาบุคลากร โดยจัดโครงการอบรมสัมมนา และให้มีศูนย์บริการทางวิชาการอีกด้วย

name	surname	school	class
นายนิรันธร	จู ไหล	วัดสามง่าม	ปวช. 1/1ก.
นายวันชนะ	ออบบัส	วัดสามง่าม	ปวช. 1/1ก.
นายสถาพร *	องอาจ	วัดสามง่าม	ปวช. 1/1ก.
นายสมศักดิ์ *	เตศตวง	วัดสามง่าม	ปวช. 1/1ช.
นายเตลิ่ง เกียรติ	จู ไหล	วัดสามง่าม	ปวช. 1/2ช.
นายอนุชา	ยะมาบิ่ง	วัดสามง่าม	ปวช. 1/3ช.
นายประดิษฐ์	ยงจิตต์	วัดสามง่าม	ปวช. 1/4ช.
นายสมเจตน์	ฐปกุลอม	วัดสามง่าม	ปวช. 1/4ช.
นายสถาพร *	หวังคำ	วัดสามง่าม	ปวช. 1/2พ.
นายเสมา	สวร เสวีณ	วัดสามง่าม	ปวช. 2/1ย.
นายอศนัย	ขอตทอง	วัดสามง่าม	ปวช. 2/1ย.
นายมานพ	ทองทิม	วัดสามง่าม	ปวช. 2/2ถ.
นายทวิศักดิ์	สำเภา	วัดสามง่าม	ปวช. 2/3ย.
นายสุรชัย	ดอกมะลิ	วัดสามง่าม	ปวช. 2/4ย.
นายสุรศักดิ์	อูตม	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/1ก.
นายชววัฒน์	ปจญา	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/2ก.
นายวิศิษฐ์	จ้อยรุ่ง	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/1ย.
นายสมพงษ์	เมฆทัก	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/1ย.
นายบุญเลิศ	มะลิลา	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/2ย.
นายวิวัฒน์	มิชูช่อ	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/1ช.
นายสุริยา	เจ๊ะมะสุช เกทม	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/1ช.
นายศุภชัย	เพชรนวมรงค์	วัดสามง่าม กทม.	ปวช. 3/2กต.

 อาจารย์ประยุทธ ภวังค์ทัศน์
 หัวหน้างานศูนย์ข้อมูล

name	surname	school	class
นายปวีช	หมั่นทอง	วัดลาดอ้อยตุง	ปวช. 1/1ndvt
นายสมชาย	จุ่นแก้ว	วัดลาดอ้อยตุง	ปวช. 2/1ย.
นายกมล	นัยมสาย	วัดลาดอ้อยตุง	ปวช. 2/3ย.
นายสุวรงค์	นูนานี	วัดลาดอ้อยตุง	ปวช. 2/3ย.
นายมาโนช	ศิริยานัน	วัดลาดอ้อยตุง	ปวช. 2/4ช.
นายรังสิพล	โต๊ะกู	วัดลาดอ้อยตุง	ปวช. 2/4ช.
นายอภิเดช	เอกากุล	วัดลาดอ้อยตุง	ปวช. 2/1ชd.
นายสุรชัย	อานวยพร	วัดลาดอ้อยตุง กทม.	ปวช. 3/1ชd.

name	surname	school	class
นายเอนก *	มะมื่น	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 1/1ก.
นายกฤษดี	เย็นทะชน	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 1/2ย.
นายวิระวัฒน์	ผ่องใส	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 1/2ช.
นายเอกพล *	มูหะหมัด	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 1/2พ.
นายมานพ	วังเวง	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/1ก.
นายมุชา	หม่อแหละ	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/1ก.
นายสมชาย	ช่างสุวรรณ	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/1ก.
นายอนุสรณ์	มานแก้ว	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/1ก.
นายวีระชาติ	บุญชู	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/1ย.
นายธีรรัตน์	เต็มบารอฮัม	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/2ย.
นายวุฒิเชษฏ์	ท้วงมาน	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/1ช.
นายประสาน	และสง่า	สุเหร่าทรายกองดิน	บวช. 2/2กด.
นายมาโนช	โต๊ะและ	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/1ก.
นายศัพฒา	หม่อมด	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/2ก.
นายวินัย	เจ๊ะมะ	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/1ย.
นายสุวิทย์	มันเดวอ	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/2ย.
นายธเนศ	คอเลาะห	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/1ช.
นายสุรพล	คอเลาะ	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/1ช.
นายเอกลักษณ์	มัตตาเถ็บ	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/2ช.
นายบุญเลิศ	เงะตี	สุเหร่าทรายกองดิน กทม.	บวช. 3/2กด.

 อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
 หัวหน้างานศูนย์ข้อมูล

name	surname	school	class
นายอมร เทพ	โพธิ์สาร	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/1ก.
นายบัณฑิต	คุดจระ	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/2ก.
นายวรพจน์	ธรรมนิยม	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/2ก.
นายผดุงศักดิ์	เพ็ญขจร	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/2ย.
นายชาติชาย	อู่หอม	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/1ก.
นายกนก	อึ้งเส็ง	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/4ช.
นายทวีศักดิ์	มณีเนตร	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/4ช.
นายวสันต์	กล่าดิษฐ์	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/4ช.
นายจักรกฤษณ์	พุทธพันธ์	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/1พ.
นายบัณฑิต	บุษแดง	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/1พ.
นายเดชา	กมลตรี	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/1พ.
นายเพชร	บุญเลิศอุทัย	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/1พ.
นายอานนท์	เปี่ยมชูวงศ์	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/1พ.
นายบุญธรรม	ลิ่วสนา	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 1/2พ.
บ.ส. บุญภาค	บุญเดือน	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/1ก.
นายสุธีร์	ชาณุปรัชชา	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/1ก.
นายวิเชียร	จ้อยรุ่ง	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/2ก.
นายมงคลยศ	วีรโอ	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/1ย.
นายเรวัต	สอนน้อย	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/1ย.
นายประจักษ์	โอเทพสน	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/3ย.
นายวิระยุทธ	อวรวบ	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/3ย.
นายสงคราม	สงเมือง	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/3ย.
นายเชิดบุญ	บันรุลา	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/1ช.
นายกิตติวิธ	พงษ์พลา	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/2ช.
นายอุตม	จินเจษฎ	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์)	ปวช. 2/4ช.
นายประชาติ	ศรีบุญ	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์) กทม.	ปวช. 3/1ก.
นายพนนาศักดิ์	พรเอก	บางชั้น กทม.	ปวช. 3/1ย.
นายชอครักษ์	ขันทนาย	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์) กทม.	ปวช. 3/1ย.
นายไพรวรรณ	มาลาขาว	บางชั้น กทม.	ปวช. 3/1ช.
นายเมธา	มาระโกชน์	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์) กทม.	ปวช. 3/1ช.
นายสมพร	อรุณเพิ่ม	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์) กทม.	ปวช. 3/1ช.
นายบัณฑิต	หม่อบุญมี	บางชั้น (ปทุมวิทยานุสรณ์) กทม.	ปวช. 3/2กด.
นายจิระพงษ์	เสนาดา	บางชั้น กทม.	ปวช. 3/1ยด.

อาจารย์ประยุทธ กิจศักดิ์

หัวหน้างานศูนย์ข้อมูล

ร.ร. สุเหว่าทรายกอดิน

1.	4021010031	นายวีรชาติ	ยูนุช	ปวช. 1/1	ช่างยนต์
2.	4021010058	นายธีรณิตย์	เล็มบารอฮีม	ปวช. 1/2	ช่างยนต์
3.	4021010079	นายสุรเกียรติ	เปลียนจรรยา	ปวช. 1/2	ช่างยนต์
4.	39110034	นายวินัย	เจ๊ะแมะ	ปวช. 2/1	ช่างยนต์
5.	39110091	นายสุวิทย์	มันเตวอ	ปวช. 2/2	ช่างยนต์

ร.ร. บางชั้น (ปรีมวิทยานุสรณ์)

1.	4021010021	นายมงคลยศ	ธีร	ปวช.	1/1	ช่างยนต์
2.	4021010024	นายเรวัต	สอนน้อย	ปวช.	1/1	ช่างยนต์
3.	4021010053	นายกิตติศักดิ์	ทับเปลี่ยน	ปวช.	1/2	ช่างยนต์
4.	4021010090	นายเกษติชัย	จันเพชร	ปวช.	1/3	ช่างยนต์
5.	4021010102	นายประจักษ์	โอพิพัฒน์	ปวช.	1/3	ช่างยนต์
6.	4021010111	นายวีระยุทธ	อารอบี	ปวช.	1/3	ช่างยนต์
7.	4021010117	นายสงคราม	สงเมือง	ปวช.	1/3	ช่างยนต์
8.	39110027	นายพัฒนาศักดิ์	พวงอก	ปวช.	2/1	ช่างยนต์
9.	39110029	นายยอดรัก	ขันทนาลัย	ปวช.	2/1	ช่างยนต์
10.	39160019	นายจิระพงษ์	เสนาคำ	ปวช.	2/1	ช่างยนต์ ทวิภาคี
11.	38110017	นายประพันธ์	ประกอบศิลป์	ปวช.	3/1	ช่างยนต์
12.	38110023	นายเรืองศักดิ์	มะลิลา	ปวช.	3/1	ช่างยนต์
13.	38110053	นายธนู	ไจบัน	ปวช.	3/2	ช่างยนต์

ร.ร. วัดลำด้อยตั้ง

1. 4021010040	นายสมชาย	จุ่นแก้ว	ปวช. 1/1	ช่างยนต์
2. 4021010088	นายกมล	แย้มสาย	ปวช. 1/3	ช่างยนต์
3. 4021020120	นายสุวรรณ	หนูนบี	ปวช. 1/3	ช่างยนต์

ร.ร. วัดสามง่าม

1.	4021010036	นายเสมา	สรรเสริญ	ปวช.	1/1	ช่างยนต์
2.	4021010046	นายอัครนัย	ชอดทอง	ปวช.	1/1	ช่างยนต์
3.	4021010066	นายมานพ	ทองทิม	ปวช.	1/2	ช่างยนต์
4.	4021010095	นายทวีศักดิ์	สำเภา	ปวช.	1/3	ช่างยนต์
5.	4021010165	นายสุรชัย	ดอกมะลิ	ปวช.	1/4	ช่างยนต์
6.	39110032	นายวุฒิชัย	จ้อยรุ่ง	ปวช.	2/1	ช่างยนต์
7.	39110045	นายสมพงษ์	เมฆฟัก	ปวช.	2/1	ช่างยนต์
8.	39110074	นายบุญเลิศ	มะลิลา	ปวช.	2/2	ช่างยนต์

ร.ร. บางชั้น (ปลื้มวิทยานุสรณ์)

1.	4021030007	นายเชิดบุญ	ชั้นชูลา	ปวช. 1/1	ช่างเชื่อม
2.	4021030018	นายบุษนา	เย็นขุระ	ปวช. 1/1	ช่างเชื่อม
3.	4021030028	นายสายยันย์	เกตะนันท์	ปวช. 1/1	ช่างเชื่อม
4.	4021030029	นายสำรวย	เขี้ยวอ่อน	ปวช. 1/1	ช่างเชื่อม
5.	4021030048	นายกิตติวัฒน์	พงษ์พิลา	ปวช. 1/2	ช่างเชื่อม
6.	4021030053	นายชาลิต	อ่วมเจริญ	ปวช. 1/2	ช่างเชื่อม
7.	4021030161	นายอุดม	จิ้นเจริญ	ปวช. 1/4	ช่างเชื่อม
8.	39130018	นายไพรวรรณ	มาลาขาว	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม
9.	39130021	นายเมธา	มาระโกชนี	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม
10.	39130035	นายสมพร	อรัญเพิ่ม	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม
11.	38130001	นายเกรียงศักดิ์	หม่อมสุน	ปวช. 3/1	ช่างเชื่อม
12.	38130011	น.ส.นุชนาท	จิ้นเสียงเพราะ	ปวช. 3/1	ช่างเชื่อม
13.	38130025	นายศักดิ์ชัย	เองเต็ก	ปวช. 3/1	ช่างเชื่อม

ร.ร. วัดสามง่าม

1. 4021030041	นายอนุศักดิ์	เขี้ยวสวัสดิ์	ปวช. 1/1	ช่างเชื่อม
2. 39130024	นายวิวัฒน์	มีมุข	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม
3. 39130042	นายสุริยา	เจ๊ะมะสุขเกษม	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม

ร.ร. สุเหว่าทรายกองดิน

1.	4021030023	นายวุฒิเชษฐ์	หวังมาน	ปวช. 1/1	ช่างเชื่อม
2.	4021030133	นายธีรยุทธ	อาหวัง	ปวช. 1/4	ช่างเชื่อม
3.	39130011	นายชเนต	คอเลาะห์	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม
4.	39130041	นายสุรพล	คอเลาะ	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม
5.	39130084	นายเอกสิทธิ์	มัตตาเลียบ	ปวช. 2/2	ช่างเชื่อม

ร.ร. วัดลำด้อยตั้ง

1.	4021030142	นายมาโนช	ศรียานัน	ปวช. 1/4	ช่างเชื่อม
2.	4021030145	นายรังสิพล	โต๊ะกู	ปวช. 1/4	ช่างเชื่อม
3.	4021031008	นายอภิเศก	เอกากุล	ปวช. 1/1	ช่างเชื่อม
4.	39170003	นายสุรัชย์	อำนาจพร	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม ทวิภาคี
5.	39170003	นายสุรัชย์	อำนาจพร	ปวช. 2/1	ช่างเชื่อม ทวิภาคี

ร.ร. วัดสามง่าม

1.	39120048	นายสุรศักดิ์	อุดม	ปวช. 2/1	ช่างกลโรงงาน
2.	39120065	นายชววัฒน์	ปัญญา	ปวช. 2/2	ช่างกลโรงงาน
3.	39150056	นายสาขัตถ์	เพชรธรรมรงค์	ปวช. 3/1	ช่างกลโรงงาน ทวิภาคี

ร.ร. สุเหรั้าทรายกองดิน

1.	4021020026	นายมานพ	วังเวง	ปวช.	1/1	ช่างกลโรงงาน
2.	4021020027	นายมุชา	หม้อหุละ	ปวช.	1/1	ช่างกลโรงงาน
3.	4021020034	นายสมชาย	ช่างสุวรรณ	ปวช.	1/1	ช่างกลโรงงาน
4.	4021020049	นายอนุสรณ์	มานแก้ว	ปวช.	1/1	ช่างกลโรงงาน
5.	4021021045	นายประสาน	และสง่า	ปวช.	1/2	ช่างกลโรงงาน ทวิภาคี
6.	39120034	นายมานุช	โต๊ะและ	ปวช.	2/1	ช่างกลโรงงาน
7.	39120103	นายสัญญา	หมัดมุด	ปวช.	2/2	ช่างกลโรงงาน
8.	39150081	นายบุญเลิศ	จะดี	ปวช.	3/1	ช่างกลโรงงาน ทวิภาคี

ร.ร. บางชั้น (ปลีมหาวิทยาลัยสุรนารี)

1. 4021020015	น.ส.บุญนาค	บุญเดือน	ปวช. 1/1	ช่างกลโรงงาน
2. 4021020039	นายสุธีร์	ชาญปรีชา	ปวช. 1/1	ช่างกลโรงงาน
3. 4021020073	นายวิเชียร	จ้อยรุ่ง	ปวช. 1/2	ช่างกลโรงงาน
4. 39120024	นายประชาติ	ศรีบุญ	ปวช. 2/1	ช่างกลโรงงาน
5. 38120013	นายปรภากร	อานันธิโก	ปวช. 3/1	ช่างกลโรงงาน
6. 38120032	นายสุชีพ	กิตติพรประชา	ปวช. 3/1	ช่างกลโรงงาน
7. 38120046	นายจรัสพงษ์	เผือกประเสริฐ	ปวช. 3/2	ช่างกลโรงงาน
8. 39150055	นายบัญญัติ	หม้อบุญมี	ปวช. 3/1	ช่างกลโรงงาน ทวีภาคี

ร.ร. วัดลำต้อยติ่ง

1. 4021020033 นายสมชาย หงษ์สิงห์ ปวช. 1/1 ช่างกลโรงงาน
2. 4021020097 นายกลยุทธ์ ศรีเมือง ปวช. 1/3 ช่างกลโรงงาน
3. 38120020 นายรุ่งโรจน์ บันจาด ปวช. 3/1 ช่างกลโรงงาน
4. 38150045 นายอำนาจ ศรีเมือง ปวช. 3/1 ช่างกลโรงงาน ทวิภาคี
5. 38150071 นายบุญนาถ ช้างอ่ำ ปวช. 3/2 ช่างกลโรงงาน ทวิภาคี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายสมบัติ นามสกุล อรรถวิเวก
เกิดวันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2497 อายุ 45 ปี
สถานที่เกิด โรงพยาบาลวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 14/5 หมู่ 8 แขวงคลองสีบสอง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530
ที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสุเหร่าศาลาแดง สำนักงานเขตหนองจอก
กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10530 โทรศัพท์ 543 - 1163

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.2515 โรงเรียน อัสสัมชัญคอนเวนต์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2516 โรงเรียนชาญสิทธิ์วิทยา พระโขนง กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2517 บริษัทดีสแอม (ประเทศไทย) จำกัด กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2518 โรงเรียนพุทธบูชาวิทยาคม เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2518 กรมพัฒนาชุมชน ศูนย์เขต 5 จังหวัดลำปาง
- พ.ศ.2519 โรงเรียนวัดแสนเกษม เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2534 โรงเรียนสุเหร่าศาลาแดง เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2503 ป.4 โรงเรียนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2510 ม.ศ.3 โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2513 ป.วช. บัญชีโรงเรียนสยามการบัญชี เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2515 ป.กศ.ต้น วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถนนอิสรภาพ
เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2526 ค.บ. วิทยาลัยครูพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ.2542 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร